gemeente SLUIS

Begroting 2027

(en meerjarenraming 2028-2030)

Inhoudsopgave

Voorwoord **3**
Leeswijzer **4**

Programma´s **5**
Programma 1: Openbare ruimte en Leefomgeving 7
Programma 2: Dienstverlening en Sociaal Domein 11
Programma 3: Wonen 15
Programma 4: Economie en infrastructuur 19
Programma 5: Leefbaarheid en Voorzieningen 24
Programma 6: Bestuur en samenwerking 31
Programma 7: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien 35

Financiële positie **38**
Uitgangspunten 38
Begrotingssaldo/meerjarenperspectief 2027-2030 39
Structureel en reëel evenwicht (SRE) 44
Stelposten 45
Geprognosticeerde balans 46
Investeringsplan 2027-2030 49
Reserves en voorzieningen 50
EMU-saldo 54

Paragrafen **55**
Paragraaf Lokale heffingen 56
Paragraaf Weerstandsvermogen 75
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen 82
Paragraaf Verbonden partijen 87
Paragraaf Financiering 103
Paragraaf Bedrijfsvoering 105
Paragraaf Grondbeleid 109
Openbaarheidsparagraaf 114
Paragraaf Projecten 117
Paragraaf Subsidies 123

Bijlagen **125**
Bijlage 1 - Investeringsplan 126
Bijlage 2 - Begrippenlijst 130
Bijlage 3 - Overzicht bestuurlijke taakvelden 133
Bijlage 4 - Indicatoren 135
Bijlage 5 - Meerjarenperspectief 139
Bijlage 6 - Beleidskaders 140

Voorwoord

Geachte leden van de raad,

De begroting 2027 geeft uitvoering aan de beleidsmatige keuzes en ambities uit het coalitieakkoord 2026-2030 *'Dicht bij inwoners, sterk in uitvoering'.* Het coalitieakkoord bouwt voort op eerder vastgestelde beleidskaders en vertaalt deze, samen met nieuwe bestuurlijke keuzes, naar concrete prioriteiten en acties voor de komende bestuursperiode. Deze keuzes zijn verwerkt in de verschillende programma's en speerpunten van deze begroting. Daarmee vormt de begroting de financiële en beleidsmatige vertaling van het coalitieakkoord en biedt zij richting aan de uitvoering in 2027 en de jaren daarna.

Naar aanleiding van de kadernota en het coalitieakkoord, ligt hier de nieuwe begroting 2027 met nieuwe speerpunten. Deze speerpunten zijn mede gebaseerd op het groeiscenario dat Sluis nastreeft.

We staan voor de uitdaging om een toekomstbestendige groei in de gemeente Sluis te realiseren die aansluit bij de maatschappelijke opgaven, zoals vergrijzing, ontgroening, verduurzaming, beperkte bereikbaarheid en het behoud van voorzieningen. Sluis wil bijdragen aan de Zeeuws-Vlaamse ambitie om te groeien naar 125.000 inwoners én de brede welvaart van onze inwoners minimaal op hetzelfde niveau behouden en idealiter te versterken.

Het is goed ons te realiseren dat we deze groei alleen kunnen bereiken als we andere keuzes gaan maken dan we nu doen. Zo is groei alleen mogelijk als we de infrastructuur en daarmee de bereikbaarheid van het gebied fors verbeteren en als we beschikken over voldoende woningen. Daarnaast zijn voldoende arbeidskrachten en kwalitatief goed onderwijs om hen op te leiden, van essentieel belang.
Uitvoering vraagt keuzes waarbij het algemeen belang boven het individuele belang gaat. Het maken van deze keuzes is essentieel als we onze ambitie waar willen maken.

Financieel perspectief

De gemeente Sluis staat er financieel goed voor. In deze begroting is sprake van een positief meerjarenperspectief, waarbij het begrotingssaldo in alle jaren positief is. Dat geeft vertrouwen en biedt een stevige basis om uitvoering te geven aan de ambities uit het coalitieakkoord 2026-2030 *'Dicht bij inwoners, sterk in uitvoering'*.
Deze financiële positie biedt vertrouwen en vormt een stevige basis voor de toekomst. Tegelijkertijd vraagt een gezonde financiële positie om blijvende aandacht voor de ontwikkeling van inkomsten en uitgaven, risico's en toekomstige opgaven. Door financieel verantwoord te blijven sturen, houden we ruimte om te investeren in onze inwoners, ondernemers en kernen en om de ambities uit het coalitieakkoord daadwerkelijk te realiseren.

Oostburg,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN SLUIS,

De secretaris,	De burgemeester,
S.I. de Kievit-Minnaert	mr. M.M.D. Vermue

Leeswijzer

In de begroting treft u eerst het programmaplan en de verplicht voorgeschreven paragrafen, gevolgd door de financiële positie en tot slot de bijlagen.
De indeling van de programma's is conform het coalitieakkoord 2026-2030.

Het programmaplan bestaat uit de volgende zes programma's:

1. Openbare ruimte en Leefomgeving
2. Dienstverlening en Sociaal domein
3. Wonen
4. Economie en infrastructuur
5. Leefbaarheid en Voorzieningen
6. Bestuur en samenwerking

Na de programma's volgt het overzicht met de algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Per programma treft u in de inleiding een beschrijving van de opgave voor de lange termijn, een aantal prioritaire thema's en de bijbehorende acties voor de middellange en korte termijn.

Wat het gaat kosten wordt op programmaniveau beantwoord. Ter informatie is in ieder programma een specificatie van de lasten en baten per taakveld toegevoegd.
Na de programma's wordt nader ingegaan op de financiële positie voor begrotingsjaar 2027 en het meerjarenperspectief 2028-2030.
Naast de genoemde programma's wordt een belangrijk deel van de begroting gevormd door de in het Besluit begroting en verantwoording (hierna BBV) verplicht voorgeschreven paragrafen:

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Verbonden partijen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Grondbeleid;
- Openbaarheidsparagraaf;
- Projecten (niet verplicht)
- Subsidies (niet verplicht)

Bijlagen

Als bijlagen zijn in de begroting opgenomen:
Bijlage 1: Investeringsplan
Bijlage 2: Begrippenlijst
Bijlage 3: Overzicht bestuurlijke taakvelden
Bijlage 4: Toelichting indicatoren
Bijlage 5: Meerjarenperspectief
Bijlage 6: Beleidskaders

Programma´s

Programma 1 Openbare ruimte en Leefomgeving

Programma 1: Openbare ruimte en Leefomgeving

Inleiding

Een aantrekkelijke openbare ruimte en fijne leefomgeving zijn belangrijk om nieuwe inwoners en bedrijven aan te trekken. Naast het aantrekken van nieuwe inwoners en bedrijvigheid is het ook van belang voor onze huidige inwoners en toeristen om te verblijven in een aantrekkelijke omgeving. Dat dit prima moet kunnen naast de gewenste groei staat beschreven in het toekomstperspectief van de Economische Agenda. Een verdere ruimtelijke doorvertaling daarvan is gemaakt in de concept Omgevingsvisie, het Masterplan Landschapspark Zwinstreek en de Klimaatadaptatiestrategie Zeeuws-Vlaanderen.

Voor ons beheer ontstaat er door nieuwe ontwikkelingen, verduurzaming en klimaatverandering steeds meer een verschuiving van afzonderlijke beheertaken naar een sterke koppeling tussen water, bodem, wegen, riolering en groen. Dit wordt één gezamenlijke opgave.

Gezonde en fysieke leefomgeving

Wij werken aan een duurzame leefomgeving waarin de uitstoot van broeikasgassen wordt verminderd en grondstoffen zo efficiënt mogelijk worden (her-)gebruikt. We streven naar minder restafval, goede afvalscheiding en hergebruik van grondstoffen.

Daarbij zetten we in op een praktische en haalbare uitvoering van het Klimaatakkoord, de Regionale Energiestrategie Zeeland, Zeeland Circulair en de gemeentelijke duurzaamheidsopgaven waaronder het grondstoffenbeleid 2025-2029.

Circulariteit en duurzaam materiaalgebruik worden steeds meer onderdeel van onze eigen projecten en onze rol als opdrachtgever. Eén van de speerpunten is het uitvoering geven aan de warmtetransitie richting aardgasvrije gebouwde omgeving. Daarnaast starten we deze raadsperiode met de voorbereiding voor een nieuw grondstoffenbeleid 2030-2035 over huishoudelijke grondstoffen en afval.

Hieronder treft u de actiepunten aan voor de komende raadsperiode en de acties voor volgend jaar.

Termijn	Actiepunten
Middel	– Opstellen van het lokale warmteprogramma – Plaatsen van circa 243 (ondergrondse) afvalcontainers volgens Uitvoeringsplan Afval en Grondstoffen, realisatie medio 2027 t/m 2029) – Onderzoek (door OLAZ) naar de haalbaarheid van een Zeeuws-Vlaams circulair ambachtscentrum
Kort	– Herijken Basisregistratie Ondergrond (BRO) in 2027 en bodembeleid – Onderzoek naar de rechtmatigheid van het heffen van de afvalstoffenheffing, een beslisboomwerkinstrument opstellen en de eventuele onrechtmatige situaties rechtzetten (aanvang begin 2027 t.b.v. afvalstoffenheffing 2028)

Groen, water en landschap als basis voor een klimaatbestendige leefomgeving

Een speerpunt in ons beleid is een klimaatbestendige en water robuuste gemeente waarin zowel de bebouwde omgeving als het landelijk gebied voorbereid zijn op de gevolgen van klimaatverandering. Het doel is voldoende zoetwater voor wonen, landbouw, natuur en economie. Dit is een van onze speerpunten.

Voor het bebouwd gebied richten we de openbare ruimte klimaatbestendig in. Bij herinrichtingen werken we volgens de lokale labelstrategie, waarbij klimaatadaptatielabel B het uitgangspunt vormt. Water, bodem en groen vormen hierbij de basis voor een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving.

Voor het landelijk gebied werken we aan een robuust water- en bodemsysteem waarbij landbouw, natuur, landschap, recreatie en zoetwater elkaar versterken. Daarbij sluiten we aan bij de Klimaat adapatiestrategie Zeeland, het Regioplan Zeeuws-Vlaanderen, het Zeeuws Deltaplan Zoetwater, de samenwerking binnen de Zuidwestelijke Delta en het Landschapspark Zwinstreek.

Hieronder treft u de actiepunten aan voor de komende raadsperiode en de acties voor volgend jaar.

Termijn	Actiepunten
Middel	– Versterken biodiversiteit en natuurbeheer via samenwerking met andere overheden en natuurorganisaties. – Regionale samenwerking zoetwatersystemen – Uitvoering van projecten uit het Zeeuws Deltaplan Zoetwater – Herijking Klimaatadaptatiestrategie Zeeland
Kort	– Voorbereiding herijking Klimaatadaptatiestrategie Zeeland, start risicodialoog in 2026 – Herijking Klimaatadaptatiestrategie Zeeuws-Vlaanderen – Afronden pilot klimaatadaptieve wijken Sluis in 2027 – Toepassen van klimaatadaptatielabel B bij herinrichtingen

Landschap en erfgoed als basis voor recreatie

Het landschap is een unieke drager van onze gemeente en vormt ook de basis voor nieuwe ontwikkelingen. Dit is dan ook het uitgangspunt in de omgevingsvisie en vormt een belangrijk criterium voor nieuwe ontwikkeling. Onderdeel van dat landschap zijn erfgoed, natuur, toerisme en recreatie en ook klimaatadaptatie. Beleefbaarheid en zichtbaarheid van het landschap is daarbij essentieel.

De vrijetijdssector draagt al decennia in hoge mate bij aan de leefbaarheid, economie en (de beleving van de) identiteit van de gemeente Sluis, maar staat ook onder toenemende druk. Het draagvlak voor toerisme onder inwoners staat onder druk, vooral binnen de Zeeuwse kustgemeenten en zo ook in Sluis.

De wensen van inwoners en gasten veranderen. Zo worden gezondheidswaarden steeds belangrijker voor jonge generaties. Recreatie is daarmee niet langer enkel een vorm van vrijetijdsbesteding, maar draagt ook bij aan de mentale en fysieke gezondheid en vitaliteit van inwoners en gasten met positieve effecten voor de leefomgeving. Tegelijkertijd neemt de druk op de fysieke ruimte snel toe door grote ruimtelijke opgaven en de ambitie om te groeien in inwonertal. Een goede balans tussen behoud van het huidige landschap enerzijds en het vormgeven van nieuwe ontwikkelingen om onze ambities waar te maken dient goed geborgd te zijn. Erfgoed en de bijzondere gelaagdheid van het landschap beter zichtbaar en beleefbaar maken draagt bij aan de versterking van de landschappelijke kwaliteit en gebiedsidentiteit. Dit doen voor de lange termijn onder andere via Masterplan Landschapspark Zwinstreek. Streven is het versterken van de lokale en regionale identiteit vanuit het DNA waarbij het unieke landschap

(de landschappelijke structuren en het streekeigen erfgoed) als belangrijkste middel wordt ingezet. Recreatie en vrije tijd vormen een bron van geluk voor bestaande-, nieuwe inwoners en bezoekers. Ruimte voor (groene) recreatie is een instrument voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor wonen en werken.

Hieronder treft u de actiepunten aan voor de komende raadsperiode.

Termijn	Actiepunten
Middel	– Het opstellen van een landschapsplan voor onze gemeente waarin de aspecten landbouw, klimaat, erfgoed, recreatie en toerisme en natuur terugkomen. Realisatie 2028/2029. – Uitgangspunten vastleggen over voldoende, kwalitatieve, toegankelijke recreatieve voorzieningen zoals stranden, beleefroutes, speelvoorzieningen en (natuur)parken in lokaal voorzieningenbeleid. Gereed in 2028. – Opvolging en uitvoering acties en projecten Operationeel- en Masterplan Landschapspark Zwinstreek. Van hieruit wordt uitvoering gegeven aan projecten rond het thema ‘duurzaam toerisme’, binnen het INTERREG project ZwinQuest. De projecten binnen ZwinQuest worden eind maart 2029 opgeleverd.

Wat gaat het kosten?

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	17.865	20.998	19.365	19.658	20.125	20.623
Baten	13.073	11.700	12.067	13.384	13.579	13.824
Saldo van baten en lasten	**4.792**	**9.298**	**7.298**	**6.274**	**6.546**	**6.800**
Toevoeging aan reserves	4.808	447	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	4.149	5.797	67	266	66	66
Geraamd resultaat	**5.452**	**3.949**	**7.231**	**6.008**	**6.480**	**6.733**

Specificatie taakvelden 2027 (bedragen x € 1.000)

	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
101	Afval	4.736	5.680	-945
102	Milieu en duurzaamheid	2.078	128	1.951
103	Regionale omgevingsdienst	1.681	-	1.681
104	Begraafplaatsen	951	394	558
105	Waterbeheer	3.127	5.268	-2.141
106	Natuur en recreatie	6.792	598	6.194
Totaal		**19.365**	**12.067**	**7.298**

Programma 2 Dienstverlening en Sociaal Domein

Programma 2: Dienstverlening en Sociaal Domein

Inleiding

We streven naar een goede dienstverlening zonder wachttijden. Inwoners moeten gemakkelijk hun weg vinden naar de door hen gevraagde dienst. Waar mogelijk bieden we de inwoner de kans hun zaken digitaal te regelen. Vanzelfsprekend blijven de inwoners welkom in het gemeentehuis.

Visie gemeentelijke Dienstverlening

Onze dienstverlening is professioneel, integraal, betrokken en pro actief. Binnen onze wettelijke kaders denken we mee met onze inwoners en maken we het hen mogelijk hun plannen te realiseren. Wanneer iets niet zonder meer gerealiseerd kan worden, kijken we, samen met de inwoner, naar wat wél kan.

Brede loket maatschappelijke dienstverlening

In 2026 is één integrale toegang ingevoerd voor alle gemeentelijke diensten die ondersteuning bieden in het sociaal domein. De komende periode ontwikkelen deze toegang verder tot een sterk lokaal team dat samenwerkt met partners zoals de GGZ, GGD, huisartsen en Dethon. Zo krijgen inwoners sneller passende hulp.

Bestaanszekerheid staat centraal. We kijken niet alleen naar zorg, maar ook naar inkomen, werk, dagbesteding en meedoen in de samenleving. Door problemen vroeg te signaleren en ondersteuning goed te organiseren, helpen we inwoners om zelfstandig en met vertrouwen verder te kunnen. Bijvoorbeeld door zware schuldenproblematiek te voorkomen.

Een sluitend netwerk, met het welzijnswerk en dagbesteding om onze inwoner naar werk, dan wel dagbesteding, dan wel zorg toe te leiden. We zijn in staat vroeg in te zetten, zodat voorkomen kan worden dat bijv. zware schuldproblematiek een rol gaat spelen.

Een sluitend netwerk met welzijnswerk en onze zorgaanbieders, gericht op preventie, waarmee zoveel als mogelijk wordt voorkomen dat mensen aangewezen raken op zwaardere, beschikkende zorg. We werken vanuit het gedachtengoed van positieve gezondheid en zoeken ook naar specifieke interventies die aansluiten bij de leefwereld van jongeren.

Hieronder treft u per thema onze acties aan voor de komende vier jaar.

Termijn	Actiepunten Burgerzaken-KCC
Middel	– Alle diensten die digitaal aangeboden kunnen worden zijn voor de klant digitaal toegankelijk.
Kort	– De wachttijden worden nog verder beperkt door het werken op afspraak. Omdat we weten waar de klant voor komt, is zijn of haar bezoek goed voorbereid en kan hij/zij snel geholpen worden.

Termijn	Actiepunten Integrale toegang
Middel	– Vanaf 2027 wordt de integrale toegang uitgebouwd naar een stevig lokaal team. Er worden afspraken gemaakt met de daarin participerende organisaties, zoals GGZ, GGD, huisartsen en Dethon.

Termijn	Actiepunten Inkomensregelingen
Middel	– Een samenhangende, adequate dienstverlening op het gebied van werk, inkomen, zorg en wonen, gericht op (financiële) onafhankelijkheid van onze inwoners. We werken vanuit vertrouwen.
Kort	– Processen zijn op orde.

Termijn	Actiepunten Wmo
Middel	– Door middel van data een toekomstgerichte aanpak waarin beschikbare middelen en medewerkers in balans zijn en blijven met de vraag. – Door het verstevigen van de sociale basis en het inzetten op preventie en vroegsignalering willen we het aantal maatwerkvoorzieningen op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning in balans brengen met de vraag en het aanbod. We ondersteunen dit door data gestuurd te werken.
Kort	– Processen op orde, gericht op het wegwerken en voorkomen van wachtlijsten. – Inwoners ontvangen de ondersteuning die ze nodig hebben om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen en volwaardig en veilig deel te nemen aan de maatschappij.

Termijn	Actiepunten Jeugd
Middel	– Goede monitoring op basis van effectiviteit van ingezette zorg. – We werken aan de gestelde maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, waarbij we de transformatie naar meer preventie en ondersteuning aan de voorkant willen vormgeven. We ondersteunen dit door data gestuurd te werken.
Kort	– Lichte zorg waar mogelijk, zwaardere zorg indien noodzakelijk. – We signaleren ondersteunings- en/of hulpvragen vroegtijdig bij jeugdigen en hun gezinnen. Hiervoor zijn de processen op orde en zetten we lichte zorg in waar mogelijk en zwaardere zorg indien noodzakelijk.

Wat gaat het kosten?

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	32.015	34.891	34.803	36.071	35.004	35.730
Baten	7.794	7.819	7.841	8.488	8.421	8.569
Saldo van baten en lasten	**24.221**	**27.072**	**26.962**	**27.583**	**26.582**	**27.161**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	2.460	718	2	2	2	2
Geraamd resultaat	**21.761**	**26.354**	**26.960**	**27.580**	**26.580**	**27.159**

Specificatie taakvelden 2027 (bedragen x € 1.000)

	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
201	Burgerzaken	1.560	1.029	530
202	Zorgloket / toegang	2.634	24	2.610
203	Inkomensondersteuning	8.019	5.974	2.045
204	Werk en dagbesteding	5.367	266	5.101
205	Wmo	6.877	548	6.329
206	Jeugdzorg	10.346	-	10.346
Totaal		**34.803**	**7.841**	**26.962**

Programma 3 Wonen

Programma 3: Wonen

Inleiding

Sluis moet aantrekkelijk zijn voor iedereen. We hebben de ambitie om te groeien tot 30.000 inwoners in 2050. Op basis van een globale berekening, betekent dit de toevoeging van 3.000 woningen gedurende een periode van ca 24 jaar.

Het doel is om iedereen die in de gemeente Sluis wil (blijven) wonen een passende woning te bieden. In functie van het behoud van voorzieningen, de economische ontwikkeling en het vervullen van vacatures ligt de focus in eerste instantie op het aantrekken van starters, jonge gezinnen, zijinstromers en arbeidsmigranten. Met andere woorden, specifieke doelgroepen die deelnemen aan het arbeidsproces en verenigingsleven. De bouwopgave beidt de kans om onze kernen te versterken.

Ruimtelijke ordening

De omgevingsvisie zal het ruimtelijk kader vormen voor alle ambities met een ruimtelijke component. Van daaruit maken we keuzes welke functies we waar voorzien en hoe die zich onderling tot elkaar verhouden. Naast de functies zelf is ook duidelijk hoe we ontwikkelingen vorm zullen geven en welke aspecten meegenomen worden bij ruimtelijke opgaven en ontwikkelingen. De omgevingsvisie geeft dus de ruimtelijke kaders weer maar in het verlengde daarvan willen we ook kijken welke rol wij daar als gemeente in kunnen spelen. Daarvoor zal een aparte notitie worden opgesteld met de verschillende vormen van grondpolitiek en de voor- en nadelen.

Termijn	Actiepunten
Middel	– Uitwerking ontwikkelingen omgevingsvisie in aparte beleidsnotities of projecten/programma's.
Kort	– Nieuwe omgevingsvisie en startnotitie actieve grondpolitiek.

Voldoende kwalitatieve woningen voor iedereen

We hebben behoefte aan woningen die aansluiten bij de woonwensen en de financiële mogelijkheden van onze doelgroepen. Bij nieuwbouw gaat het dan om aantrekkelijke woonconcepten in een groene omgeving, waarbij de focus ligt op betaalbaarheid. Daarnaast hebben we, voor een goede doorstroming in de bestaande woningvoorraad, behoefte aan kleinere woningen met een kleine tuin en aan zorggeschikte woningen.
Daarnaast dient aandacht te zijn voor de bestaande woningvoorraad: behoud van de bestaande woningvoorraad voor permanente bewoning, kwaliteitsverbetering van de bestaande voorraad en de herstructureringsopgave.
In de op te stellen Huisvestingsverordening Voor een eerlijke verdeling zorgen, waarbij urgent woningzoekenden een betere kans krijgen op een passende woning.

De Wet versterking regie op de volkshuisvesting

De Wet versterking regie op de volkshuisvesting (Wvrv) is per juli 2026 in werking getreden. Op grond van deze wet is de gemeente verplicht een volkshuisvestingsprogramma (Vhvp) op te stellen. Op basis van de Wrvr moet 2/3 van alle woningen worden gerealiseerd in de categorie betaalbaar (tot maximaal landelijke betaalbaarheidsgrens of bovengrens middenhuur) en 1/3 in de duurdere categorie (boven voornoemde begrenzing). Deze afspraken dienen regionaal (regio Zeeuws-Vlaanderen) te worden afgestemd.

De Wrvr stelt daarnaast dat 30% van alle woningen in de sociale huursector moeten worden gerealiseerd. De vraag naar huurwoningen ligt in Zeeuws Vlaanderen echter beduidend lager dan in andere regio's in Nederland. De eis om 30% sociale huur te realiseren is niet haalbaar en voorziet niet in de Zeeuws Vlaamse vraag. Overleg met onze woningcorporatie bevestigt deze stelling. Maatwerk op dit punt is daarom noodzakelijk. Omdat deze 30%-eis is opgenomen in de Wvrv, vraagt dit om een lobby richting Den Haag, bij voorkeur via de regio.

De Wrvr zorgt ook voor een eerlijkere verdeling van urgent woningzoekenden. Alle gemeenten worden verplicht een huisvestingsverordening met een urgentieregeling vast te stellen en hierover regionale afspraken te maken. Daardoor krijgen mensen die met spoed een woning nodig hebben in iedere gemeente een betere kans op passende huisvesting.

Herstructurering en kwaliteitsverbetering
Zonder actief ingrijpen van de gemeente (financiële bijdrage of actief grondbeleid) dreigen kwetsbare locaties in de kernen te verpauperen. Het toevoegen van grotere aantallen nieuwe woningen aan de randen van de 5 grotere woonkernen, zal dit proces versnellen en kan ertoe leiden dat er gaten vallen in de bestaande kernen waardoor “donutdorpen” ontstaan.
In een nog op te stellen Plan voor de herstructurering van kwetsbare wijken zullen de kwetsbare wijken/locaties worden geïnventariseerd en zal een plan van aanpak worden opgesteld voor de herstructurering.

Het kwalitatief verbeteren van de bestaande woningvoorraad blijft een punt van aandacht. Naast de reguliere duurzaamheidsregelingen kent de gemeente een Volkshuisvestingsfonds. Dit wordt gevoed vanuit een subsidiebijdrage van het Rijk en is bedoeld voor de aanpak van de bestaande woningvoorraad in de 4 woonkernen. Op dit moment loopt een pilot in 2 straten (1 in Oostburg en 1 in Breskens). Op basis van deze pilot zullen de middelen uit het Volkshuisvestingsfonds gerichter worden ingezet en zal de eerder ingediende subsidieaanvraag hierop worden aangepast.

Wonen en zorg
Op basis van onze woon-zorgvisie richten we ons op het aanpassen van de woonomgeving aan een vergrijzende bevolking, met een sterke nadruk op langer zelfstandig wonen, geclusterde woonvormen en nabijheid van welzijnsvoorzieningen. De zorggeschikte woningen worden gerealiseerd in Oostburg en Breskens.

Duurzame en toekomstbestendige woningvoorraad
Wij zetten in op een toekomstbestendige woningvoorraad die betaalbaar, comfortabel en energiezuinig is. Door bestaande woningen te verduurzamen verlagen we de energielasten voor inwoners, verbeteren we het wooncomfort en dragen we bij aan de klimaatdoelstellingen. Daarbij hebben we bijzondere aandacht voor kwetsbare particuliere woningen en woningen die gelijktijdig geschikt worden gemaakt voor langer zelfstandig wonen. Wij stimuleren en ondersteunen inwoners bij het isoleren van hun woning en bereiden de gebouwde omgeving voor op de warmtetransitie.

Termijn	Actiepunten
Middel	– Het opstellen van een plan voor de herstructurering van kwetsbare wijken – Stimuleren van aardgasvrije en hybride warmteoplossingen waar deze haalbaar en betaalbaar zijn

Kort	– Het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma en een huisvestingsverordening vóór 1-7-2027 – Samen met Terneuzen, Hulst en de woningcorporatie de lobby vormgeven richting Rijk voor een afwijking op de eis van 30% sociale huur – Herzien subsidieaanvraag Volkshuisvestingsfonds – Startersleningen continueren

Woningontwikkeling

In de Nota Grondbeleid 2021 is voor de navolgende jaren gekozen voor situationeel grondbeleid. Dit betekent dat per ontwikkellocatie of project wordt gekeken naar de gewenste vorm van grondbeleid: actief, facilitair of een tussenvorm (samenwerking). Zo kan de gemeente verantwoord en gecontroleerd sturen op de ruimtelijke ambities en doelstellingen. Tot heden zijn de woningbouwplannen tot stand gekomen via facilitair grondbeleid. Dit betreffen plannen die worden ontwikkeld door derden. Vitaal Oostburg is een project waar de gemeente op eigen gronden ca 300 tot 350 woningen kan realiseren in de vorm van actief grondbeleid.

In een nog op te stellen Startnotitie en plan van aanpak actieve grondpolitiek zal nader worden uitgewerkt hoe wij als gemeente onze rol voor ons zien. Daarbij zal niet alleen worden gekeken naar de vorm van grondbeleid maar ook naar andere instrumenten (bv. erfpacht) met als doel om het toekomstige woningaanbod zoveel als mogelijk aan te laten sluiten bij de woningvraag in relatie tot de groeistrategie.

Termijn	Actiepunten
Middel	– Herziening Nota grondbeleid 2021
Kort	– Opstellen Startnotitie en plan van aanpak actieve grondpolitiek

Wat gaat het kosten?

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	3.639	9.375	8.095	10.447	7.850	7.560
Baten	2.183	2.579	3.294	3.823	2.354	2.367
Saldo van baten en lasten	**1.455**	**6.796**	**4.801**	**6.624**	**5.496**	**5.194**
Toevoeging aan reserves	158	1.147	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	402	670	1.859	1.970	873	873
Geraamd resultaat	**1.211**	**7.273**	**2.942**	**4.654**	**4.623**	**4.321**

Specificatie taakvelden 2027 (bedragen x € 1.000)

	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
301	Ruimte	1.045	76	969
302	Woningbouw en renovatie	6.792	3.218	3.573
303	Grondpolitiek en ontwikkeling	258	-	258
Totaal		**8.095**	**3.294**	**4.801**

Programma 4 Economie en infrastructuur

Programma 4: Economie en infrastructuur

Inleiding

Ons doel is een toekomstbestendige economie. Daaraan wordt stapsgewijs gewerkt en ook steeds meer gebiedsgericht. Onze economie kenmerkt zich door vier dominante sectoren, zijnde detailhandel, zorg, landbouw en recreatie. We zetten in op versterking van de economische structuur van onze dragende sectoren. Kwaliteit, diversiteit, innovatie en duurzaamheid zijn sleutelbegrippen bij het opstellen van regelingen.

Om onze economie minder kwetsbaar te maken zetten we in op het aantrekken van een vijfde sector (Economische Agenda). Wat deze vijfde sector precies zal zijn en hoe we deze aan willen trekken, dient nader uitgewerkt te worden. Dit draagt bij aan verdere economische groei en innovatie.

Onze ambitie gaat gepaard met andere keuzes over het ruimte gebruik, zoals het versterken van de wegenstructuur (benutten – officieuze – internationale route voor (vracht)verkeer), het aanbod aan woningen en de aantrekkelijkheid van de leefomgeving, fysiek en sociaal. We kijken vanuit verschillende (beleidsmatige) invalshoeken naar een duurzame groei van onze economie en hoe we dit ruimtelijk vertalen.

Gelijktijdig gaan we aan de slag met onze lokale positioneringsstrategie voor wonen, werken, studeren en recreëren, zodat we op basis van onze ambities, identiteit en onderscheidend vermogen bepalen hoe we onze gemeente gaan positioneren in de markt.

We zetten in op het versterken van de arbeidsmarkt en de beroepsbevolking. Dit willen we doen door onze economie te laten groeien en door het vasthouden en aantrekken van jongeren, starters en gezinnen, zodat de vacatures die onze gemeente kent ook in de toekomst vervuld kunnen worden.

Groei en innovatieve economie

We zetten in op het bestendigen van de vier bestaande economische pijlers toerisme, landbouw, zorg en detailhandel. Daarnaast zetten we in op de ontwikkeling van een 'vijfde' sector. Daarmee versterken we de economische veerkracht van de regio. Dit vergroot onze flexibiliteit en innovatiekracht, draagt bij aan duurzame economische groei en helpt de negatieve spiraal van verschraling om te buigen naar een positieve spiraal van versterking. Voor de lange termijn investeren in een aantrekkelijk woon- en leefklimaat voor werknemers en ondernemers en zetten in op het tegengaan van ontgroening. Waar mogelijk benutten we Nationale en Europese subsidiemogelijkheden en versterken (regionale) samenwerkingen met omliggende gemeenten, provincies, overheden en bedrijven. We stimuleren innovatie, kennisontwikkeling en samenwerkingen tussen onderwijs, arbeidsmarkt en Bedrijfsleven.

We zetten in op de verdere ontwikkeling van het gedachtegoed Waardevol Toerisme en streven naar een optimaal evenwicht tussen leefbaarheid, aantrekkelijke bestemming, economische ontwikkeling, natuur en een open landschap. Dit betekent aandacht voor kwaliteit, productinhoud en spreiding van toerisme in tijd en ruimte.

Termijn	Actiepunten
Middel	- Plan van aanpak ontgroening - Doorontwikkelen Ondernemersloket

	- Onderzoek naar verruiming van de winkeltijden
Kort	- Ontwikkelen van een lokale positioneringsstrategie voor wonen, werken, leren en recreëren in de gemeente Sluis. - Stimuleren van de korte (voedsel)keten en daarmee versterking van de lokale economie. - Plan van aanpak aantrekken '5e' sector in samenwerking met Impuls Zeeland

Infrastructuur en mobiliteit als motor voor ontwikkeling

Wij zorgen voor een veilige, bereikbare en toekomstbestendige infrastructuur. Bij aanleg, vervanging en onderhoud van wegen, riolering, bruggen en overige civiele kunstwerken werken we integraal en duurzaam. Door werkzaamheden te combineren en rekening te houden met klimaatadaptatie, circulariteit en de energietransitie vergroten we de kwaliteit van de openbare ruimte en beperken we maatschappelijke kosten.

Kerncentrale / Rijkregiopakket

Naast de apart beschreven projecten in de paragraaf projecten spelen er ook op het gebied van energie enkele grote opgaven die vanuit de Rijksoverheid worden opgepakt maar waar Sluis onderdeel van is. Het gaat hierbij om de mogelijke komst van twee kerncentrales bij de Mosselbanken/Paulinapolder. We gaan niet over het besluit van de locatiekeuze maar zijn wel betrokken vanuit het voorwaardenrapport vanuit de adviesgroep samen met gemeente Terneuzen. Naast de mogelijke komst hiervan bestaat er ook een mogelijke komst van aanlanding van wind op zee (VAWOZ). Dit zou mogelijk aan land komen bij Nieuwvliet-Bad en over land doorgetrokken worden tot aan de Mosselbanken. Of dit er komt is mede afhankelijk van het besluit rondom de kerncentrales. Meer duidelijkheid over beide energieprojecten wordt verwacht eind 2026/voorjaar 2027.

Bedrijventerreinen

De bestaande bedrijventerreinen worden opgewaardeerd, verduurzaamd en waar mogelijk uitgebreid. Om onze economie een impuls te geven, realiseren we een grootschalig bedrijventerrein langs onze verkeersaders. Onze bedrijventerreinen zijn volwaardige werklandschappen met oog voor duurzaamheid, klimaatadaptatie, biodiversiteit en bereikbaarheid. Zo investeren we in een goed vestigingsklimaat om bestaande bedrijvigheid te behouden of nieuwe werkgelegenheid aan te trekken.

Termijn	Actiepunten
Middel	- Optimaliseren en verduurzamen van bestaande bedrijventerreinen - Update Regionale bedrijventerreinenprogramma - Uitwerken voorwaardepakket kerncentrales indien van toepassing
Kort	- Plan van aanpak nieuw bedrijventerrein

Bereikbaarheid

Een fundamentele, duurzame verbetering van de (grensoverstijgende) bereikbaarheid en mobiliteit (per auto, openbaar vervoer en over water) en zichtbaarheid van alle kernen zijn randvoorwaardelijk om meer inwoners en bedrijven te behouden en/of aan te trekken zodat de economie kan groeien. We willen ons ontwikkelen tot belangrijke schakel tussen Rotterdam en Calais. Daarvoor is op termijn een betere infrastructuur nodig zoals het verbreden van de N61,

N251, N253 en N676. Ook moet een grootschalige opwaardering van de huidige verkeers- en transportaders plaatsvinden. U kunt denken bijvoorbeeld denken aan een goede, volwaardige aftakking van de Midden-Zeelandroute.

Ook lokale verbindingen, waaronder Oostburg–Aardenburg–grens, Breskens–kust en Sluis–Potjes, nadrukkelijk aandacht. We onderzoeken oplossingen voor infrastructurele knelpunten, waaronder rondwegen of bypasses bij locaties waar leefbaarheid, veiligheid en doorstroming onder druk staan. Bij werkzaamheden aan hoofdverbindingen, waaronder de Westerscheldetunnel, wordt bereikbaarheid voor inwoners, ondernemers en bezoekers zo goed mogelijk gewaarborgd.

Het openbaar vervoer mag niet verder verschralen. Flexvervoer moet beter aansluiten op dorpen, zorg, onderwijs en regionale knooppunten. We zetten ons tevens in voor behoud en versterking van het veer Breskens–Vlissingen, dan wel een volwaardig alternatief. Voor langzaam verkeer worden veilige schoolroutes, toeristische routes en verbindingen tussen kernen structureel verbeterd.

Termijn	Actiepunten
Middel	– Het optimaliseren van het openbaarvervoersysteem tot een fijnmazig netwerk – Het stimuleren van deelauto's – Het ontwikkelen van volwaardige mobiliteitshubs
Kort	– Lobby richting overige overheden (zowel Nederlands als Vlaams) voor het verbeteren/opwaardering van de infrastructuur en het kwalitatief openbaar vervoersysteem – Knelpunten in het flex-systeem structureel oplossen, zoals het gebruik van het studentenreisproduct en de aansluiting op 9292ov.nl

Parkeren
We streven naar een evenwichtige parkeerstructuur die aansluit bij de huidige en toekomstige mobiliteitsbehoefte van inwoners, bezoekers en bedrijven, en tegelijkertijd bijdraagt aan duurzaam ruimtegebruik, verkeersveiligheid en de ambities op het gebied van leefbaarheid, innovatie en klimaat.

Voldoende parkeerplaatsen op de juiste locaties voor inwoners, bezoekers en bedrijven.
Bijvoorbeeld ruime parkeerplaatsen waar verschillende (mobiliteits)voorzieningen samenkomen.

Termijn	Actiepunt
Middel	– Herijken van de parkeernormering en parkeervergunningen (gemeentebreed) – Onderzoek naar behoefte en meerwaarde van fietsparkeernormen – In beeld brengen van de bereikbaarheid van de kust gecombineerd met het gewenste parkeren in de kuststrook
Kort	– Projectmatig aan de slag met parkeervraagstukken, bijv. Havengebied Breskens en Vitaal Oostburg – Onderzoek naar het gebruik en innovatie van parkeerautomaten

Wat gaat het kosten?

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	11.841	19.612	13.172	13.513	13.084	13.540
Baten	2.439	3.790	1.350	1.103	838	1.097
Saldo van baten en lasten	**9.403**	**15.822**	**11.822**	**12.410**	**12.246**	**12.443**
Toevoeging aan reserves	360	326	420	113	84	55
Onttrekking aan reserves	155	724	300	121	121	121
Geraamd resultaat	**9.608**	**15.424**	**11.942**	**12.402**	**12.209**	**12.377**

Specificatie taakvelden 2027 (bedragen x € 1.000)

	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
401	Economische ontwikkeling	267	50	217
402	Ondernemersloket	341	30	311
403	Economische promotie	1.486	55	1.431
404	Wegen	7.703	150	7.553
405	Parkeren	788	-	788
406	(Openbaar) vervoer	121	-	121
407	Havens	1.401	-	1.401
408	Bedrijventerreinen	1.065	1.065	-
Totaal		**13.172**	**1.350**	**11.822**

Programma 5 Leefbaarheid en Voorzieningen

Programma 5: Leefbaarheid en Voorzieningen

Inleiding

Wonen, werk, voorzieningen en bereikbaarheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden om groei, leefbaarheid en brede welvaart te realiseren. Voorzieningen staan onder druk door ontgroening en vergrijzing. Vooral onderwijs en zorgvoorzieningen zijn kwetsbaar in rurale gebieden. We proberen de spiraal van verschraling om te buigen door gericht te investeren in kwalitatieve voorzieningen. Dit is hoognodig om aantrekkelijk te zijn voor huidige en toekomstige inwoners en jongeren aan ons te binden. Nieuwe inwoners en groei helpen ons bij de gewenste spiraal van versterking omdat levensvatbare voorzieningen afhankelijk zijn van een bepaald volume.

We streven naar Leefbare kernen met vitale inwoners en voldoende bereikbare voorzieningen. Oostburg is de centrale voorzieningen kern met daarom heen een viertal sterke, vitale kernen. Deze vijf hebben ook een functie richting de overige kernen. MFC's, dorpshuizen en laagdrempelige steunpunten vormen het sociale fundament van onze gemeente. Daarom zorgen we in elke kern minimaal voor basisvoorzieningen die zelfredzaamheid en gezondheid stimuleren en ontmoeting en beweging faciliteren.

Preventie blijft belangrijk. We willen problemen voorkomen of vroeg aanpakken, zodat zwaardere hulp minder vaak nodig is. Sport, cultuur, welzijn en ontmoetingen helpen inwoners om gezond, actief en betrokken te blijven. Zo werken we aan minder eenzaamheid, betere mentale gezondheid en meer kansen om mee te doen.

Leefbare kernen met bereikbare voorzieningen

We streven naar toekomstbestendige voorzieningen passend bij het profiel van Sluis waar het fijn wonen en leven is met voldoende bedrijvigheid. Voorzieningen dragen bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat op basis waarvan mensen hier blijven, zich vestigen of willen werken. We werken dit uit in een dynamische voorzieningenbeleid Sluis. De basis voor dit beleid is al gelegd in de diverse vastgestelde visie en beleidsnota's. Sport, cultuur en recreatie zijn onmisbare pijlers onder leefbaarheid, gezondheid, ontmoeting en lokale identiteit.

Lokale initiatieven van inwoners en verenigingen geven wij ruimte, ondersteuning en duidelijkheid, met eenvoudige procedures, toegankelijke informatie en herkenbare gemeentelijke aanspreekpunten. Iedere kern krijgt de mogelijkheid eigen prioriteiten aan te dragen voor leefbaarheid, groen, ontmoeting, sport, cultuur en veiligheid. Daarom richten wij een leefbaarheidsfonds in voor stads- en dorpsraden, met transparante afspraken over verdeling, verantwoording en besteding.

Sport

Wij investeren in een toekomstbestendige sportinfrastructuur, met aandacht voor de centrale sportcampus in Oostburg en duurzame renovatie van bestaande sportcomplexen. Bij besluiten over sportvoorzieningen wegen wij bereikbaarheid, gebruiksintensiteit, onderhoudskosten, maatschappelijke waarde en samenwerking tussen verenigingen integraal en transparant mee.

Cultuur

We behouden en versterken culturele voorzieningen, muziek, dorpscultuur, bibliotheekwerk, musea en het Ledeltheater. Samen met het Bestuur van het Ledeltheater is een toekomstvisie opgesteld. In de uitwerking maken we een koppeling met een aantal ontwikkelingen zoals de visie

op cultuureducatie en -participatie, de behoefte aan een jongerencentrum en de uitwerking van het Museumbeleid via de Stichting Musea Sluis.

Daarnaast zoeken we een nieuwe locatie voor onze centrale Bibliotheekvoorziening om optimaal vorm te geven aan ons nieuwe zorgplicht in de Bibliotheekwet. Ook streven we naar een centrale maatschappelijke, algemene voorziening voor inwoners en verenigingen om de sociale basis in Oostburg en omstreken te versterken. Een locatie waar ontmoeting en zorgen voor elkaar centraal staat. Deze welzijnsvoorziening moet bijdragen aan de vitale samenleving en minder zorguitgaven.

Alle genoemde ontwikkelingen werken we uit in een bijpassend huisvestingsplan waarbij we gebruik maken van de huidige locaties van het Theater, het naastgelegen pand en het monumentale deel van het gemeentehuis.

De speer- en actiepunten voor de komende periode zijn.

Termijn	Actiepunten voorzieningen
Middel	– Uitvoeren Routekaart verduurzaming Gemeentelijke Gebouwen 2027-2050 – Voorzieningenbeleid Sluis (2028) – Plan herontwikkeling monumentaal deel gemeentehuis (2028)
Kort	– Voorstel voorkeurscenario Sportcampus (2027) – Plan herontwikkeling Ledeltheater tot Cultuurhuis (2027) – Routekaart verduurzaming Gemeentelijke Gebouwen vaststellen – Start energiemonitoring gemeentelijke gebouwen per 1 juli 2027

Vitale en gezonde inwoners

Goede zorg dichtbij huis blijft belangrijk. Daarom zetten we ons in voor het behouden van huisartsen, wijkverpleging, tandartsen en ondersteuning voor mantelzorgers. Voor Sluis is dit extra belangrijk, omdat voorzieningen vaak verder weg zijn. Daarom moet de samenwerking tussen het medisch en sociaal domein worden versterkt voor een goede verbinding tussen zorg, preventie en sociale basis. De samenwerking tussen het medisch en sociaal domein wordt bemoeilijkt door de verschillende financieringsstromen, verantwoordelijkheden en wetgeving. We proberen dit via goede regionale samenwerking op te lossen. Dit kan door samen afspraken uit te voeren op basis van de landelijke kaders vanuit het integraal Zorg Akkoord (IZA), het aanvullend Zorg- en Welzijn Akkoord (AZWA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Ook het Hoofdlijnen Akkoord Ouderenzorg (HLO) is hieraan verbonden. De samenwerking is lokaal en Zeeuws-Vlaams samen met welzijn en zorg in Kerngezond en de Toekomstige Zorg Zeeuws-Vlaanderen.

Participatie

We streven naar een participatieve gemeente, waarin inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners verantwoordelijkheid nemen voor zichzelf en hun omgeving. We spelen in op nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen en passen onze participatieprocessen hierop aan. We maken ruimte voor maatwerk en flexibiliteit. We verkennen nieuwe methodes om samen te werken met de lokale samenleving.

De komende jaren gaan we aan de slag met onderstaande speerpunten.

Termijn	Actiepunten participatie
Middel	- Actieplan om participatie, ontmoeting, sociale cohesie te stimuleren en eenzaamheid te bestrijden

	- Een passend activiteitenaanbod in diverse kernen opzetten en faciliteren
Kort	- Participatiekader 'samen sterk in Sluis" implementeren. - Welzijnswerk verstevigen

Termijn	Actiepunten zorg en Gezondheid
Kort/middel	- Vaststellen van de regionale nota Gezondheidsbeleid - Periodieke stand van zaken/rapportage uitvoering Beleidsplan Sociaal Domein – Rapporteren over de uitvoering van de werkagenda AZWA/HLO, gerelateerd aan de gemeente Sluis

Toekomstbestendig basis- en voortgezet onderwijs

Het behoud van het Zwin College als brede voorziening voor voortgezet onderwijs in West-Zeeuws-Vlaanderen is een prioriteit. Voor toekomstbestendige huisvesting zetten wij in op kwaliteit, bereikbaarheid en financiële haalbaarheid als leidende voorwaarden. Basisscholen en kinderopvangvoorzieningen blijven zo dicht mogelijk bij de leefomgeving van kinderen. Samen met Zeeuws-Vlaamse partners werken wij aan blijvende oplossingen voor gratis opvang van kinderen van 2 tot 4 jaar. Als het Rijk deze kosten niet betaalt, stellen we hiervoor geld beschikbaar.

IHP

Het Integraal Huisvestingsplan is een wettelijke verplichting en bevat een beschrijving van alle schoolgebouwen binnen de gemeente, de investeringsbedragen per schoolgebouw voor huisvestingsvoorzieningen over een periode van vier jaar en het beleid voor onderwijshuisvesting in relatie tot de leerlingenprognoses voor die periode.

Termijn	Actiepunten
Middel	– Voorzieningenplan Sluis – Vaststellen en uitvoeren IHP
Kort	– Onderwijscampus (huisvesting Zwin) – Advies overbrugging Voorschool – Onderzoek naar de toekomstbestendigheid van de schoolgebouwen van RKBS Sint Jozef en OBS De Kustschool.

Evenementen

Het evenementenbeleid wordt vereenvoudigd en herzien, zodat lokale evenementen makkelijker mogelijk worden binnen heldere kaders voor veiligheid, toegankelijkheid en betaalbaarheid. Dit wordt evenementenbeleid voor de lange termijn waarbij het uitgangspunt is dat evenementen bijdragen aan de leefbaarheid en de profilering van Sluis als gemeente waar je graag wil wonen of verblijven.

Termijn	Actiepunten
Middel	– Vaststellen en uitvoeren evenementenbeleid
Kort	– Opstellen Evenementenbeleid

Veiligheid, weerbaarheid en handhaving

Spreidingswet

Wij voeren de Spreidingswet uit en nemen onze verantwoordelijkheid voor de opvang van asielzoekers. Daarbij kiezen we voor een uitvoering die past bij de schaal van de gemeente Sluis. Grootschalige en langdurige opvanglocaties voor asielzoekers zijn daarbij niet gewenst. We houden rekening met de leefbaarheid, veiligheid en draagkracht van onze kernen. Ook letten we op financiële proportionaliteit, zodat de kosten in een redelijke verhouding staan tot de opgave. We zorgen voor goede opvang, duidelijke communicatie met inwoners en een zorgvuldige inpassing in de samenleving.

Onze gemeente is in 2026 op trede 3 van de interventieladder van het ministerie geplaatst. Dit betekent dat het ministerie actief toezicht houdt op onze inspanningen op de wet te realiseren. Wanneer het ministerie onze inspanningen als onvoldoende kwalificeert, gaan we naar trede 4, het voorportaal van de indeplaatsstelling. Dit laatste betekent dat de toezichthouder alle maatregelen gaat nemen om de wet uit te voeren. De kosten hiervan zijn voor de gemeente Sluis.

Informatieveiligheid

Gemeenten verwerken grote hoeveelheden vertrouwelijke en privacygevoelige informatie en zijn daarmee een aantrekkelijk doelwit voor cybercriminelen. Het recente dreigingsbeeld van de Informatiebeveiligingsdienst (IBD) laat zien dat ransomware, datalekken en verstoringen bij leveranciers de grootste digitale risico's vormen voor gemeenten en direct gevolgen kunnen hebben voor de continuïteit van de dienstverlening aan inwoners en ondernemers.

Sinds 15 augustus 2026 is de Cyberbeveiligingswet (Cbw) van kracht. Deze wet geeft invulling aan de Europese NIS2-richtlijn en stelt nieuwe eisen aan organisaties die essentiële diensten leveren. Gemeenten zijn onder de Cbw aangemerkt als essentiële entiteit en moeten daardoor voldoen aan de hoogste eisen op het gebied van digitale weerbaarheid, risicobeheersing en informatiebeveiliging.

Op 7 november 2024 stelde u budget beschikbaar voor het Programma Informatiebeveiliging. Hiermee werken we gericht toe naar het vereiste beveiligingsniveau. Ook in 2027 zetten wij deze ontwikkeling voort door uitvoering te geven aan vijf samenhangende projecten: Beleid en Organisatie, Veilig Personeel, Technische Maatregelen, Continuïteit van Bedrijfsvoering en Leveranciersmanagement. Hiermee versterken wij stapsgewijs onze digitale weerbaarheid en werken wij toe naar volledige naleving van de Cyberbeveiligingswet.

Maatschappelijke weerbaarheid

De veiligheidssituatie om ons heen verandert snel. Hybride dreigingen zoals cyberaanvallen, spionage en sabotage nemen toe. Daarom wordt landelijk ingezet op een weerbare samenleving. Handreikingen van onder andere het ministerie van Justitie en Veiligheid en de VNG helpen om dit vraagstuk op te pakken. In Zeeland werken de 15 overheden hiervoor nauw samen met bedrijven, maatschappelijke instanties en inwoners. Hiervoor is in 2026 een plan van aanpak opgesteld, dat in 2027 verdere uitvoering krijgt. Sluis is hierin mede trekker van de thema's Openbaar bestuur en rechtsorde, en Grensoverstijgende samenwerking. Passend bij deze Zeeuwse paraplu, hebben wij tevens een plan van aanpak opgesteld voor de inwoners, maatschappelijke instanties en ondernemers in de gemeente Sluis. Dit is gestart met bewustwording, in aansluiting op de landelijke "Denk vooruit" campagne. In 2027 werken we intensief samen met de stads- en dorpsraden en de EHBO-verenigingen. We starten met het

organiseren van gratis AED/reanimatiecursussen. Dit met als doelstelling om het aantal Burgerhulpverleners in onze gemeente met 15% te doen stijgen.

Termijn	Actiepunten
Kort en Middel	– Zeeuws plan van aanpak Maatschappelijke weerbaarheid – Gemeentelijk plan van aanpak Maatschappelijke weerbaarheid
Kort	– Stijging van het aantal burgerhulpverleners met 15%

Zeeuwse norm weerbare overheid
In Zeeland werken de 15 overheden samen aan integriteit, veiligheid en bestuurlijke weerbaarheid. Sluis is mede trekker van het onderwerp Bewustwording, communicatie en ontwikkeling, en het onderwerp Informatiebeveiliging.

Termijn	Actiepunten
Kort en Middel	– Uitvoering Zeeuwse norm weerbare overheid 2.0

Veiligheid
Het nieuwe integraal veiligheidsbeleid 2027-2030 treedt in werking. Belangrijke pijlers in dit beleidsdocument zijn veilig wonen en leven, jeugd en zorg in het veiligheidsdomein, aanpak ondermijning en weerbare omgeving. Acties die voortvloeien uit dit beleidsdocument worden weergegeven in een jaarlijks uitvoeringsprogramma. Hierbij zoeken we aansluiting bij regionale partners in het zorg- en veiligheidsdomein. Voor het jaarlijks uitvoeringsprogramma 2027 stellen we ambities op gebied van integrale samenwerking, bewustwording en preventie. Zo zullen we wederom een meldingsbereidheidcampagne organiseren en starten we met de voorbereidingen om te komen tot een gemeentelijk signalen overleg waarin we intern signalen over (on)veiligheid, criminaliteit en ondermijning uitwisselen en komen tot een gerichte aanpak van deze signalen.

Termijn	Actiepunten
Middel	– Inrichten van een Gemeentelijk Signalen overleg waarin we met partners signalen uit het veiligheidsdomein veredelen en uitlopen.
Kort	– Jaarlijkse campagne om meldingsbereidheid te verhogen

Wat gaat het kosten?

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	21.276	28.886	21.008	21.022	22.787	22.814
Baten	7.955	7.129	1.975	1.991	1.981	2.029
Saldo van baten en lasten	**13.320**	**21.757**	**19.033**	**19.031**	**20.806**	**20.786**
Toevoeging aan reserves	1.341	2.700	595	356	-	570
Onttrekking aan reserves	856	986	1.356	1.085	991	870
Geraamd resultaat	**13.805**	**23.471**	**18.273**	**18.302**	**19.815**	**20.486**

Specificatie taakvelden 2027 (bedragen x € 1.000)

	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
501	Gemeentelijke eigendommen	469	49	420
502	Sport	2.952	698	2.254
503	Cultuur en erfgoed	3.032	38	2.994
504	Bibliotheek	755	24	731
505	Inwonersparticipatie en Sociale basis	4.787	255	4.532
506	Gezondheid en zorgvoorzieningen	1.485	20	1.464
507	Onderwijs	3.238	883	2.355
508	Veiligheid	4.291	8	4.282
Totaal		**21.008**	**1.975**	**19.033**

Programma 6 Bestuur en samenwerking

Programma 6: Bestuur en samenwerking

Inleiding

Bestuur

We staan voor een gezond samenspel tussen college en gemeenteraad. We komen afspraken na, en zijn daarop aanspreekbaar. Integriteit, openheid en respectvol met elkaar omgaan, zijn kernwaarden. Ze zijn belangrijk voor de onderlinge samenwerking, én voor het vertrouwen van inwoners in het gemeentebestuur. We blijven hierin gezamenlijk investeren.

Gevoelige en grote dossiers worden vroegtijdig aan de gemeenteraad voorgelegd. Keuzes, financiële gevolgen, risico's worden daarbij helder in beeld gebracht. We maken gebruik van de structuur Beeldvorming – Oordeelsvorming – Besluitvorming (BOB). De gemeenteraad bepaalt op basis van het politieke debat en bij meerderheid, de richting.

Termijn	Actiepunten
Middel	– Proces bestuurscultuur opvolgen
Kort	– Raadswerkgroep Integriteit opnieuw opstarten – Inwerkprogramma gemeenteraad uitvoeren – Inzet BOB-structuur

Samenwerken wordt steeds belangrijker.
Ten eerste omdat je geen lokaal beleid kunt maken voor regionale opgaven (zoals wonen, werken, energie en bereikbaarheid) en voor regionaal werkende en/of georganiseerde samenwerkingspartners (zoals onderwijs, zorg, veiligheid, arbeidsmarkt, vervoer, etc.). Dit vraagt – nu en in de toekomst – op sommige onderdelen om regionaal beleid, regionale keuzes of regionale consensus, omdat verdeeldheid, doorgeschoten maatwerk en/of onderlinge concurrentie onwerkbaar is voor de uitvoerbaarheid van regionale organisaties en/of belemmert bij het vinden van oplossingen en bij het boeken van vooruitgang.

Ten tweede omdat je slimme coalities moet aangaan om de ambities (uit o.a. de Economische Agenda Sluis, het NPVR Zeeuws-Vlaanderen en Zeeland 2050) te kunnen realiseren. Coalities met de andere Zeeuwse en/of Zeeuws-Vlaamse gemeenten, provincie, Rijk en Waterschap, maar ook grensoverstijgend met Vlaanderen en met het bedrijfsleven, ontwikkelaars, kennisinstellingen en andere relevante maatschappelijke organisaties.

Ten derde omdat er door een toename van taken en verantwoordelijkheden (bij gemeenten) en door de snelle technologische en maatschappelijke ontwikkelingen (en eisen!) behoefte is aan voldoende uitvoeringskracht en expertise op velerlei gebied (zoals data-/informatiebeveiliging, digitalisering, jeugdhulp, rechtshulp, lobby, programmamanagement, energie en netcongestie, klimaatadaptatie, etc.). Omdat we (landelijk en Zeeuws) te kampen hebben een grote schaarste op de arbeidsmarkt en omdat je voor het in stand houden, ontwikkelen en up to date houden van kennis, expertise en ervaring vaak een bepaald volume nodig hebt, ligt samenwerking voor de hand, zowel op Zeeuws en Zeeuws-Vlaams niveau als grensoverstijgend. Maar ook publiek-private samenwerkingen behoren mogelijk tot de opties.

Daarnaast verandert ook de verhouding tussen overheid en inwoners; het vertrouwen in de overheid is de laatste jaren gedaald, de actiebereidheid bij inwoners neemt toe en er is toenemende roep om burgerparticipatie. Dit betekent dat we ook moeten nadenken over de samenwerking met inwoners. Zowel als het gaat om de vorming van visie en beleid, als op

operationeel niveau bij het inrichten van wijken, het ontwikkelen van voorzieningen en/of het opzetten van activiteiten voor inwoners.

Op dit momenten lopen er vele (bestuurlijke) samenwerkingen / samenwerkingstrajecten. We benoemen hieronder de actualiteiten voor het komende begrotingsjaar c.q. de komende bestuursperiode.

Termijn	Actiepunten Regio Deal Zeeuwse Aanpak Vitala Regio's (ZAVR)
Middel	- Als penvoerder en regiokassier voor de totale Regio Deal moet jaarlijks door de gemeente worden verantwoord en geëvalueerd. En in 2029 moet de eindverantwoording worden opgeleverd over de totale omvang van de Regio Deal (13 + 13 miljoen)
Kort	- Indienen projectenkaarten voor de projecten in de gemeente Sluis (Sportpaviljoen / sportcampus Oostburg, Klimaatadaptieve wijken in Sluis en Schoondijke, tegengaan negatieve effecten marktwerking in de apotheek- en thuiszorg) en Zeeuws-Vlaanderen (Voorschool, Campus Zeeuws-Vlaanderen / samenwerking MBO-bedrijfsleven). NB: De projecten moeten uiterlijk in 2029 afgerond zijn!

Termijn	Actiepunten Nationaal Programma Vitale Regio's (NVPR) Zeeuws-Vlaanderen
Middel	– Uitvoeringsfase Uitvoeringsagenda NPVR Zeeuws-Vlaanderen en zoeken naar financiering daarvoor via bestaande Rijksprogramma's, Europese subsidieprogramma's eventuele compensatiemiddelen, etc.
Kort	– Besluit over governance en inrichten Netwerk- of Regiobureau Zeeuws-Vlaanderen – Opstellen en vaststellen Uitvoeringsagenda NPVR Zeeuws-Vlaanderen (2027-2030) door Rijk, Provincie Zeeland en drie Zeeuws-Vlaamse gemeenten – Lobby en coalitievorming met 11 NPVR-regio's

Termijn	Actiepunten Zeeland 2050
Middel	– Uitvoeringsfase Investeringsagenda, inclusief onderstaande aandachtspunten.
Kort	– Vaststellen Strategische Agenda Zeeland 2050 (onlangs zienswijze ingediend) – Onderhandelingen over Investeringsagenda. Daarbij aandacht voor oorsprong middelen voor bekostiging Investeringsagenda (bestaande Rijksprogramma's, ZEH-gelden, mogelijke compensatiemiddelen kerncentrale, VAWOZ, 380kV) en in het verlengde daarvan voor de verdeling van middelen en de prioritering van projecten en investeringen over heel Zeeuws-Vlaanderen (via BO MIRT en Bestuurlijk Overleg Leefomgeving). Aandachtspunt is verder de mogelijke concurrentie met het NPVR Zeeuws-Vlaanderen.

Termijn	Actiepunten OZO
Middel	– Versterken samenwerkingsstructuur binnen OZO; niet besluitvormend, maar wel slagvaardiger
Kort	– Vaststellen Samen Zeeland Agenda (strategische agenda Zeeland onderling, zonder Rijk) – Start nieuwe indeling en werkwijze Thema-overleggen

Termijn	Actiepunten P10
Middel	– Onderzoeken of we tot een sterkere samenwerkingsagenda, eenduidige standpunten, gemeenschappelijk doel en lobbypositie kunnen komen. Vergelijkbaar met 11 NPVR-regio's

Termijn	Actiepunten Schelderaad
Middel	– Opstarten / uitvoeringsfase Natuurherstel langs de Westerschelde
Kort	– Op grond van het verdrag met België en Natura 2000 zijn we gehouden aan grootschalig natuurherstel langs de Westerschelde. Hierover wordt op dit moment overleg gevoerd met de (Nederlandse) gemeenten langs de Westerschelde. Het uitblijven van natuurherstel belemmert het kunnen verstrekken van natuurvergunningen door de Provincie Zeeland voor grootschalige projecten langs de Westerschelde zoals de verduurzaming van o.a. DOW, de bouw van kerncentrales en/of de aanleg van een 380 kV leiding onder de Schelde. En daarmee – mogelijk – ook voor de beoogde groeistrategie in Zeeland 2050 en de Novex North Sea Port District (NSPD). De komende maanden moet hierover een besluit worden genomen / oplossing worden gezocht.

GOS
Sluis werkt samen met de Belgische gemeenten Knokke-Heist, Damme, Sint Laureins en Maldegem. Hierin worden gezamenlijke vraagstukken besproken en afgestemd. Deze onderwerpen bevinden zich onder andere op het gebied van toerisme, openbare orde en veiligheid, onderwijs en maatschappelijke vraagstukken. Naast het voltallig overleg, vinden er ook contact tussen deelnemende gemeenten plaats over specifieke onderwerpen /actualiteiten.

Termijn	Actiepunten
Kort	Gezamenlijk GOS-overleg

Overige relevante (bestuurlijke) samenwerkingen / samenwerkingstrajecten

Binnen onderstaande (bestuurlijke) samenwerkingen / samenwerkingstrajecten lopen op dit moment geen actuele ontwikkelingen of dilemma's die op korte termijn aandacht of heroverweging verdienen.

– Stedenband DASH (Delfzijl, Amsterdam, Sluis, Heerlen)

Wat gaat het kosten?

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	3.464	2.084	1.995	2.065	2.130	2.197
Baten	3	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten	**3.462**	**2.084**	**1.995**	**2.065**	**2.130**	**2.197**
Toevoeging aan reserves	-	-	-	-	-	-
Onttrekking aan reserves	-	486	-	-	-	-
Geraamd resultaat	**3.462**	**1.598**	**1.995**	**2.065**	**2.130**	**2.197**

Specificatie taakvelden 2027 (bedragen x € 1.000)

	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
601	Bestuur	1.637	-	1.637
602	Samenwerking	358	-	358
Totaal		**1.995**	**-**	**1.995**

7: Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien

De gemeentelijke uitgaven worden gedekt uit verschillende inkomstenbronnen. Deze zijn te splitsen in specifieke en algemene inkomstenbronnen. De specifieke zijn direct te relateren aan de uitgaven van de programma's en zijn dan ook hierbinnen verantwoord. De inkomstenbronnen en uitgaven die niet direct te relateren zijn aan de programma's (algemene uitkering, lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is, deelnemingen enzovoorts) zijn in dit hoofdstuk opgenomen.
Een onderdeel van het programmaplan bestaat uit een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, een overzicht van de kosten van de overhead, het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting en het bedrag voor onvoorzien.

Communicatie

Informatie en nieuws delen we via digitale communicatiekanalen die passen bij de doelgroep en de inhoud van de boodschap.
Het aantal communicatiekanalen neemt steeds meer toe. Eerder evalueerden we welke kanalen effectief zijn voor onze communicatie en welke we willen behouden. In 2027 verfijnen we onze kanalenstrategie waarin is opgenomen welke communicatiekanalen we wanneer en voor welke doelgroep inzetten. Participatie is daarbij belangrijk. Daarvoor zetten we verschillende instrumenten in, zoals de gemeentelijke website, SamenSluis, digitale nieuwsbrieven en social media.

Een website waar inwoners, ondernemers en bezoekers snel en makkelijk de informatie kunnen vinden en regelen.
Eind 2025 lanceerden we onze nieuwe website, op basis van de resultaten van het onderzoek en de uitgangspunten van onze communicatievisie en dienstverleningsconcept. In 2027 optimaliseren we de website in functie van de technische evoluties, de behoeften van inwoners en die van de gemeentelijke organisatie.

Termijn	Actiepunten
Middel	– Kanalenstrategie verder ontwikkelen afgestemd op de behoefte vanuit de samenleving
Kort	– Website verder optimaliseren en gereed maken voor de lancering van een klantenportaal

Financiën

We zetten de beschikbare financiële middelen gericht in voor een aantrekkelijke, leefbare en betaalbare gemeente. Daarbij maken we keuzes die zichtbaar bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte, maatschappelijke voorzieningen en lastenverlichting voor inwoners.

Termijn	Actiepunten*
Kort	– Afschaffen van leges voor kindergraven. – Afschaffen van precario voor vier grote evenementen. – Afschaffen van de hondenbelasting. – Onderzoek om de belasting voor huurders te verlagen. – OZB, toeristenbelasting en forensenbelasting worden gedurende vier jaar uitsluitend geïndexeerd.

* De bovenstaande actiepunten zijn rechtstreeks overgenomen uit het coalitieakkoord 2026-2030. Het coalitieakkoord geeft op deze punten geen nadere specificatie of uitwerking. Aan de formuleringen is daarom geen nadere beleidsmatige interpretatie of invulling gegeven.

Met deze maatregelen investeren wij in een sterke en leefbare gemeente, terwijl wij tegelijkertijd de lokale lasten voor inwoners en ondernemers beheersbaar houden.

Wat gaat het kosten?

(Bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	16.241	19.810	19.182	18.632	18.854	19.589
Baten	91.229	91.842	92.803	89.711	90.955	94.960
Saldo van baten en lasten	**-74.988**	**-72.032**	**-73.621**	**-71.080**	**-72.101**	**-75.371**
Toevoeging aan reserves	39.173	7.757	195	195	195	195
Onttrekking aan reserves	33.192	22.767	543	535	496	429
Geraamd resultaat	**-69.007**	**-87.041**	**-73.970**	**-71.419**	**-72.402**	**-75.605**

Specificatie taakvelden 2027 (bedragen x € 1.000)

	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
701	Belastingen	915	27.641	-26.726
702	Algemene uitkering	-	61.653	-61.653
703	Financiering	759	3.168	-2.409
704	Stelposten	603	-	603
801	Overhead	16.855	342	16.513
901	Vpb	-	-	-
1001	Onvoorzien	50	-	50
Totaal		**19.182**	**92.803**	**-73.621**

Totaal taakvelden (PG 1 t/m 7), voor bestemming		**117.619**	**119.330**	**-1.710**
1100	Mutaties reserves	1.210	4.127	-2.917
Totaal taakvelden, na bestemming		**118.829**	**123.457**	**-4.628**

Overhead

Een verplicht onderdeel van de begroting is het overzicht Overhead. Hierbij wordt de volgende definitie van overhead gehanteerd (conform Vensters voor Bedrijfsvoering):

Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Tot de overhead horen alle functies die dit doel dienen. De overheadfuncties staan derhalve niet rechtstreeks ten dienste van de (externe) klant.
Het overzicht Overhead voor 2027 ziet er als volgt uit:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Lasten	Baten	Saldo
Bedrijfsvoering	54	-	54
Representatie	64	-	64
Archiefbewaarplaatsen	28	0	28
Overhead	2.249	-	2.249
ICT	2.721	-	2.721
DIV/archief	1.412	-	1.412
Facilitaire Zaken	673	-	673
Financiën	1.036	-	1.036
Staf	1.353	-	1.353
Huisvesting Oostburg	1.277	23	1.254
P en O	3.398	319	3.079
Secretariaat	526	-	526
Team budgetten	833	-	833
Communicatie/promotie	670	-	670
Juridische advisering	160	-	160
Bezwaarschriften	291	-	291
Klachtencommissie	12	-	12
Informatiebeveiliging	99	-	99
Totaal	**16.855**	**342**	**16.513**

Financiële positie

In het hoofdstuk financiële positie wordt ingegaan op de diverse onderdelen die van invloed zijn op en inzicht geven in de financiële positie van de gemeente Sluis.

Uitgangspunten

Het uitgangspunt van deze begroting is de Kadernota 2027 en de brief Meicirculaire 2026, waarop als gevolg van een aantal ontwikkelingen aanpassingen zijn aangebracht. Onder de paragraaf Begrotingssaldo/Meerjarenperspectief 2027-2030 gaan we hierop verder in.

De uitgangspunten zijn vastgesteld in de Kadernota 2027. Deze zijn van toepassing op deze begroting. Daarnaast is de meicirculaire 2029 verwerkt in de begroting conform de regels die zijn afgesproken met de gemeenteraad.

De verwachting blijft dat deze uitgangspunten de komende jaren zullen fluctueren door de huidige geopolitieke, maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Daarom zal hiervoor elk jaar aandacht zijn in de kadernota.

De uitgangspunten zoals deze zijn vastgesteld in de kadernota:

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Inwoners	23.300	23.500	23.750	24.500
Woonruimten (incl. recreatiewoningen)	19.235	19.300	19.400	19.675
Salarissen/sociale lasten	4,1%	3,9%	3,3%	3,2%
Gemeentelijke heffingen*/indexeringen	2,1%	2,5%	2,1%	2,3%
Rente-% voor (nieuwe) investeringen	3%	3%	3%	3%

*Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

De meicirculaire 2026 Gemeentefonds vormt de basis voor de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030.

Begrotingssaldo/meerjarenperspectief 2027-2030

De voorliggende begroting, die een doorwerking betreft van de uitgangspunten van de vastgestelde kadernota 2027 en de brief over de meicirculaire 2026, resulteert in het volgende meerjarenperspectief:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Saldo Kadernota 2027 / Meicirculaire 2026	**6.732**	**1.697**	**2.729**	**4.802**
Bijstellingen/actualiseringen:				
- 8e programmawijziging 2026 (sept 2026)	-101	-105	-109	-113
- Archief	-651	-	-	-
- Subsidiebeleid	-300	-50	-50	-50
- Personeelsbegroting	-375	-661	-957	-1.269
- Forensenbelasting	-650	-673	-712	-741
- Rentebaten	337	-	-	-
- Overige bijstellingen	-364	200	-336	-298
Saldo begroting 2027-2030	**4.628**	**408**	**565**	**2.331**

8e programmawijziging 2026

In de 8e programmawijziging 2026 zijn de financiële consequenties verwerkt van de raad van 24 september 2026. Voor 2027 werkt met name het raadsbesluit mbt de GR Sociaal Domein door in het saldo.

Archief

Tijdens de raadsvergadering van 24 september 2026 is ingestemd met de verhuizing van het archief naar het Zeeuws archief. Hiervoor is een eenmalig extra budget van € 651.000 benodigd in 2027.

Subsidiebeleid

Bij het vaststellen van subsidieboeken zijn er als gevolg van herschikkingen en heroverwegingen budgettaire verschillen ontstaan. Dit betreft voor 2027 € 300.000 en daarna structureel € 50.000.

Personeelsbegroting

Bij het opstellen van de Kadernota is voor de personele lasten uitgegaan van een lagere indexering dan in de begroting 2026 was verwerkt. Inmiddels zijn de personeelslasten integraal en op basis van een uitvoerige analyse geactualiseerd. Hierbij is rekening gehouden met de actuele ontwikkeling van de personele bezetting.

Forensenbelasting
We zien een trend waar forensen actief sturen om de beschikbaarheid van hun woning te beperken tot <90 dagen. Tezamen met de negatieve waardeontwikkeling van recreatieve woningen, leidt dit tot een lagere opbrengst forensenbelasting.

Rentebaten
De inschatting bij het opstellen van de Kadernota van de afloop van de aanwezige liquide middelen is te voorzichtig gebleken. Voor 2027 verwachten we minstens gelijke rentebaten als rentelasten, hetgeen leidt tot een aanpassing van € 337.000.

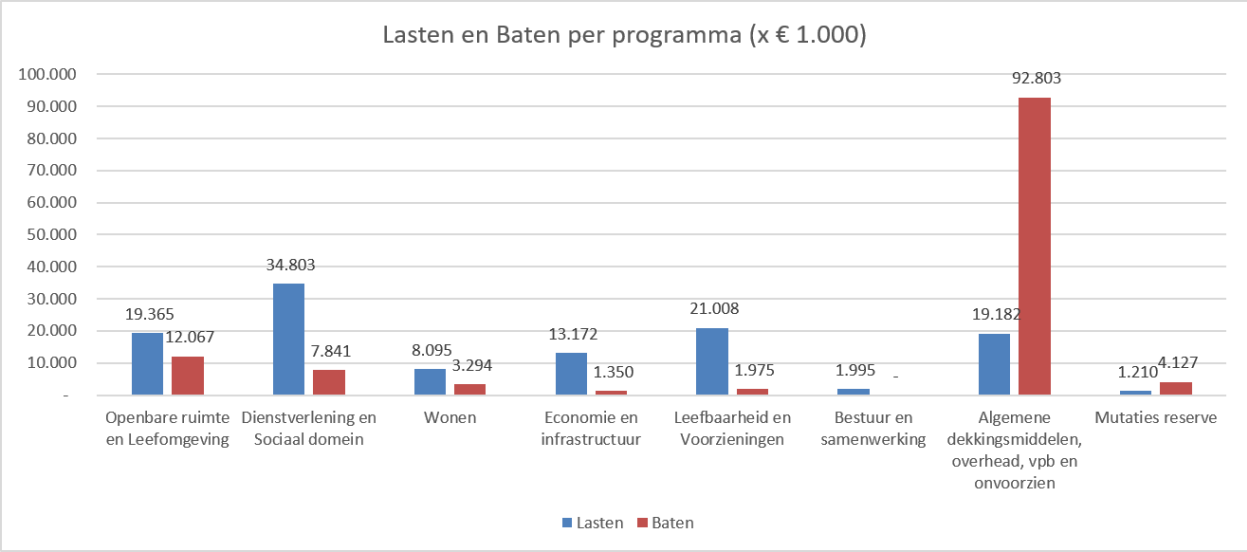
Overige bijstellingen
In de detailuitwerking van diverse budgetten zijn verschillen ontstaan.

Overzicht van baten en lasten
In onderstaande tabel is een totaaloverzicht opgenomen van de baten en lasten en het saldo per programma. Overeenkomstig het BBV worden hierin de bedragen voor algemene dekkingsmiddelen, de overhead, heffing Vennootschapsbelasting en onvoorzien, afzonderlijk vermeld.

Een specificatie naar de bestuurlijke taakvelden is opgenomen onder de programma's. Een totaaloverzicht van de taakvelden is opgenomen in bijlage 4.

(bedragen x € 1.000)		Jaarrekening 2025		Begroting na 8e wijz 2026		Begroting 2027		
Baten en lasten per programma		**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1	Openbare ruimte en Leefomgeving	17.865	13.073	20.998	11.700	19.365	12.067	7.298
2	Dienstverlening en Sociaal domein	32.015	7.794	34.891	7.819	34.803	7.841	26.962
3	Wonen	3.639	2.183	9.375	2.579	8.095	3.294	4.801
4	Economie en infrastructuur	11.841	2.439	19.612	3.790	13.172	1.350	11.822
5	Leefbaarheid en Voorzieningen	21.276	7.955	28.886	7.129	21.008	1.975	19.033
6	Bestuur en samenwerking	3.464	3	2.084	-	1.995	-	1.995
7	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	2.578	91.092	2.045	91.543	2.277	92.461	-90.185
801	Overhead	13.662	137	17.715	299	16.855	342	16.513
901	Vennootschapsbelasting (VpB)	1	-	-	-	-	-	-
1001	Onvoorzien	-	-	50	-	50	-	50
	Totaal saldo baten en lasten	**106.341**	**124.676**	**135.656**	**124.859**	**117.619**	**119.330**	**-1.710**
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma								
1100	Mutaties reserve	45.841	41.214	12.378	32.148	1.210	4.127	-2.917
	Totaal na bestemming	**152.183**	**165.890**	**148.034**	**157.007**	**118.829**	**123.457**	**-4.628**
Resultaat		**13.708**		**8.973**		**4.628**		

In bijlage 5 vindt u het meerjarenperspectief van de baten en de lasten.

Overzicht van incidentele baten en lasten

Door een indicatie van de incidentele baten en lasten te geven, wordt informatie gegeven die relevant is voor het beoordelen van de financiële positie en de meerjarenraming. Onder incidenteel wordt verstaan baten en lasten die zich niet langer dan drie jaar voordoen.

(Bedragen x € 1.000)		2027	2028	2029	2030
PG	**Omschrijving lasten**				
	Exploitatielasten:				
1	Inventarisatie niet belegde taken (stelpost)	75	38	-	-
1	Grondexploitatie	1.065	812	541	794
1	Energiearmoede	150	150	-	-
1	Lokale aanpak isolatie	2.375	2.632	-	-
2	Jeugdhulp	60	-	-	-
4	Subsidie Economische Groei	-	200	-	-
5	Onderzoek onderwijslocaties Eede en Cadzand	50	-	-	-
5	Transitiearrangement VOZV	57	57	-	-
5	Cultuur en Ergoed	150	150	-	-
5	SPUK - Doorstroomlocaties	88	54	-	-
6	Informatiebeveiliging	55	-	-	-
6	Uitvoeringsplan Economische Agenda	150	-	-	-
7	Archief (incl. projectleiding)	788	142	147	-
7	Portfoliomanagement	41	42	-	-
7	Uitvoering fiscaal plan	46	-	-	-
	subtotaal incidentele exploitatielasten:	*5.150*	*4.277*	*688*	*794*
	Toevoegingen aan reserves:				
	Geen				
	subtotaal toevoegingen reserves:	0	0	0	0
	Totaal incidentele lasten	**5.150**	**4.277**	**688**	**794**
PG	**Omschrijving baten**				
	Exploitatiebaten:				
1	Spuk isolatieprogramma	1.262	1.519	-	-
1	Grondexploitaties	1.065	812	541	794
1	Spuk Energiearmoede	150	150	-	-
6	SPUK - Doorstroomlocaties	88	54	-	-
7	Dividend ZEH	2.439	-	-	-
7	Rentebaten	512	-	-	-
	subtotaal incidentele exploitatiebaten:	*5.516*	*2.535*	*541*	*794*

(Bedragen x € 1.000)		2027	2028	2029	2030
	Onttrekkingen aan reserves:				
1	Lokale aanpak isolatie	1.113	1.113	-	-
1	Havengebied Breskens	24	-	-	-
1	Inventarisatie niet belegde taken	75	38	-	-
4	Subsidie Economische Groei	-	200	-	-
5	Subsidie Leefbaarheid	25	-	-	-
6	Informatiebeveiliging	25	-	-	-
6	Uitvoeringsplan Economische Agenda	150	-	-	-
7	Projectbureau	290	-	-	-
7	Portfoliomanagement	40	40	-	-
7	Projectleiding archief	21	25	64	-
	Subtotaal onttrekkingen aan reserves	*1.763*	*1.416*	*64*	-
	Totaal incidentele baten	**7.279**	**3.951**	**605**	**794**
	Totaal saldo incidentele lasten en baten	**-2.129**	**326**	**83**	**-**

Er is sprake van meer incidentele baten dan incidentele lasten. Dit heeft een negatief effect op het structureel en reëel evenwicht. Ondanks dit effect blijft het structureel en reëel evenwicht in 2027 positief.

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Structurele onttrekkingen reserves:				
Reserve gebouwen tbv:				
- egalisatie MJOP	0	0	69	0
- dekking MJOP	714	714	714	714
Reserve Volkshuisvestingfonds (cofinanciering)	579	690	707	707
Inc. uitgaven, dekking Vitaal Oostburg		340	340	340
Egalisatiereserve kapitaallasten tbv:				
- programma 1	67	66	66	66
- programma 2	2	2	2	2
- programma 3	166	166	166	166
- programma 4	126	121	121	121
- programma 5	617	372	209	156
- Algemene dekkingsmiddelen	92	92	92	89
Totaal structurele onttrekkingen reserves	**2.364**	**2.564**	**2.486**	**2.361**
Structurele toevoegingen reserves:				
Reserve gebouwen, egalisatie	595	356	-	570
Egalisatiereserve wegen	420	113	84	55
Algemene Reserve, dividend GBE Aqua	195	195	195	195
Totaal structurele toevoegingen reserves	**1.210**	**664**	**279**	**820**

Structureel en reëel evenwicht (SRE)

Op basis van onderstaand overzicht wordt aangetoond dat de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030, conform de uitgangspunten in het BBV, structureel en reëel in evenwicht zijn. Dit houdt in dat structurele lasten kunnen worden gedekt met structurele baten. Indien dit niet het geval zou zijn, zou de kans groot zijn dat er op termijn een begrotingstekort ontstaat. De huidige ramingen tonen aan dat dit risico op dit moment niet aan de orde is.

Het structureel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met de incidentele lasten en baten. Het saldo dat overblijft moet op termijn positief zijn (de structurele baten zijn dan groter dan de structurele lasten). In alle jaren van de meerjarenraming is sprake van een positief structureel begrotingssaldo.

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Saldo baten en lasten voor bestemming	1.710	-2.908	-1.706	791
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	2.917	3.316	2.271	1.541
Begrotingssaldo na bestemming	**4.628**	**408**	**565**	**2.331**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	-2.129	326	83	-
Structureel begrotingssaldo (SRE)	**2.499**	**734**	**648**	**2.331**

De conclusie uit bovenstaande berekeningen is dat we op basis van deze begroting voor alle jaren een structureel en reëel evenwicht hebben.

Stelposten

Evenals vorig jaar bevat de begroting geen taakstellingen. In plaats daarvan zijn er een aantal stelposten opgenomen. Dit zijn budgetten die nog nadere invulling behoeven. Hieronder staat een opsomming van deze stelposten. Dit betreft restanten van de stelposten die vorig jaar zijn opgenomen in de meerjarenraming bij de begroting 2025 en nieuwe posten uit de kadernota 2026.

Bedragen x € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Kadernota's	1.981	3.545	3.379	2.993
Overige	152	106	839	874
Totaal stelposten	**2.133**	**3.651**	**4.218**	**3.867**

Kadernota's

Stelposten (bedragen * € 1.000)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Financiële ruimte Bestuurlijke Jaaragenda	500	500	500	500
Uitbouw brandweerkazerne Schoondijke	7	7	7	7
Gronddepot Schoondijke	38	38	38	38
Versterken projectorganisatie Regiovisie ZVL	58	59	60	61
Clusteren wonen, zorg en voorzieningen in kern IJzendijke	0	0	610	624
Realisatie Duinboulevard	150	150	150	150
Beheerplannen afdekken risico's	965	965	1.000	1.000
Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen	0	870	870	892
Sportcampus	92	785	625	202
Transformatie bestaande woningvoorraad en startersleningen	171	171	171	171
Totaal	**1.981**	**3.545**	**4.031**	**3.645**

Overige stelposten

De overige stelposten verwijzen grotendeels naar de budgetten die genoemd worden in de paragraaf Begrotingssaldo/meerjarenperspectief 2023-2026, onderdeel Coalitieakkoord, in de begroting 2023. Ook hier betreft de onderstaande opsomming weer restanten van de ramingen van vorig jaar.

Overige stelposten (bedragen * € 1.000)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Inventarisatie niet belegde taken	75	38	0	0
Burgerparticipatie	41	42	43	44
Armoedebestrijding kinderen	14	14	14	14
Vangnetregeling huishoudelijke hulp uit de Wmo	0	0	770	804

Kinderopvang pleegouders	11	0	0	0
Wet integrale suïcidepreventie	11	12	12	12
Totaal	**152**	**106**	**839**	**874**

Geprognosticeerde balans

Op grond van de begrotingsvoorschriften dient in de begroting een meerjarige geprognosticeerde balans te worden opgenomen. Hierna vindt u eerst de geprognosticeerde balans (activa en passiva) en daarna een nadere toelichting op de onderdelen investeringsplan (maakt deel uit van de vaste activa) en de reserves en voorzieningen. Tot slot wordt het EMU-saldo berekend.

Activa (bedragen x € 1.000)	1-1-2027	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Vaste activa					
Immaterieel					
Kosten van onderzoek en ontwikkeling	240	240	240	240	240
Bijdragen in activa eigendom van derden	261	274	260	246	232
Materieel					
Investeringen economisch nut	42.923	45.173	56.273	57.273	58.778
Investeringen economisch nut, waarvoor heffing kan worden geheven	50.739	54.289	63.673	66.173	68.223
Investeringen maatschappelijk nut	14.887	15.287	18.787	19.037	19.587
Financieel					
Kapitaalverstrekkingen deelnemingen	12.878	13.652	13.652	13.652	13.652
Overige uitzettingen rentetypische periode van één jaar of langer	3.281	2.186	2.186	2.186	2.183
Totaal vaste activa	***125.208***	***131.101***	***155.071***	***158.807***	***162.895***
Vlottende activa					
Voorraden					
Onderhanden werk	1.119	562	-174	-675	-1.200
Gereed product en handelsgoederen	477	477	477	477	477
Uitzettingen met rentetypische looptijd < 1 jaar					
Vorderingen op openbare lichamen	18.050	8.755	8.974	9.162	9.373
Uitzettingen in rijks schatkist	59.387	45.461	-	-	-
Overige vorderingen	2.754	5.233	6.250	4.280	5.630
Liquide middelen					
Kas-, banksaldi	434	650	650	650	650
Overlopende activa					
Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen tlv volgende jaren	1.803	2.462	3.000	3.000	3.000
Totaal vlottende activa	***84.024***	***63.600***	***19.178***	***16.894***	***17.930***
Totaal ACTIVA	**209.233**	**194.701**	**174.248**	**175.701**	**180.825**

Passiva (bedragen x € 1.000)	1-1-2027	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Vaste passiva					
Eigen vermogen					
Algemene reserve	32.016	32.211	32.406	32.601	32.796
Bestemmingsreserve	64.036	60.924	57.413	54.948	53.212
Begrotingssaldo	11.070	4.756	388	544	2.286
Voorzieningen					
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	7.366	7.169	2.293	2.543	2.793
Van derden verkregen middelen met specifieke besteding	16.985	16.243	15.098	13.888	12.582
Vaste schulden met rentetypische looptijd > 1 jaar					
Onderhandse leningen binnenlandse banken en overige financiele instellingen	29.980	27.728	31.977	36.398	40.560
Totaal vaste passiva	***161.453***	***149.031***	***139.575***	***140.922***	***144.229***
Vlottende passiva					
Netto-vlottende schuld met rentetypische looptijd < 1 jaar					
Kasgeldleningen	-	10.494	10.411	10.258	10.642
Overige schulden	8.099	2.003	1.650	3.450	3.585
Overlopende passiva					
Van Eur. En Ned. Overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel voor volgende jaren van:					
- het Rijk	36.500	30.000	20.776	20.290	21.548
- Overige Nederlandse overheidslichamen	231	-	45	130	20
Overige vooruitontvangen bedragen ten bate van volgende begrotingsjaren	2.950	3.173	1.792	652	800
Totaal vlottende passiva	***47.780***	***45.670***	***34.674***	***34.779***	***36.596***
Totaal PASSIVA	**209.233**	**194.701**	**174.248**	**175.701**	**180.825**

Investeringsplan 2027-2030

De investeringsplanning is opgenomen in bijlage 1 bij deze begroting. Het renteomslag-percentage (onder het BBV verplicht voorgeschreven) is voor 2027 berekend op 0,00%.

Bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030
Materiële vaste activa:				
- investeringen economisch nut	1.857	750	574	1.098
- investeringen economisch nut, waarvoor heffing kan worden geheven	3.443	1.276	1.321	1.477
- investeringen maatschappelijk nut	1.606	3.446	3.755	4.627
Financiële vaste activa	15	15	15	15
Totaalbedrag investeringen	**6.921**	**5.487**	**5.665**	**7.217**
Kapitaallasten (cumulatief)	242	414	604	753
Dekking uit voorziening rioolheffing (cumulatief)	61	116	178	248

De kapitaallasten die voortvloeien uit deze investeringen zijn onder de lasten van de diverse programma's geraamd. Vaststelling van de programmabegroting 2027 houdt tevens in het beschikbaar stellen van de kredieten uit de kolom 2027 van het investeringsplan 2027-2030 (bijlage 1).

Reserves en voorzieningen

In de nota Reserves en voorzieningen 2025-2029 (raad 18 september 2025) is, voor zover van toepassing, per reserve/voorziening het volgende in beeld gebracht:

- het doel van de reserve/voorziening;
- de voedingen en onttrekkingen;
- de maximale hoogte en maximale looptijd;
- bijzonderheden.

In onderstaand overzicht wordt een totaalbeeld gegeven van het verloop van de reserves en voorzieningen. Voor de onderstreepte reserves en voorzieningen geldt dat er in de begroting mutaties zijn opgenomen. Deze staan na het verloopoverzicht toegelicht.

bedragen x € 1.000 Stand per:	1-1-2027	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Algemene reserve	32.016	32.211	32.406	32.601	32.796
Totaal algemene reserves:	**32.016**	**32.211**	**32.406**	**32.601**	**32.796**
Bestemmingsreserves:					
Grondexploitatie	2.339	2.339	2.339	2.339	2.339
Explosievenruiming	284	284	284	284	284
Rekenkamercommissie	15	15	15	15	15
Onderhoud gebouwen	9.432	9.313	8.956	8.173	8.030
Kapitaallasten	9.090	8.019	7.199	6.542	5.942
Bodemsanering	468	468	468	468	468
Bestemmingsplannen	380	380	380	380	380
Duurzaamheid	2.695	1.557	243	243	243
Bedrijfsvoering	461	436	436	436	436
Recreatievisie 2.0	45	45	45	45	45
Sociaal domein	500	500	500	500	500
Egalisatiereserve wegen	1.381	1.801	1.914	1.998	2.053
Egalisatiereserve groen	114	114	114	114	114
Egalisatiereserve algemene uitkering gemeentefonds	2.522	2.522	2.522	2.522	2.522
Egalisatiereserve Havengebied Breskens	761	737	737	737	737
Egalisatiereserve archeologisch onderzoek	397	397	397	397	397
Reserve Deelneming GBE Aqua	10.647	10.647	10.647	10.647	10.647
Reserve volkshuisvestingsfonds	5.672	5.092	4.402	3.696	2.989
Reserve Overhevelen budgetten	320	30	30	30	30
Reserve Incidentele uitgaven	13.498	13.212	12.770	12.366	12.026
Reserve realisatiestimulans	315	315	315	315	315
Reserve ontheemden Oekraïne	2.700	2.700	2.700	2.700	2.700
Totaal bestemmingsreserves:	**64.036**	**60.924**	**57.413**	**54.948**	**53.212**
Totaal reserves:	**96.052**	**93.134**	**89.819**	**87.548**	**86.008**

bedragen x € 1.000 Stand per:	1-1-2027	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029	31-12-2030
Voorzieningen					
Voorzieningen verplichtingen, risico's					
Wethouderspensioenen	5.441	5.094	-	-	-
Spaarverlof	1.793	2.043	2.293	2.543	2.793
RVU	132	32	-	-	-
Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is					
Transitie woningvoorraad	562	562	562	562	562
Afvalstoffenheffing	3.724	3.106	2.489	1.871	1.254
Rioolheffing	10.137	9.978	9.414	8.786	8.060
Stimuleren recreatieve sector	1.137	1.137	1.137	1.137	1.137
Rood voor groen	918	918	918	918	918
Waterberging	45	48	52	55	59
Begraafplaatsen	141	173	205	238	271
Voorziening Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen	279	279	279	279	279
Voorziening beheerplan Waterdunen	42	42	42	42	42
Totaal voorzieningen	**24.350**	**23.411**	**17.390**	**16.431**	**15.375**
Totaal reserves en voorzieningen	**120.402**	**116.545**	**107.209**	**103.979**	**101.383**

Toelichting mutaties reserves

Algemene reserve

Toevoegingen	2027	2028	2029	2030
- Dividend GBE Aqua	195	195	195	195

Reserve Incidentele uitgaven

Onttrekkingen	2027	2028	2029	2030
- Projectleider Archief	21	25	64	
- Inventariseren niet belegde taken	75	38		
- Uitvoeringsplan Economische agenda	150			
- Portfoliomanagement	40	40		
- Vitaal Oostburg, dekking kapitaallasten		340	340	340

Reserve onderhoud gebouwen

Onttrekkingen	2027	2028	2029	2030
- Inzet ter dekking meerkosten MJOP	714	714	714	714
- Egalisatie MJOP			69	
Toevoegingen				
- Egalisatie MJOP	595	356		570

Reserve Duurzaamheid

Onttrekkingen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Inzet tbv subsidiebeleid	25			
- Subsidieregeling Isolatie (Spuk ZIP)	1.113	1.113		

Reserve Bedrijfsvoering

Onttrekkingen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Programmaplan Informatiebeveiliging	25			

Reserve Overhevelen budgetten

Onttrekkingen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Formatie Projectbureau	290			

Egalisatiereserve wegen

Toevoegingen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Vanuit beheerplan Wegen	420	113	84	55

Egalisatiereserve Havengebied Breskens

Onttrekkingen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Op basis van exploitatieopzet Havengebied	24			

Egalisatiereserve kapitaallasten

Onttrekkingen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Ter dekking afschrijvingslasten investeringen	1.071	820	657	601

Reserve Volkshuisvestingsfonds (cofinanciering)

Onttrekkingen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Ter dekking subsidies VHF	579	690	707	707

Toelichting mutaties voorzieningen

Voorziening spaarverlof

Dotatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Jaarlijkse opbouw	250	250	250	250

Voorziening RVU-regeling

Bestedingen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Uitkeringen	100	32		

Voorziening Wethouderspensioenen

Bestedingen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Uitkeringen	347			
- Overdracht aan ABP		5.094		

Voorziening afvalstoffenheffing

Vrijval	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**

- Saldo exploitatie afvalstoffen	617	617	617	617

Voorziening rioolheffing

Vrijval	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Saldo exploitatie riool	159	564	628	726

Voorziening waterberging

Dotatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Jaarlijkse toevoeging	4	4	4	4

Voorziening begraafplaatsen

Dotatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Tbv ruimingen graven/urnen	31	32	33	34

Voorziening beheerplan Waterdunen

Dotatie	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
- Jaarlijkse dotatie	185	185	185	185
Bestedingen				
- Conform beheerplan	120	250	120	250

EMU-saldo

Het EMU-saldo geldt binnen de Europese Unie als een indicator om de gezondheid van de overheidsfinanciën te kunnen bepalen. Dit cijfer geeft aan of een overheid een overschot of een tekort heeft. Gemeenten moeten dit cijfer in hun begroting opnemen omdat het Rijk een verplichting heeft naar Europa.
Het EMU-saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.
Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel.

Wat is er dan anders aan de EMU-systematiek dan het (gemodificeerde) baten- en lastenstelsel dat de gemeenten hanteren?
Investeringen tellen bijvoorbeeld niet mee in het stelsel van baten en lasten. Daarbij wordt uitgegaan van de jaarlijkse kapitaallasten van de investeringen. Investeringen in een bepaald jaar tellen echter wel volledig mee in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

De berekening is in de navolgende tabel opgenomen.

Berekening EMU-saldo (bedragen * € 1.000)		**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-10.798	-1.710	2.908	1.706	-791
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	-4.000	-6.213	-23.970	-3.736	-4.091
3.	Mutatie voorzieningen	-203	204	939	6.021	960
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-240	-558	-736	-501	-525
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo (1 - 2 + 3 - 4 - 5)		**-6.761**	**5.264**	**28.552**	**11.964**	**4.785**

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

De lokale heffingen zijn een belangrijk onderdeel van de gemeentelijke inkomsten. Het beleid aangaande deze heffingen is vastgelegd in diverse gemeentelijke verordeningen die door de gemeenteraad zijn vastgesteld.

We maken onderscheid in twee soorten heffingen:
- Belastingen: de opbrengst dient als algemeen dekkingsmiddel. Er staat geen prestatie tegenover. Voorbeelden zijn de onroerende zaakbelastingen, hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting.
- Retributies: de opbrengst dient ter dekking van de gemaakte kosten van de dienst. Tegenover deze heffing staat een prestatie, zoals de rioolheffingen en de afvalstoffenheffing. De opbrengst van de retributies mag maximaal kostendekkend zijn.

Lokale heffingen

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de inkomsten uit de lokale heffingen.

bedragen x € 1.000	2025 realisatie	2026 na wijziging	2027	2028	2029	2030
Onroerende zaakbelastingen	8.113	8.493	8.812	9.077	9.314	9.576
Afvalstoffenheffing	4.878	4.711	4.808	4.928	5.031	5.147
Rioolheffing	5.848	5.110	5.099	5.227	5.336	5.459
Hondenbelasting *	197	198	202	207	212	216
Precariobelasting	292	283	293	300	307	314
Toeristenbelasting	8.755	8.575	8.755	8.974	9.162	9.373
Forensenbelasting	5.356	5.592	5.520	5.658	5.777	5.910
Reclamebelasting	131	156	159	163	167	171
Marktgeld	18	25	25	26	26	27
Lijkbezorgingsrechten	317	346	353	361	368	376
Parkeerbelastingen	3.384	3.377	3.377	3.377	3.377	3.377
Naheffingsaanslagen parkeerbelasting	493	598	500	500	500	500
Leges Burgerzaken	1.029	1.000	1.000	1.000	956	961
Leges bouwvergunningen	431	457	467	476	486	497
Leges overige	147	178	181	185	189	194
Totaal	**39.389**	**38.961**	**39.551**	**40.459**	**41.208**	**42.098**

* hondenbelasting wordt in de 1e programmawijziging 2027 geschrapt (coalitieakkoord)

Algemene uitgangspunten met betrekking tot de lokale heffingen 2027

In bovenstaand overzicht is evenals vorig jaar een extra kolom ingevoegd met betrekking tot 2026. De eerste kolom 2026 is de kolom met de begrote bedragen. In de 2e kolom over 2026 zijn de te verwachten baten voor 2026 weergegeven op basis van de rapportage van Sabewa Zeeland over het tweede kwartaal 2026. Niet alle belastingen en heffingen worden door Sabewa Zeeland opgelegd. Bij de belastingen en heffingen die niet door Sabewa Zeeland worden opgelegd is het

bedrag uit de oorspronkelijke prognose 2026 van de gemeente doorgetrokken. Ten tijde van het opstellen van deze begroting is de rapportage van Sabewa Zeeland over het tweede kwartaal de meest actuele rapportage met tussenstanden over de reeds opgelegde belastingaanslagen. De rapportage geeft een goed beeld aangezien de meeste belastingen zoals de woonlasten reeds zijn opgelegd.
Gezien de verschillen in de begrote opbrengsten en de uiteindelijk gerealiseerde (hogere) opbrengsten van de afgelopen jaren is meer aansluiting gezocht bij de rapportages van Sabewa Zeeland. Vandaar dat deze rapportage is ingevoegd in het overzicht.
Bij het opstellen van de begroting worden de uitgangspunten uit de Kadernota meegenomen. De rapportages van Sabewa over het tweede kwartaal worden gebruikt bij het opstellen van de 2e Berap waarbij zonodig de belastingopbrengsten voor het lopende jaar worden bijgesteld. Ten tijde van het opstellen van de Kadernota zijn de resultaten uit de tweede kwartaalrapportage van Sabewa Zeeland nog niet bekend.
Om de verschillen tussen begrote en gerealiseerde opbrengsten te minimaliseren is voor de begroting, naast de punten uit de Kadernota, tevens meer aansluiting gezocht bij de verwachte realisatie over 2026 waarbij die bedragen als uitgangspunt zijn genomen voor 2027. Daarbij is zoveel mogelijk de rapportage Sabewa Zeeland over het tweede kwartaal 2026 aangehouden.
Evenals vorige jaar wordt ook (meerjarig) rekening gehouden met een percentage areaaluitbreiding. Areaaluitbreiding heeft gevolgen voor de OZB, maar ook voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing, toeristenbelasting en forensenbelasting. In bovenstaand overzicht is voor de jaren 2027-2030 rekening gehouden met 0,5% areaaluitbreiding per jaar bij de OZB. Dit is gebaseerd op de gemiddelde areaaluitbreiding van de afgelopen vier jaren. Het is lastig in te schatten welk deel van de areaaluitbreiding zal leiden tot meer toeristen- of forensenbelasting. Daar is meerjarig geen rekening mee gehouden.

Voor afval en riool is er eveneens geen rekening gehouden met areaaluitbreiding aangezien deze heffingen op basis van maximaal 100% kostendekkendheid worden bepaald.

Ontwikkelingen

Kadernota 2027-2030

In de Kadernota 2027-2030 zijn de uitgangspunten voor de gemeentelijke belastingen en heffingen voor 2027 opgenomen. Deze uitgangspunten zijn verwerkt in de Begroting 2027. Samengevat staat in de Kadernota het volgende:

- Toeristenbelasting: in de kadernota 2026-2029 was reeds afgesproken het tarief van de toeristenbelasting 2026 en 2027 vast te stellen op het tarief van het voorafgaande jaar vermeerderd met de indexatie volgens de meicirculaire. Hiermee blijft de aanpassing van het tarief ook voor 2027 beperkt.
- Afvalstoffenheffing en rioolheffing: een plan van aanpak wordt in 2026 opgesteld en aan de raad voorgelegd om de voorzieningen van deze twee heffingen vanaf 2027 af te bouwen naar een niveau wat voldoende is als benodigde buffer voor het opvangen van schommelingen.
- Overige belastingsoorten: tarifering en/of indexering van de overige belastingsoorten blijft ongewijzigd.

De verwerking van de gemeentelijke belastingen en heffingen is volledig gebaseerd op de kadernota 2027-2030.

Coalitieakkoord 2026-2030

Het coalitieakkoord 2026-2030 en vormt het kader voor de ambities en maatregelen van de komende bestuursperiode. Voor de uitvoering hiervan worden, waar nodig, financiële middelen

beschikbaar gesteld. Voor de gemeentelijke belastingen en heffingen zijn in het coalitieakkoord de volgende maatregelen opgenomen:

- Onderzoek naar afschaffen van de leges voor kindergraven;
- afschaffen van precario voor vier grote evenementen;
- afschaffen van de hondenbelasting;
- onderzoek naar mogelijkheden om de belasting voor huurders te verlagen;
- de OZB, toeristenbelasting en forensenbelasting gedurende vier jaar uitsluitend indexeren.

De beleidsmatige uitgangspunten uit het coalitieakkoord zijn verwerkt in deze begroting. De financiële consequenties van de voorgenomen maatregelen (hondenbelasting en precario grote evenementen) zijn nog niet in deze begroting verwerkt en worden via de 1e begrotingswijziging 2027 financieel vertaald.

Herziening evenementenbeleid in 2027:

Het evenementenbeleid zal in 2027 worden herbezien. Welke gevolgen dit kan/zal hebben voor bepaalde gemeentelijke belastingen is momenteel nog niet te bepalen.

Overige Eigen Middelen (OEM) versus gemeentefonds:

Sinds 2023 is het gemeentefonds herverdeeld. Voor gemeenten is de uitkering uit het Gemeentefonds de grootste inkomstenbron. De verdeling van de algemene uitkering houdt rekening met verschillen tussen gemeenten in noodzakelijke uitgaven en in het vermogen tot voorzien in eigen inkomsten. De taken van gemeenten veranderen regelmatig en ook kosten van taken zijn permanent in beweging. De herverdeling van het gemeentefonds vraagt dan ook een blijvende inspanning. Steeds meer gemeenten genereren substantiële middelen uit bijvoorbeeld toeristenbelasting en parkeerbelasting wat verdere discussie om met deze middelen rekening te houden met de uitkering uit het Gemeentefonds relevant maakt.
De Raad voor het Openbaar Bestuur heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken vooralsnog geadviseerd de verschillen in OEM-capaciteit nader te onderzoeken.

Onroerende Zaakbelasting:

Uitgangspunt bij de Onroerende Zaakbelasting zijn gelijkblijvende opbrengsten. Omdat een correctie met de waardeontwikkelingen in het kader van de Wet WOZ wordt toegepast, veranderen de tarieven wel. Voor de begroting 2027 is de door Sabewa Zeeland te verwachten WOZ-waardestijging reeds meegenomen inclusief de areaalontwikkeling. Meerjarig wordt met een half procent areaalontwikkeling rekening gehouden.

(Water)toeristenbelasting:

Ontwikkelingen met betrekking tot toerisme

De afgelopen periode zijn er meerdere berichten geweest over dalende toeristische overnachtingen in Zeeland. Volgens het HZ Kenniscentrum Kusttoerisme is het aantal overnachtingen in 2025 met 5% gedaald en lijkt deze daling zich voort te zetten. Daar komt ook de BTW-verhoging op logies bij van 9% naar 21% welke per 1 januari 2026 is ingegaan. Naar aanleiding van de BTW-verhoging is op basis van het rapport van Significant APE (waarbij verwacht werd dat de verhoging van het btw-tarief een aanzienlijke impact zal hebben in 2026) de omzet op logies met 8,5% naar beneden bijgesteld. Daarbij gaat het om overnachtingen in hotels, vakantiewoningen, strandslaaphuisjes en gemeubileerde tenten. Niet om overnachtingen wanneer mensen met een eigen tent, vouwwagen of caravan kamperen.
De verwachting is dat de BTW-verhoging in grensregio's, gezien de concurrentie met het buitenland niet of niet geheel zal kunnen worden doorgerekend.

Op basis van het bovenstaande was de prognose toeristenbelasting voor 2026 naar beneden bijgesteld.
De effecten van het bovenstaande op de toeristenbelasting zijn moeilijk te bepalen. De BTW-verhoging, huidige energieprijzen (brandstof) maar ook de sluiting van de Westerscheldetunnel gedurende de eerste 4 maanden van 2027 zullen impact hebben, maar de mate waarin is lastig te bepalen.
Daar komt bij dat de toeristenbelasting (zoals verderop ook wordt beschreven) een aangiftebelasting is waarbij pas na afloop van het jaar de aanslag wordt opgelegd. Actuele aantallen overnachtingen zijn niet inzichtelijk. Bij het opstellen van deze begroting zijn de aantallen overnachtingen van 2025 de meest recente. Aantallen over 2026 waarin bovengenoemde effecten zichtbaar zijn, worden pas duidelijk in de loop van 2027. Doordat aantallen en de effecten vrij laat zichtbaar zijn maakt het begroten van deze belastingsoort lastig.

Duidelijk is echter wel dat een neerwaartse bijstelling van de toeristenbelasting in relatie tot voorgaande jaren realistisch is.

De tarifering op basis van hetgeen bij de vaststelling van de kadernota 2027-2030 is bepaald, is hierboven reeds beschreven. Voor 2027 geldt als tarief voor de (water)toeristenbelasting: tarief 2026 + 2,1% meicirculaire.

Soort	Tarief
(mini)campings/jachthavens m.u.v. strandslaaphuisjes en de jaarplaatsen	€ 1,80
Jaarplaatsen (mini)campings/jachthavens	€ 2,25
Recreatiewoningen, pensions, etc.	€ 2,25
Hotels	€ 2,90
Strandslaaphuisjes	€ 2,90
Niet beroepsmatig verhuurde ruimten	€ 2,25
Voor het houden van verblijf anders dan hierboven genoemd	€ 2,25

Parkeerbelasting:

De tarieven voor het straatparkeren blijven ongewijzigd. Voor wat betreft de omschrijving van de parkeervergunningen is in 2024 aansluiting gezocht bij de Parkeerverordening 2024. De tarieven voor de vergunningen blijven voor 2027 eveneens ongewijzigd.

Het tarief van de naheffingsaanslagen mag maximaal 100% kostendekkend zijn en niet hoger dan het wettelijk vastgestelde tarief. Voor 2027 bedraagt het wettelijk vastgestelde tarief € 84,30. Op basis van kostendekkendheid zal het tarief in de Verordening Parkeerbelasting 2027 voor gemeente Sluis € 67,45 bedragen. De kostendekkendheid van de naheffingsaanslagen parkeerbelastingen wordt voor 2027 als volgt begroot:

Berekening Kostendekkendheid naheffingsaanslagen parkeerbelastingen Bedragen x € 1.000	2027
Berekening vaste informatieverwerkingskosten	32
Berekening variabele informatieverwerkingskosten	87
Berekening kosten afschrijving en rente	45

Berekening personeelskosten/dienstverlening	315
Berekening overhead	62
Totale kosten	**541**
Aantal naheffingsaanslagen	8.020
Kosten per naheffingsaanslag	€ 67,45
Maximum tarief naheffingsaanslagen voor 2027	€ 84,30
Tarief naheffingsaanslag 2027	**€ 67,45**

Leges:

Per 1 januari 2024 is de nieuwe Omgevingswet in werking getreden. De wet biedt gemeenten meer ruimte voor lokaal maatwerk en moet leiden tot een betere en snellere besluitvorming.
De legesverordening is voor 2024 volledig herzien conform de modelverordening van de VNG en waarbij de tarieven met name gebaseerd zijn op de tijdsbesteding en daarmee meer in lijn liggen met de wens om tot een meer kostendekkende legesverordening te komen.
Voor 2027 geldt dat de tarieven worden geïndexeerd met 2,1% conform de meicirculaire, met uitzondering van de tarieven waarvoor een wettelijk maximum geldt.

Forensenbelasting:

Deze blijft voor 2027 ongewijzigd.

- Heffingsgrondslag: een ‰ van de WOZ-waarde;
- Het minimumtarief voor de forensenbelasting voor woningen met een WOZ-waarde ≤ € 100.000 bedraagt in 2027 € 500;
- Alle objecten met een waarde variërende tussen € 100.000 en € 1.000.000 euro worden in 2027 belast met 5,0‰ van de WOZ-waarde;
- De maximaal te belasten WOZ-waarde van de forensenbelasting is vastgesteld op € 1.000.000 euro. Het maximale tarief voor de forensenbelasting komt hiermee in 2027 op een bedrag van € 5.000.

De forensenbelasting 2027 is neerwaarts bijgesteld. Op basis van de eerste WOZ taxaties is de verwachting dat woningen en niet-woningen gemiddeld genomen iets stijgen in waarde. Dan gaat het over alle woningen. De WOZ waarde van de forensenobjecten lijken gemiddeld genomen wat te dalen en voor 2027 lijkt die daling, op basis van de eerste hertaxaties bij Sabewa, zich voort te zetten. Het structurele effect van de toegekende verminderingen over 2025 (die plaatsvonden in 2026) is nog niet bekend. Derhalve is voor de te verwachten opbrengsten over 2027 pas op de plaats gemaakt

Toerekening overhead aan de heffingen

Definitie van het begrip overhead:

- Er wordt aansluiting gezocht bij de definitie in het kader van Vensters voor Bedrijfsvoering;
- Overhead zijn alle kosten die indirect samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

Bij de toerekening van de overhead aan de heffingen is uitgegaan van een methodiek uit de Handreiking kostenonderbouwing lokale heffingen, te weten een methodiek gebaseerd op de personeelslasten. Niet alle overheadkosten worden toegerekend; nagegaan is welke overhead redelijkerwijs kan worden toegerekend aan de heffingen. Niet toegerekend worden de kosten van:

- het bestuurssecretariaat: ondersteuning college van burgemeester en wethouders;

- commissie bezwaar, communicatie en gemeentejurist: communicatie en afhandeling van bezwaar- en beroepschriften inzake belastingen loopt via Sabewa Zeeland;
- de medewerkers belast met enkele specifieke taken van bedrijfsvoering (bijvoorbeeld informatiebeveiliging).

Daarmee rekening houdend komt de toeslag voor de overhead op de directe personeelslasten uit op 66%.

Regionale samenwerking Sabewa Zeeland

De heffing en invordering van onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing, rioolheffing, hondenbelasting, (water)toeristenbelasting, forensenbelasting, precariobelasting en reclamebelasting is overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Sabewa Zeeland. Sabewa Zeeland handelt tevens de kwijtschelding (voor zover van toepassing) van deze belastingen af. Als gevolg van een wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) in 2022 die als doel had de democratische legitimatie van de gemeenschappelijke regelingen te versterken is de Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Sabewa Zeeland aangepast en op een aantal punten geactualiseerd. De gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Belastingsamenwerking Sabewa Zeeland is per 1 januari 2026 ingegaan.

Tarieven 2027

In de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2031 is uitgegaan van een aanpassing van de tarieven conform de prijsindex cpi uit de meicirculaire 2026. Dit houdt de volgende indexeringen in:

2027	2028	2029	2030	2031
2,1%	2,5%	2,1%	2,3%	2,3%

Uitzonderingen hierop zijn:

Belastingsoort	Verhoging
Onroerende Zaakbelastingen	Gelijkblijvende opbrengsten zijn het uitgangspunt. Correctie tarief met de waardeontwikkelingen in het kader van de Wet WOZ. De tarieven voor 2027 worden geïndexeerd o.b.v. de meicirculaire 2026.
Afvalstoffenheffing	Gemeente Sluis wil de komende jaren minder afval en meer hergebruik van grondstoffen. Dit is vermeld in het Grondstoffenbeleid 2025-2029. Dit ligt in lijn met de ambitie van Nederland om in 2050 geheel circulair te zijn. Er is een uitvoeringsplan afval en grondstoffen opgesteld, behorend bij het Grondstoffenbeleid 2025-2029. Kernpunten zijn: masterplan onder- en bovengrondse containers, communicatie en participatie (gedragsverandering via o.a. een afvalcoach) en financiële doelmatigheid. Er komt in 2027 een onderzoek naar afvalinzameling welke een effect kan hebben op de afvalstoffenheffingen. De afvalstoffenverordening is volledig herzien evenals het bijbehorende Uitvoeringsbesluit waarmee regels worden gegeven om aan de afvalstoffenverordening uitvoering te kunnen geven. Dit zal ook effect hebben op de verordening

	aangezien in het Uitvoeringsbesluit afvalstoffenverordening gemeente Sluis 2026 ook zaken worden opgenomen zoals kosten voor een vervangende Zeeuwse afvalpas, extra container of het ophalen van grof huishoudelijk afval. Voor zowel afvalstoffenheffing als rioolheffing (rioolheffing zie hieronder) is 100% kostendekkendheid het uitgangspunt. De afgelopen jaren zijn de baten en lasten uit balans geraakt waardoor de voorziening sterk is opgelopen. Om te komen tot een meer realistische raming die minimaal afwijkt van de realisatie (de voorziening dient om schommelingen op te vangen) zijn in 2026 een aantal aspecten grondig herzien: – In 2026 is het Uitvoeringsplan grondstoffen 2026-2029 vastgesteld. Er heeft een totale herijking van de uitgaven voor het Grondstoffenbeleid plaatsgevonden. – De onderliggende gegevens waarop Sabewa de aanslagoplegging baseert zijn uitgezocht. In 2026 wordt een plan van aanpak opgesteld en voorgelegd aan de raad om afbouw van de voorziening naar een meer genormaliseerd niveau te bewerkstelligen. De middelen dienen te worden verrekend met de betalers van de afvalstoffenheffing.
Rioolheffing	De raad heeft op 7 november 2024 het Gemeentelijk Rioleringsplan voor de jaren 2025-2029 vastgesteld. Op basis van het geamendeerde voorstel is de volgende korting op de rioolheffing voorzien: 2025-korting 8% 2026-korting 6% 2027-korting 4% 2028-gelijk 2029-gelijk Voor de rioolheffing geldt hetzelfde als hierboven gesteld is voor de afvalstoffenheffing. Ook hier is door jaren heen de verhouding tussen de baten en lasten uit balans geraakt waardoor de voorziening is gestegen. De uitvoerbaarheid van de planning en bijbehorende lasten zijn volledig doorgelopen en ook de aanslagen zijn met Sabewa afgestemd om te bewerkstelligen dat er voor de toekomst minimale afwijkingen tussen de raming en de realisatie zit. Ook voor de rioolheffing geldt dat in 2026 een plan van aanpak aan de raad wordt voorgelegd om te komen tot afbouw van de voorziening tot een meer genormaliseerd niveau wat voldoende is om schommelingen tussen raming en realisatie op te vangen.
Lijkbezorgingsrechten	Uitgangspunt is in basis 100% kostendekking. Op basis van de Visie Begraven en gemeentelijke begraafplaatsen is vastgesteld om een dekkingspercentage van max. 66% te

	hanteren. Als gevolg van de meerjarenonderhoudsplannen was het dekkingspercentage veel lager dan 66%. Ook kiezen meer mensen voor crematie in plaats van begraven zodat er ook minder grafrechten worden uitgegeven. Voor 2027 stijgen van de tarieven met het inflatiepercentage (2,1% conform meicirculaire 2026). Hierdoor komt het dekkingspercentage op 34,1%.
Parkeerbelastingen	De tarieven voor de parkeerbelastingen blijven voor 2027 ongewijzigd t.o.v. 2026. Ook de tarieven voor de diverse vergunningssoorten blijven in 2027 ongewijzigd.

Overzicht tarieven belastingen en heffingen

Soort	Grondslag	2026	2027
Ozb			
Woning eigenaar	Percentage WOZ-waarde	0,0788%	0,0782%
Niet-woning eigenaar	Percentage WOZ-waarde	0,2220%	0,2210%
Niet-woning gebruiker	Percentage WOZ-waarde	0,1810%	0,1802%
Afvalstoffenheffing			
Gebruiker	Eenpersoonshuishouden	€ 260,50	€ 260,50
Gebruiker	Tweepersoonshuishouden	€ 320,50	€ 320,50
Gebruiker	Meer dan tweepersoonshuishouden	€ 356,45	€ 356,45
Gebruiker	Geen personen ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie (Vakantie-/recreatiewoning/kluswoning en/ leegstaande woningen)	€ 356,45	€ 356,45
Rioolheffingen			
Gebruiker	Afvoer 0 t/m 300 m3 afvalwater	€ 264,25	€ 253,70
Gebruiker	Afvoer > 300 t/m 1.000 m3 afvalwater	€ 767,80	€ 737,10
Gebruiker	Afvoer > 1.000 t/m 2.500 m3 afvalwater	€ 1.122,50	€ 1.077,60
Gebruiker	Afvoer > 2.500 t/m 5.000 m3 afvalwater	€ 1.604,40	€ 1.540,20
Gebruiker	Afvoer > 5.000 m3 afvalwater	€ 1.604,40	€ 1.540,20
	Verhoogd met € 0,25 per m3 voor elke m3 waarmee de hoeveelheid afgevoerd afvalwater de 5.000 m3 te boven gaat.		
Precariobelasting			
Reclameborden, uithangborden e.d.	Per stuk per jaar	€ 40,95	€ 41,80
Zonneschermen en luifels	Per stuk per jaar	€ 34,90	€ 35,65
Terras Boul. de Wielingen Cadzand en Kaai, Spuiplein en Oranjeplein Breskens	Per m2 per maand	€ 4,70	€ 5,05
Terras Ledelplein, Markt, Erasmus-straat, Raadhuisplein en Eenhoorn-plantsoen Oostburg	Per m2 per maand	€ 3,30	€ 3,35

Terras bebouwde kom Sluis	Per m2 per maand	€ 5,45	€ 5,55
Overige locaties gemeente Sluis	Per m2 per maand Terras	€ 2,85	€ 2,90
Toeristenbelasting			
(mini)campings/ Watertoeristen muv jaarplaatsen en strandslaaphuisjes	Per persoon per overnachting	€ 1,75	€ 1,80
Jaarplaatsen	Per persoon per overnachting	€ 2,20	€ 2,25
Pensions/recreatiewoningen	Per persoon per overnachting	€ 2,20	€ 2,25
Hotels	Per persoon per overnachting	€ 2,85	€ 2,90
Strandslaaphuisjes	Per persoon per overnachting	€ 2,85	€ 2,90
Voor het houden van verblijf anders dan hierboven genoemd	Per persoon per overnachting	€ 2,20	€ 2,25
Forensenbelasting			
Tarief 2027: 5,0‰ van de WOZ-waarde met een minimumtarief van € 500 voor woningen met een WOZ-waarde ≤ € 100.000. De maximaal te belasten WOZ-waarde is € 1.000.000 (forensenbelasting maximaal € 5000).			
Reclamebelasting			
Deelgebied 1 (kern Oostburg) bij een oppervlakte van de openbare aankondigingen van:			
Minder dan 0,1 m2		nihil	nihil
0,1 m2 of meer maar minder dan 15 m2		€ 1.090,55	€ 1.113,45
15 m2 of meer maar minder dan 25 m2		€ 1.215,25	€ 1.240,75
25 m2 of meer		€ 1.464,50	€ 1.495,25
Deelgebied 2 (bedrijventerrein Oostburg) bij een oppervlakte van de openbare aankondigingen van:			
Minder dan 0,1 m2		Nihil	Nihil
0,1 m2 of meer maar minder dan 15 m2		€ 872,40	€ 890,70
15 m2 of meer maar minder dan 25 m2		€ 972,15	€ 992,55
25 m2 of meer		€ 1.171,50	€ 1.196,10
Parkeerbelastingen			
Naheffing parkeerbelasting		€ 67,75	€ 68,45
Dagtarief:			
Sluis		€ 5,00	€ 5,00
Kern Sluis		€ 12,50	€ 12,50

Kust		€ 7,50	€ 7,50

Onroerende zaakbelastingen

De onroerende zaakbelastingen worden geheven op grond van de artikelen 220 tot en met 220h van de gemeentewet.
De onroerende zaakbelastingen worden geheven naar de taxatiewaarde van een object (woningen en niet-woningen) op basis van de Wet WOZ. Deze waarde wordt jaarlijks opnieuw bepaald door de taxateurs van Sabewa Zeeland. Voor de belastingaanslagen 2027 is de WOZ-waarde per 1 januari 2026 bepalend. In deze begroting is uitgegaan van gelijkblijvende opbrengsten. Afhankelijk van de waardeontwikkeling in het kader van de Wet WOZ vindt een correctie van het tarief plaats. Wel worden de tarieven jaarlijks geïndexeerd conform de meicirculaire.

Vrijstellingen: uitsluitend de wettelijke verplichte vrijstellingen, zoals genoemd in art. 4 van de Verordening Onroerendezaakbelastingen.
Kwijtschelding: onroerende zaakbelastingen komen niet in aanmerking voor kwijtschelding.

Afvalstoffenheffing

In de afvalstoffenheffing worden de lasten doorberekend voor het inzamelen, afvoeren en verwerken van huishoudelijke afvalstoffen/grondstoffen.

- Heffingsmaatstaf: tariefdifferentiatie naar aantal gebruikers van een perceel met als peildatum 1 januari van het belastingjaar.
- Vrijstellingen: geen vrijstellingen.
- Kwijtschelding: voor de afvalstoffenheffing kan kwijtschelding verleend worden, behalve voor een perceel als bedoeld in artikel 4, onderdeel d van de verordening.

In de berekening van de tarieven worden, naast de directe kosten, meegenomen: de overhead op de interne personeelskosten, de kosten van heffing en invordering door Sabewa Zeeland, de compensabele btw, het bedrag dat aan afvalstoffenheffing wordt kwijtgescholden en het bedrag dat in de voorziening dubieuze debiteuren wordt gestort.

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten voor het huishoudelijk afval opgenomen (kostenonderbouwing):

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Uitgaven 2027 incl. BTW	Inkomsten 2027 incl. BTW
Huishoudelijk afval	4.543	216
Milieustraat Oostburg	905	
Heffing/invordering afvalstoffenheffing	71	
Kwijtschelding	105	
Voorziening dubieuze debiteuren	17	
Totaal uitgaven en inkomsten	5.641	216
Netto lasten door te berekenen in de afvalstoffenheffing	5.425	
Opbrengst afvalstoffenheffing		4.808
Toevoeging aan de voorziening afvalstoffenheffing		617

Eventuele tekorten c.q. overschotten worden verrekend met de voorziening afvalstoffenheffing. Het begrote dekkingspercentage is 88,6%. Het tekort van 11,4% (€ 617.000,--) wordt onttrokken aan de voorziening.

Toelichting onttrekking voorziening

Op basis van de begroting 2027 zal een onttrekking plaats vinden aan de voorziening. Bij het vaststellen van het grondstoffenbeleid in de raad van 6 februari 2025 is tevens bepaald dat aanvullende lasten in 2026 en verdere jaren gedekt kunnen worden door een verhoging van de leges voor afvalstoffenheffing. Voor 2027 stond een gewijzigde inzamelfrequentie van het GFT op de planning. De aanvullende lasten werden begroot op zo'n € 452.000,--. Deze gewijzigde inzamelfrequentie gaat niet meer door.
Wel worden diverse investeringen naar voren getrokken zoals plaatsing van ondergrondse containers, vervangen deel van de glascontainers en plaatsing van GFT containers bij hoogbouw, kustgebied en recreatiewoningen. Met de extra kapitaallasten en inhuur derden en hogere bijdrage aan de milieustraat blijven de begrote lasten voor 2027 in lijn liggen met wat in de begroting 2026 meerjarig was begroot voor 2027.
Daarmee zouden de aanvullende lasten op grond van het raadsbesluit van 6 februari 2025 doorberekend moeten worden in de heffing. Gezien de hoogte van de voorziening en de geplande afbouw naar een meer genormaliseerd niveau, ligt het voor de hand de tarieven voor 2027 gelijk te houden aan de tarieven van 2026 en het verschil te onttrekken aan de voorziening.

Rioolheffingen

De riool- en waterzorgheffing hangt samen met de wettelijke zorgplicht van de gemeenten (op grond van artikel 228a van de Gemeentewet) voor onder meer:
- Het afvoeren van water;
- Het beheer van het grondwaterpeil;
- Het voorkomen van droogte.

De wijze waarop aan deze zorgplicht invulling wordt gegeven is vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2025-2029. Het geamendeerde voorstel is in de raad van 7 november 2024 vastgesteld. Dit hield in dat de kortingen op het tarief voor de rioolheffing als volgt zijn vastgesteld:

2025 – korting 8%
2026 – korting 6%
2027 – korting 4%
2028 – gelijk
2029 – gelijk

- Heffingsmaatstaf: De rioolheffing wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit water direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd. Het tarief is afhankelijk van het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd.
- Vrijstellingen: de Gemeentewet schrijft geen verplichte vrijstellingen voor. Ook in de gemeentelijke belastingverordening zijn geen vrijstellingen opgenomen.
- Kwijtschelding: voor de rioolheffing kan kwijtschelding worden verleend, maar niet voor percelen, in hoofdzaak bestemd en gebruikt voor vakantie en andere recreatieve doeleinden.

In de tarieven worden, naast de directe kosten, meegenomen: de overhead op de interne personeelskosten, de kosten van heffing en invordering door Sabewa Zeeland, de compensabele BTW, het bedrag dat aan rioolheffing wordt kwijtgescholden en het bedrag dat in de voorziening dubieuze debiteuren wordt gestort.

Voorts worden in de rioolheffing nog doorberekend:

1. Archeologieonderzoek:
   De kosten van het vooronderzoek (bureauonderzoek, veldonderzoek als verslaglegging van het onderzoek) zijn volledig ten laste van de rioolheffing te brengen. Ook de eventuele kosten van extra (voorzorgs)maatregelen als er in een risicogebied wordt gegraven, vallen onder de kosten die toegerekend kunnen worden aan de zorgtaken (riolering, hemel- en grondwater). Kosten voor conserveren, deponeren, opslaan, enzovoort, tot en met het eindverslag komen voor rekening van de post Archeologie.
2. Explosievenonderzoek:
   Kosten vooronderzoek, projectplan en detecteren en benaderen komen ten laste van het project en zijn daarmee onderdeel van de zorgtaken (riolering, hemel- en grondwater).
3. Bodemvervuiling:
   Ook hier geldt dezelfde lijn als bij het archeologie- en explosievenonderzoek.
4. Huisaansluitleidingen bij rioolvervanging:
   De kosten van vervanging huisaansluitleidingen binnen rioolprojecten worden toegerekend aan het project.
5. Vervanging bestrating bij rioleringswerkzaamheden:
   De kosten van het openbreken en sluiten van de straat ter plaatse van de rioleringswerkzaamheden zijn geheel toe te rekenen aan de rioolheffing. Ook de kosten van de extra fundering van de weg vanwege de riolering (extra aanbrengen puin) worden rechtstreeks veroorzaakt door de riolering en horen bij de goede aanbrenging van de riolering. De kosten van nieuwe bestrating horen niet te worden doorbelast in de rioolheffing. Deze zijn immers niet opgeroepen door de zorgtaken en zijn ook geen rechtstreeks gevolg daarvan. De vervanging van het materiaal dat kapot is gegaan door het openbreken is dat wel.
6. Beleidskosten:
   Een deel van de kosten van beleidsambtenaren kan door belast worden, d.w.z. dat deel van de beleidsambtenaren die zich rechtstreeks met de zorgtaken bezighouden. Ook de kosten van het GRP kunnen volledig worden door belast.

In onderstaande tabel is de kostenonderbouwing van de rioolheffing opgenomen:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	Uitgaven 2027 incl. BTW	Inkomsten 2027 incl. BTW
Bermsloten/beschoeiingen	160	49
Straatreiniging	892	
Vrijvervalriolering	2.824	32
Drukriolering	1.135	
Oppervlaktewater	125	
Heffing en invordering rioolheffing	85	
Kwijtschelding	102	
Voorziening dubieuze debiteuren	17	
Totaal uitgaven en inkomsten	5.340	81
Netto lasten door te berekenen in de rioolheffing	5.259	
Rioolheffing		5.099
Onttrekking aan de voorziening rioolheffing		160

De overschotten en tekorten worden verrekend met de voorziening rioolheffing. Het begrote dekkingspercentage is afgerond 97%. Het verschil van 3% (€ 160.000) wordt onttrokken aan de voorziening.

Toelichting onttrekking voorziening
In het amendement van eind 2024 is bepaald dat voor 2027 4% korting op de heffing wordt verleend. Dit had als doel om de opgelopen voorziening deels af te bouwen. De lasten zijn door de vakafdeling volledig doorgenomen en rekening houdend met de korting resteert dan een onttrekking van € 160.000,-- aan de voorziening.

Hondenbelasting

Het coalitieakkoord 2026-2030 bevat het besluit om de hondenbelasting af te schaffen. Om die reden wordt in deze begroting niet nader ingegaan op de tarieven en opbrengsten van deze belasting.
De financiële gevolgen van de afschaffing worden verwerkt in de 1e begrotingswijziging 2027.

Precariobelasting

Basis voor de heffing van precariobelasting is artikel 228 van de Gemeentewet, door de raad vastgelegd in de Verordening precariobelasting.
Belastingplichtig is degene die het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft, dan wel van degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn.

Aangezien het belastbare feit gedurende het jaar kan ontstaan worden de aanslagen voor de precariobelasting door Sabewa Zeeland doorgaans aan het einde van het belastingjaar opgelegd. Jaarlijks worden er steekproefsgewijs controles uitgevoerd waarvan de resultaten worden gebruikt als aanvulling op de vergunningenregistratie.

Hoewel de gemeentewet geen verplichte vrijstellingen voorschrijft, zijn in de verordening de volgende vrijstellingen opgenomen:

1. Voorwerpen, indien de gemeente ter zake van het gebruik van de voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond waarop het voorwerp of de voorwerpen zich bevinden een recht heft op grond van artikel 229, eerste lid, onderdeel a, van de Gemeentewet, dan wel een privaatrechtelijke vergoeding is overeengekomen;
2. Voorwerpen, waarvan de gemeente genothebbende krachtens eigendom, bezit of beperkt recht is, met uitzondering van voorwerpen die in gebruik zijn bij een derde;
3. Voorwerpen bij kleine en middelgrote evenementen, zoals bedoeld in de nota evenementenbeleid.
4. Uithangborden die in het kader van het ROMA-project zijn aangebracht in de Weststraat, Marktstraat, Oude Kerkstraat en Tuimelsteenstraat te Aardenburg en die voldoen aan de door de gemeente gestelde eisen van uiterlijk en mogelijke voorstellingen.

- De heffingsgrondslagen en tarieven zijn vermeld in een bij de verordening behorende tarieventabel.
- Kwijtschelding: precariobelasting komt niet voor kwijtschelding in aanmerking.

Toeristenbelasting

De toeristenbelasting is een belasting die op grond van artikel 224 van de Gemeentewet geheven wordt voor het houden van verblijf door niet-ingezetenen.
Het gaat hier om een algemene belasting waarvan de opbrengsten toevloeien aan de algemene middelen van de gemeente. Dat laat onverlet dat tegenover de opbrengsten ook aanzienlijke investeringen staan die direct of indirect ten goede komen aan de recreatief-toeristische sector.

De toeristenbelasting is een aangiftebelasting die na afloop van het belastingjaar wordt vastgesteld. Pas na afloop van het belastingjaar kunnen verblijfsbieders alle overnachtingen volledig aangeven over het afgelopen belastingjaar. In januari krijgen alle verblijfsbieders een brief van Sabewa Zeeland waarin hen wordt verzocht aangifte te doen van de overnachtingen van het voorgaande jaar. Op basis daarvan volgt de aanslag. Indien er geen aangifte wordt gedaan door een verblijfsbieder dan kan Sabewa Zeeland ambtshalve een aanslag opleggen op basis van eerdere aangiften en andere beschikbare gegevens. Jaarlijks worden steekproefsgewijs controles uit op de in de aangifte opgegeven aantallen overnachtingen.

Naast de 'gewone' toeristenbelasting voor het verblijf in hotels, pensions, tenten, caravans etc. heft de gemeente Sluis ook een watertoeristenbelasting voor het verblijf op vaartuigen in het gemeentelijk watergebied. Deze watertoeristenbelasting is vastgelegd in een aparte verordening.

Vrijstellingen:
De belasting wordt niet geheven voor het verblijf:

- Van degene die verblijft in een toegelaten instelling als bedoeld in artikel 4 van de Wet toetreding zorgaanbieders;
- door diegene die verblijf houdt in een gemeubileerde woning indien hij ter zake van het verblijf in of het ter beschikking houden van die woning forensenbelasting is verschuldigd.
- Van een vreemdeling als bedoeld in art. 29, eerste lid van de Vreemdelingenwet 2000, die rechtmatig in Nederland verblijft in de zin van artikel 8, letters c, d, f, g, h van voornoemde wet, en voor zover deze persoon verblijf houdt in een gelegenheid als bedoeld in artikel 2 van de Verordening, onder verantwoordelijkheid van het Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers.
- Op vaartuigen voor welk verblijf watertoeristenbelasting is verschuldigd.

Kwijtschelding: voor de toeristenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Forensenbelasting

De forensenbelasting is een directe belasting die op grond van artikel 223 van de Gemeentewet wordt geheven van natuurlijke personen die, zonder in de gemeente hun hoofdverblijf hebben, er op meer dan 90 dagen van het belastingjaar voor zich of hun gezin een gemeubliëerde woning beschikbaar houden.

De ervaring leert dat veel forensen het maximale eigen gebruik van 90 dagen per jaar over het hele jaar spreiden. Hierdoor is het 90 dagen criterium pas na afloop van het kalenderjaar duidelijk en kan per woning verschillen. Hierdoor wordt deze belasting middels een aanslag achteraf, dus na afloop van het jaar, opgelegd. Daar komt bij dat de peildatum van de WOZ-waarde een jaar eerder ligt. Hierdoor zijn de effecten van mutaties in de WOZ-waarden pas laat inzichtelijk. Hierdoor zijn de baten soms lastiger te begroten.

Voor de heffingsmaatstaf is gekozen voor een promillage van de WOZ-waarde, waarbij het minimumtarief van de forensenbelasting in 2027 € 500 (WOZ-waarde 0 < € 100.000) bedraagt en het maximumtarief € 5.000 (WOZ-waarde op € 1.000.000 en hoger).

- Vrijstellingen: uitsluitend de verplichte vrijstelling uit artikel 223, lid 2 van de Gemeentewet voor degene die ter tijdelijke waarneming van een openbare betrekking of ter bijwoning van de vergaderingen van een algemeen vertegenwoordigend orgaan, waarvan hij het lidmaatschap bekleedt, dan wel ingevolge last of bevel van de overheid, buiten de gemeente van zijn hoofdverblijf vertoeft.
- Kwijtschelding: voor de forensenbelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Reclamebelasting

Het heffen van reclamebelasting gebeurt op basis van artikel 227 van de Gemeentewet en geschiedt in de gemeente Sluis uitsluitend in de kern Oostburg op grond van de Verordening reclamebelasting.
De belasting wordt opgelegd op basis van een jaar- of maandtarief naar gebied (kern Oostburg en Industrieterrein) en oppervlakteklasse. Jaarlijks worden er, in opdracht van Sabewa Zeeland, steekproefsgewijs controles uit op de aanwezigheid van belastbare objecten. Deze belasting wordt niet op een vaste periode in het jaar opgelegd. Dat hangt mede af van het moment dat de controles worden uitgevoerd.

Een deel van de opbrengst wordt doorgesluisd naar de Stichting Ondernemersfonds Eenhoornstad. Voor doorsluizing van de opbrengst wordt hierop in mindering gebracht:

a. € 6.000 als jaarlijkse vergoeding van de perceptiekosten reclamebelasting.
b. € 13.000 als compensatie van de gederfde parkeerbelasting in Oostburg.
c. € 15.000 per jaar gedurende een periode van 20 jaar (ingaand 2014) als bijdrage in de aanpassingen van de infrastructuur in Oostburg.

Het grondgebied van Oostburg is onderverdeeld in twee tariefgebieden: het bedrijventerrein en het overige grondgebied van deze kern.
Belastingplichtig is degene die de openbare aankondiging heeft, dan wel degene ten behoeve van wie de openbare aankondiging is aangebracht. Het maakt dus niet uit wie de openbare aankondiging plaatst. De aanwezigheid van de aankondiging bepaalt of u reclamebelasting

betaalt. Het maakt niet uit wie de openbare aankondiging plaatst (ondernemers, organisaties, particulieren).
- De heffingsmaatstaf: de belasting wordt geheven per vestiging en per bouwwerk met inachtneming van het overige in de verordening bepaalde.
- Vrijstellingen: de Gemeentewet bevat geen wettelijke vrijstellingen. In de verordening zijn een aantal facultatieve vrijstellingen opgenomen, zoals openbare aankondigingen voor ANBI-instellingen of indien een aankondiging korter dan 13 maanden aanwezig is. Voor een specificatie van de vrijstellingen en bijbehorende voorwaarden wordt verwezen naar de verordening.
- Als een aankondiging korter dan 13 weken aanwezig is, dient geen reclamebelasting te worden voldaan.
- Kwijtschelding: voor de reclamebelasting wordt geen kwijtschelding verleend.

Marktgelden

De bevoegdheid tot het heffen van marktgelden ligt vast in artikel 229, 1e lid, onderdelen a en b van de Gemeentewet, op lokaal niveau uitgewerkt in de Verordening marktgelden.
De heffingsmaatstaven en tarieven zijn opgenomen in een bij de Verordening marktgelden behorende tarieventabel. In de tarieven voor de markten in Oostburg en Cadzand-Bad is op verzoek van de marktlieden een opslag verwerkt voor promotie.
Belastingplichtig is degene aan wie een standplaats op de markt is toegewezen. De markten moeten als zodanig zijn aangewezen in de Marktverordening 2025 van de gemeente Sluis.

- Vrijstellingen: er zijn geen wettelijke of facultatieve vrijstellingen in de verordening opgenomen.
- Kwijtschelding: marktgelden komen niet in aanmerking voor kwijtschelding.

Lijkbezorgingsrechten

De bevoegdheid tot het heffen van lijkbezorgingsrechten ligt vast in artikel 229, 1e lid, aanhef en onderdelen a en b van de Gemeentewet en is verder uitgewerkt in de Verordening lijkbezorgingsrechten. In de verordening zijn geen vrijstellingen opgenomen.
De heffingsmaatstaven en tarieven zijn afhankelijk van de soort dienst en zijn vermeld in de bij de Verordening lijkbezorgingsrechten behorende tarieventabel.

De lijkbezorgingsrechten komen niet in aanmerking voor kwijtschelding.

Voor 2027 worden de tarieven met het inflatiepercentage (2,1%) verhoogd. In onderstaande tabel zijn de in de tarieven doorberekende kosten opgenomen:

Omschrijving (bedragen * € 1.000)	**Uitgaven 2027 incl. BTW**	**Inkomsten 2027 incl. BTW**
Lijkbezorging algemeen (lasten mogen wettelijk niet doorberekend worden in de lijkbezorgingsrechten)	45	
Beheer begraafplaatsen	806	4
Begrafenissen	240	5
Totaal uitgaven en inkomsten	1.091	9
Netto lasten door te berekenen in de lijkbezorgingsrechten	1.037	
Lijkbezorgingsrechten		353

Het begrote dekkingspercentage lijkbezorging voor 2027 is 34,1%. Overschotten of tekorten worden verrekend met het saldo van baten en lasten.

Parkeerbelastingen

De bevoegdheid tot het heffen van parkeerbelastingen is geregeld in de artikelen 225 (belastingheffing in het kader van parkeren van een motorvoertuig en belastingheffing ter zake van een verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig), en 234 van de Gemeentewet en het Besluit gemeentelijke parkeerbelastingen. Het heffen van parkeerbelastingen ligt vast in de Verordening parkeerbelastingen en het aanwijzingsbesluit betaald parkeren.

Belastingplichtig is degene die het voertuig parkeert in een aangewezen gebied voor betaald parkeren c.q. degene die de vergunning heeft aangevraagd.

- Vrijstellingen: In de verordening is uitsluitend de wettelijke vrijstelling uit artikel 225, lid 6 van de Gemeentewet opgenomen, t.w. vrijstelling voor degene die het voertuig heeft geparkeerd, indien deze aannemelijk maakt dat ten tijde van het parkeren een ander tegen zijn wil van het voertuig gebruik heeft gemaakt en dat hij dit gebruik redelijkerwijs niet heeft kunnen voorkomen.
- Het tarief is afhankelijk van de parkeerduur en de locatie waar geparkeerd wordt.
- Kwijtschelding: parkeerbelastingen komen niet voor kwijtschelding in aanmerking.
- Handhaven: gekozen is voor de fiscale afhandeling. De kosten die hiermee gemoeid zijn worden verhaald in het tarief van de naheffingsaanslag. Dit tarief wordt middels een kostenbesluit naheffingsaanslagen gepubliceerd.

Leges

Leges worden geheven op grond van de artikelen 156, eerste en tweede lid, aanhef en onderdeel h, en 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet, de artikelen 2, tweede lid, en 7 van de Paspoortwet, artikel 9 van de Wet op de Nederlandse Identiteitskaart (Wet NIK) en artikel 13.1a van de Omgevingswet.
Met ingang van 1 oktober 2026 verhuizen de bepalingen over de Nederlandse Identiteitskaart (NIK) van de Paspoortwet en het Besluit paspoortgelden naar de Wet op de Nederlandse identiteitskaart (wet NIK) en het Besluit Nederlandse identiteitskaart (Besluit NIK).

- Belastingplichtig is de aanvrager of degene voor wie de aanvraag is gedaan.
- Heffing: naar maatstaven en tarieven zoals in de tarieventabel opgenomen.
- Vrijstellingen: leges worden niet geheven voor:
  a. het in behandeling nemen van een verzoek om een verklaring omtrent inkomen en vermogen;
  b. het in behandeling nemen van een verzoek om een financiële bijdrage;
  c. diensten die ingevolge wettelijk voorschrift zijn vrijgesteld van rechtenheffing of kosteloos moeten worden verleend;
  d. diensten waarvan de kosten krachtens afdeling 13.6 van de Omgevingswet zijn of worden verhaald.
- Kwijtschelding: bij de invordering van leges wordt geen kwijtschelding verleend.
  Onder voorwaarden kunnen leges wel deels worden terug vergoed (bv. bij het intrekken van een aanvraag).

Kwijtschelding

Naast de heffing en invordering wordt ook het verlenen van kwijtschelding uitgevoerd door Sabewa Zeeland.

Bij raadsbesluit van 22 december 2022 is de Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen 2023 vastgesteld. Op basis van de leidraad kwijtschelding Sabewa Zeeland voert Sabewa Zeeland de kwijtscheldingen uit. Voor belastingen die in aanmerking komen voor kwijtschelding wordt verwezen naar de betreffende belastingverordeningen.

In de begroting 2027 is een bedrag van € 207.000 opgenomen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. Met het kwijt te schelden bedrag is in de onderbouwing van de tarieven afvalstoffenheffing en rioolheffing rekening gehouden.

Belastingdruk

Voor de lokale lastendruk wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Landelijk vergelijk - Coelo-Atlas lokale lasten

Het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (Coelo) van de Rijksuniversiteit Groningen brengt jaarlijks de Atlas van de lokale lasten uit. Dit is een jaarlijks overzicht van de heffingen van gemeenten, provincies en waterschappen. Voor alle gemeenten brengen zij voor de ozb, rioolheffing en afvalstoffenheffing uitgebreid de heffingssystematiek, tarieven en kwijtschelding in kaart. Ook is onderzocht welke gemeenten de hoogste en de laagste woonlasten hebben.

In de Atlas lokale lasten 2026 staat gemeente Sluis op de 27e plaats (van de 342) van de goedkoopste gemeenten in Nederland met € 918 woonlasten voor meerpersoonshuishoudens (eigenaar-bewoner). De gemeente Sluis staat op de 269^{e} plaats met € 621 aan woonlasten voor meerpersoonshuishoudens van gebruikers.

De gemeente Rijssen-Holten is de goedkoopste gemeente van Nederland met € 669 woonlasten. De woonlasten in de duurste gemeente Bloemendaal bedragen € 2.279. De gemiddelde woonlasten voor eigenaar-bewoners liggen in Nederland op € 1.095.

Paragraaf Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen van de gemeente:
- is het vermogen om incidentele financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee de gemeentelijke structurele taken te kunnen voortzetten;
- bepalen we door de relatie te leggen tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die we als gemeente lopen en waarvoor op onze balans geen voorzieningen zijn getroffen;
- geeft aan hoe robuust de gemeentelijke begroting is.

In deze paragraaf gaan we in op:
- wettelijk kader;
- verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden;
- risicomanagement;
- grootste risico's;
- weerstandscapaciteit;
- weerstandsvermogen;
- financiële kengetallen.

De conclusie met betrekking tot het weerstandsvermogen van de gemeente is dat er voldoende vermogen is om de risico's af te dekken.

Wettelijk kader

Het 'Besluit Begroting en verantwoording provincies en gemeenten' bevat voorschriften voor de inrichting van de begroting en de jaarstukken. In artikel 11 is opgenomen dat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicomanagement minstens bestaat uit:
- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- een inventarisatie van de risico's;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- kengetallen;
- een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.

Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden

De gemeenteraad

De gemeenteraad heeft een controlerende, kaderstellende, toetsende en toezichthoudende rol. Het college informeert de raad over het risicomanagement via de P&C-cyclus. Hierbij worden over de risico's met een gemiddelde, hoge en zeer hoge risicoscore gerapporteerd. De raad controleert in hoeverre de uitvoering van het beleid door het college binnen de vastgestelde kaders heeft plaatsgevonden en of hierin voldoende rekening is gehouden met de aanwezige risico's.
In de programmabegroting gaat het om de mogelijke risico's die het begrotingsbeeld kunnen verstoren en de verwachte omvang van het weerstandsvermogen. In de jaarstukken vindt de verantwoording plaats van de risico's en het weerstandsvermogen zoals die in de programmabegroting zijn benoemd.

Het college van B&W

Het college rapporteert de raad in de tussentijd alleen over risico's die ten opzichte van de begroting nieuw zijn of die significant afwijken.
Als onderdeel van een collegeadvies en raadsvoorstel worden eventuele risico's vermeld.

Risicomanagement

De gemeente heeft te maken met toenemende complexiteit, ambities en nieuwe wettelijke taken waarbij niet altijd voldoende middelen worden meegegeven. Om deze redenen is het belangrijk dat bestuur en organisatie scherp sturen op de onzekerheden die op hun pad komen en daarin bewuste keuzes maken. We hanteren hiervoor het risico gestuurd werken.

Voor een effectieve verankering van risicomanagement in de organisatie is goede communicatie van belang. Een inhoudelijke communicatie over de risico's zal plaatsvinden als onderdeel van de P&C-cyclus. Door deze koppeling worden de risico's periodiek onder de aandacht gebracht.

Om te waarborgen dat de risico's op uniforme en objectieve wijze worden beoordeeld, wordt gebruik gemaakt van onderstaande tabel om de kans en impact van een risico in te schatten (risico = kans x impact).

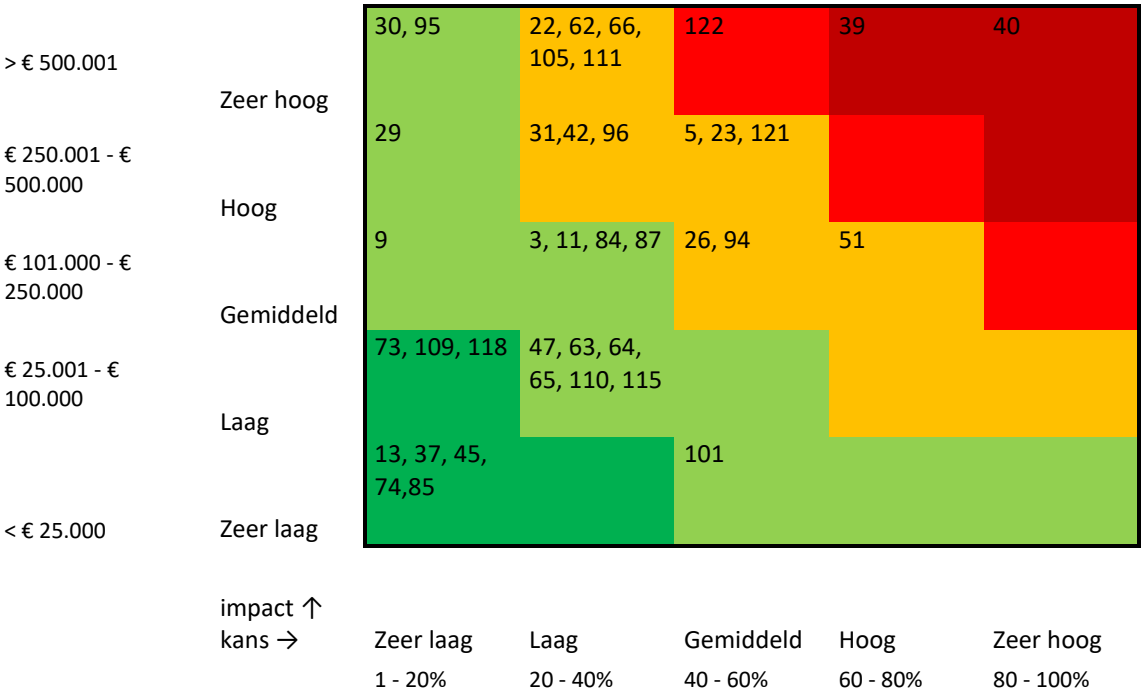
Klasse	Kans Percentage	Gevolg Financieel	Gevolg Imago
Zeer laag	1% - 20%	< € 25.000	Intern
Laag	21% - 40%	€ 25.001 - € 100.000	Onrust bij burgers
Gemiddeld	41% - 60%	€ 100.001 - € 250.000	Negatieve berichtgeving burgers
Hoog	61% - 80%	€ 250.001 - € 500.000	Negatieve berichtgeving media
Zeer hoog	81% - 100%	> € 500.000	Zeer negatieve berichtgeving media

In onderstaande tabel zijn de bedragen van de risico’s opgenomen per klasse.

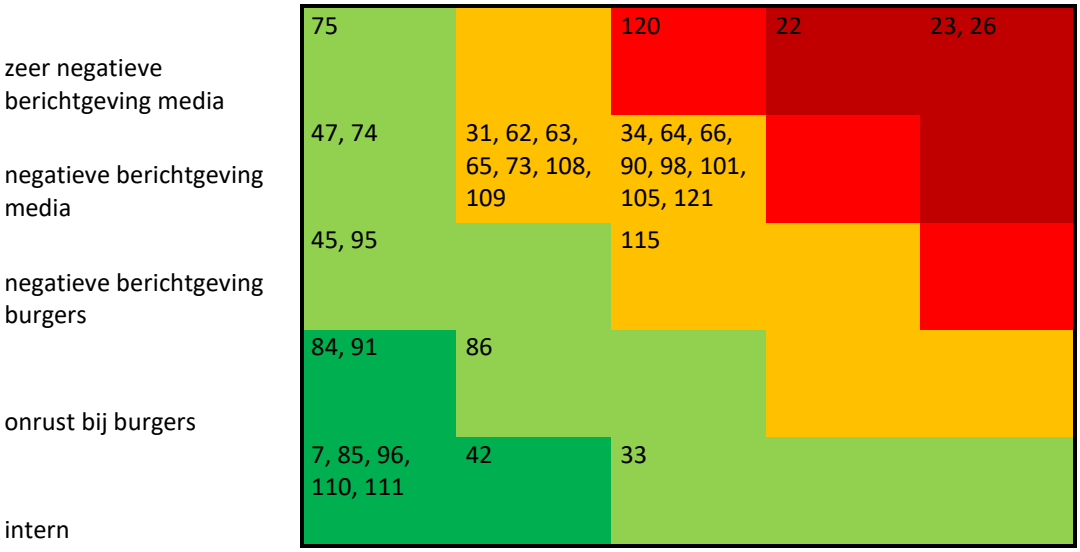
Klasse		Totaal (bedragen * € 1.000)
Zeer laag		215
Laag		4.855
Gemiddeld		5.200
Hoog		500
Zeer hoog		1.500
Totaal		**12.270**

Voor zowel de potentiële financiële risico's als voor de imagorisico's is een heatmap opgesteld. Hierin is duidelijk af te lezen welke risico's er in een bepaalde klasse zitten. De risico's in de klasse hoog en zeer hoog zijn beschreven.

Heatmap impact financieel

Heatmap impact imago

impact ↑
kans → Zeer laag Laag Gemiddeld Hoog Zeer hoog

Nr. risico	Omschrijving risico	Beheersmaatregel		kans	Geld		kans	imago
39	Door verschillende oorzaken kunnen begrotingstekorten in gemeenschappelijke regelingen ontstaan waardoor de gemeente financieel moet bijspringen.	Via DB en/of AB bestuursleden heeft de gemeente Sluis (beperkte) zeggenschap over de beleidskeuzes van GR'en.	W	70%	1.000.000			
40	De verplichting die de gemeente heeft uit hoofde van pensioenen van (vml.) bestuurders wordt jaarlijks actuarieel herrekend. Aangezien deze berekening slechts eenmaal per jaar kan worden uitgevoerd op Basis van de actuele disconteringsvoet die het ministerie eind december van het lopende jaar vaststelt en die wij volgen, is de omvang van de noodzakelijke bijstorting ten laste van het resultaat van het boekjaar vooraf niet bekend.		Y	90%	500.000			
122	Voor een gemeente van 23.000 inwoners, heeft Sluis een groot en veelzijdig takenpakket. Er zijn wettelijke taken, tijdelijke dossiers en een flinke portefeuille aan projecten. Het bestuurlijk ambitieniveau is hoog. Voor de uitvoering van al deze opgaven is een goede balans nodig van financiële middelen, menskracht en planning/tijd. Indien deze balans er niet is, ontstaat het risico dat taken kwalitatief of kwantitatief niet kunnen worden uitgevoerd.			30%	500.000			
22	Informatiebeveiligingsincidenten kunnen leiden tot fouten in de dienstverlening. Kwaliteit en integriteit van data worden in het algemeen niet direct gezien als doel van informatiebeveiliging. Toch dient dit risico nadrukkelijk op het netvlies te staan van het bestuur en organisatie. Want als informatie niet integer is, kan dat leiden tot vertraagde of foute beslissingen, verkeerde handelingen en verspilling van tijd en menskracht.	Trainen op melden van incidenten. Trainen op bewustzijn op alle niveaus	P	25%	500.000	W	65%	Negatieve berichtgeving burgers
23	Ransomware aanval en Datalek Beide risico's zijn middels een Cyberrisico analyse en een zeer uitgebreide benchmark gekwantificeerd en	Alle BIO/NIS2 beheersmaatregelen implementeren op het niveau van 'werking'. Uitvoeringsprogramma	Q	50%	400.000	Y	90%	Zeer negatieve berichtgeving sociaal media Impact op organisatie (betrouwbare overheid)

	gekwalificeerd. Voor de gemeente Sluis is zijn de kostencomponenten als gevolg van een datalek vastgesteld op 3,2 miljoen en de kosten als gevolg van een Ransomware aanval op 1,2 miljoen.	van het Strategisch beleid. Uitvoering van de deelprojecten die vallen onder het Projecten Programma Informatiebeveiliging. Trainingen zoals het Security & Privacy Awareness programma.						
26	Gevaren in ketens uit het zicht: Een gemeente neemt deel in gemiddeld 30 samenwerkingsverbanden en maakt gebruik van diensten van derden zoals softwareleveranciers. Diverse gemeenten zijn in de afgelopen twee jaar geconfronteerd met incidenten die ontstaan zijn bij derden, waarbij de gevolgen in de eigen dienstverlening merkbaar waren. Dit is een nieuw risico ad € 150.000. We sturen hierop door bij uitbesteding vooraf afspraken te maken over informatiebeveiliging en privacy.	We sturen hierop door bij uitbesteding vooraf afspraken te maken over informatiebeveiliging en privacy.	N	50%	150.000	Y	85%	Zeer negatieve berichtgeving sociaal media Impact op organisatie (betrouwbare overheid)
120	Vanuit de gemeente worden de stroomkasten t.b.v. markten en/of evenementen ter beschikking gesteld. Nu merken we dat tijdens gebruik en na afloop de stroomkasten open blijven staan. De kasten staan in de openbare ruimte dus vrij te benaderen. De kasten die open blijven staan creëren een onveilige situatie en kans op oneigenlijk gebruik. Het risico zit hem dan met name in letselschade door elektrocutie. Denk aan spelende kinderen of inbreuk in de installatie.	Sturen op gedrag gebruiker middel instructies en vastleggen verantwoordelijkheid. De sloten van de kasten voorzien van elektronische sloten waarmee het open en sluiten wordt gemonitord.				T	50%	Zeer negatieve berichtgeving in de media. Het veiligheidsrisico is hoog.

Weerstandscapaciteit

Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan de capaciteit aan geldmiddelen die de gemeente heeft om tegenvallers op te vangen. Dit zijn de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat de begroting en het beleid aangepast hoeven te worden.
De weerstandscapaciteit bestaat uit:

- de vrij besteedbare reserves;
- onvoorzien;
- stille reserves;
- onbenutte belastingcapaciteit.

Overzicht beschikbare weerstandscapaciteit:

Component	Bedrag (x € 1.000)
Eigen vermogen per 1 januari 2027:	
Algemene reserve	32.016
Reserve grondexploitatie	2.339
Reserve sociaal Domein	500
Reserve Explosievenruiming	284
Egalisatiereserve bodemsanering	468
Onvoorzien	50
Onbenutte belastingcapaciteit	5.221
Totaal	**40.878**

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen van de gemeente is het vermogen om financiële risico's op te kunnen vangen en daarmee de gemeentelijke structurele taken te kunnen voortzetten. We bepalen het weerstandsvermogen door de relatie te leggen tussen de weerstandscapaciteit (de middelen die beschikbaar zijn om niet-begrote kosten te dekken) en de risico's die we als gemeente lopen en waarvoor op de balans geen voorziening is getroffen.

Het is niet realistisch dat alle risico's zich op een en hetzelfde moment voordoen. Bij deze begroting wordt vastgesteld dat 75% van de risico's afgedekt moet zijn door het weerstandsvermogen. Het totaal van de risico's bedraagt € 13.270.000 waarvan 75% (€ 9.952.500) wordt meegenomen in de weerstandscapaciteit.

Wij achten deze weerstandscapaciteit van € 40.878.000 voldoende. De weerstandsratio (weerstandscapaciteit/risico's) bedraagt 4,11 en voldoet daarmee ruimschoots aan de gewenste ratio van 2,0 zoals opgenomen in de nota reserves en voorzieningen 2025.

	Realisatie 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
1A Netto schuldquote	-27%	29%	4%	-27%	-32%	-35%
1B Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-27%	29%	4%	-27%	-32%	-35%
2 Solvabiliteitsratio	56%	46%	50%	52%	50%	49%
3 Grondexploitatie	1%	0%	0%	0%	1%	1%
4 Structurele exploitatieruimte	17%	7%	-3%	-2%	-2%	-3%
5 Belastingcapaciteit	89%	89%	87%			

Toelichting gehanteerde kengetallen

De netto schuldquote (kengetal 1A en 1B) weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft daarmee een indicatie van de mate waarin de rente en de aflossingen op de exploitatie drukken.

De netto schuldquote wordt zowel in- als exclusief doorgeleende gelden gepresenteerd. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de door de gemeente verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldpositie. De gemeente Sluis heeft geen uitzettingen langer dan 1 jaar. Een netto schuldquote van lager dan 100% wordt als weinig risicovol beschouwd.

De solvabiliteitsratio (kengetal 2) geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Het wordt berekend door het eigen vermogen af te zetten tegen het totale vermogen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio hoe minder risicovol.

Het kengetal grondexploitaties (kengetal 3) geeft een indicatie van het financiële risico dat de gemeente loopt in verband met zijn grondportefeuille. Het kengetal wordt berekend door de boekwaarde van de grondexploitaties af te zetten tegen de totale baten van de gemeente (excl. onttrekkingen aan reserves).

De structurele exploitatieruimte (kengetal 4) geeft het verschil tussen de structurele lasten en de structurele baten weer. De Gemeentewet schrijft voor dat de begroting structureel in evenwicht moet zijn. In de jaarrekening wordt achteraf gepresenteerd of dit ook daadwerkelijk het geval was. Hoe hoger het kengetal hoe beter.

De belastingcapaciteit (kengetal 5) geeft weer hoe de lokale lastendruk in de gemeente Sluis zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Het geeft hiermee een indicatie van de ruimte om extra inkomsten uit belastingen te genereren. Hoe hoger het percentage hoe meer financiële ruimte de gemeente heeft door belastingverhoging.

In het kengetal belastingcapaciteit zijn de forensen- en toeristenbelasting niet betrokken, omdat dit geen lasten zijn voor de eigen burgers. De impact van de tariefbepaling van deze heffingen voor onze financiële positie is evenwel van aanzienlijk belang.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente Sluis beheert een omvangrijk areaal aan kapitaalgoederen dat een belangrijke bijdrage levert aan de bereikbaarheid, veiligheid, leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de gemeente. Het beheer richt zich op het duurzaam in stand houden van deze voorzieningen tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. Door planmatig onderhoud, tijdige vervanging en gerichte investeringen wordt kapitaalvernietiging voorkomen en blijven de voorzieningen beschikbaar voor inwoners, ondernemers en bezoekers. De uitvoering vindt plaats op basis van door de raad vastgestelde beleids- en beheerplannen.

Beleids- en beheerkaders

Voor het beheer van de kapitaalgoederen beschikt de gemeente over actuele beleids- en beheerplannen. Deze plannen vormen de basis voor de kwaliteitsniveaus, onderhoudsbudgetten en investeringsprogramma's.

Kapitaalgoederen	Programma	Beleids-/ beheerplan	Duur plan
Wegen	Openbare ruimte en leefomgeving	Beheerplan wegen	2023-2032
Rioleringen	Openbare ruimte en leefomgeving	VGRP	2025-2029
Water, bermen en beschoeiingen	Openbare ruimte en leefomgeving	VGRP	2025-2029
Openbare verlichting	Openbare ruimte en leefomgeving	Beleids- en beheerplan openbare verlichting	2023-2032
Groen	Openbare ruimte en leefomgeving	Beheerplan groen	2022-2031
Civiele kunstwerken	Openbare ruimte en leefomgeving	Beheerplan groen	2022-2031
Speelterreinen	Openbare ruimte en leefomgeving	Beheerplan speelterreinen	2022-2031
Speelterreinen	Openbare ruimte en leefomgeving	Beleidsplan speelvoorzieningen	2021- geen einddatum
Gebouwen	Leefbaarheid en voorzieningen	Beheerplan onderhoud gemeentelijk vastgoed	2024-2034

Wegen

Wat willen we bereiken?

Een veilig, duurzaam en goed bereikbaar wegennet waarbij achterstallig onderhoud wordt voorkomen en de kwaliteit van de infrastructuur op peil blijft.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente voert jaarlijks inspecties uit van het gehele wegenareaal. Op basis hiervan wordt de meerjarige onderhoudsplanning geactualiseerd en vertaald naar een jaarlijkse uitvoeringsplanning. Werkzaamheden worden waar mogelijk afgestemd met rioolprojecten, groenonderhoud en werkzaamheden van nutsbedrijven. Bij reconstructies wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan klimaatadaptatie door toepassing van waterdoorlatende verharding en het verminderen van overbodige verharding.

Wat mag het kosten?
De benodigde middelen zijn opgenomen in het Beheerplan Wegen 2023-2032 en het investeringsprogramma.

Wegen	
Asfaltverharding	636.629 m²
Elementenverharding	1.213.787 m²
Overig (betonverharding, half verharding)	81.884 m²

Riolering

Wat willen we bereiken?
Een robuust en doelmatig rioleringssysteem dat invulling geeft aan de gemeentelijke zorgplichten voor afvalwater, hemelwater en grondwater.

Wat gaan we daarvoor doen?
Er wordt uitvoering gegeven aan het Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2025-2029. Daarbij wordt gewerkt aan rioolvervanging, rioolverbetering en het beperken van wateroverlast. Bij herinrichtingsprojecten wordt klimaatlabel B nagestreefd en wordt gezocht naar mogelijkheden voor vergroening, waterberging en vermindering van verharding. Er wordt invulling gegeven aan de klimaatadaptatieopgave richting 2050.
Daarnaast worden rioleringen gereinigd en geïnspecteerd, vindt onderhoud plaats aan gemalen en drukriolering en worden IBA-installaties gerenoveerd. Via de samenwerking SAZ+ wordt kennis gedeeld en gezamenlijk gewerkt aan innovatieve oplossingen voor de afvalwaterketen.

Wat mag het kosten?
De lasten worden gedekt vanuit het VGRP met de beschikbare investeringskredieten.

Riolering	
Vrijverval rioolleiding (hoofdriool)	263,9 km
Aansluitleidingen vrijverval	13,9 km
Riool persleiding gemalen	30,9 km
Drukriool persleiding	107,4 km
Installatie Behandeling Afvalwater (IBA)	64 st.
Gemalen (druk riolering)	497 st.
Gemalen (hoofdriolering)	75 st.
Kolken	11.500 st.
Pompen	655 st.
Randvoorzieningen (bergbezinkbassins)	2 st

Water

Wat willen we bereiken?
Een klimaatbestendig watersysteem dat water kan bergen, afvoeren en vasthouden en daarmee bijdraagt aan een veilige en gezonde leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?
De gemeente onderhoudt bermsloten, oppervlaktewater, oevers en beschoeiingen. Jaarlijks worden maaibeurten uitgevoerd en wordt waar nodig oeverbescherming vervangen. Waar nodig vind baggerwerk plaats. Op kritische uitstroomlocaties vindt aanvullend onderhoud plaats om een goede waterafvoer te waarborgen.

Wat mag het kosten?
De benodigde middelen zijn opgenomen binnen het VGRP en de reguliere beheerbudgetten.

Water	
Oppervlaktewater	11 ha
Oever	43 km

Openbare verlichting

Wat willen we bereiken?
Een veilige, duurzame en energiezuinige openbare verlichting tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten.

Wat gaan we daarvoor doen?
Op basis van het beleids- en beheerplan openbare verlichting wordt het areaal planmatig onderhouden. De gemeente zet de vervanging van conventionele verlichting door LED-verlichting voort en werkt verder aan vermindering van het energieverbruik. Door regionale samenwerking bij aanbesteding en beheer worden schaalvoordelen gerealiseerd.

Wat mag het kosten?
De beschikbare middelen zijn opgenomen in het Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2023-2032.

Openbare verlichting	
Lichtmasten	6.210
Conventionele Armaturen	2.300
Conventionele Lampen	2.474
LED armaturen	4.100
Abri's gemeente Sluis	20 st.
Abri's Clear Channel	9 st.

Groen

Wat willen we bereiken?
Een verzorgde, biodiverse en klimaatbestendige openbare ruimte op kwaliteitsniveau B.

Wat gaan we daarvoor doen?
De groenvoorzieningen en begraafplaatsen worden onderhouden overeenkomstig het groenbeheerplan. Naast regulier onderhoud wordt ingezet op verbetering van bodemkwaliteit en bodemleven. Dit draagt bij aan klimaatadaptatie en een weerbare openbare ruimte. Door actieve communicatie worden inwoners geïnformeerd over de wijze waarop het groen wordt beheerd en onderhouden.

Wat mag het kosten?
De budgetten zijn gebaseerd op het Groenbeheerplan 2022-2031.

Groen	
Bomen	14.552 st.
Straatmeubilair (excl strandreinigingsbestek)	1843 st.
Hagen	30.556 m
Blokhagen	28.324 m²
Bosplantsoen	324.374 m²
Bos	82.110 m²
Grassen	1.784.634 m²
Sierheesters/vaste planten	98.831 m²
Rozen	1.228 m²
Half verhardingen	88.239 m²
Zwartegrond (incl begraafplaatsen)	48.155 m²
Waterpartijen/vijvers	13 st

Civiele kunstwerken

Wat willen we bereiken?
Veilige en goed functionerende bruggen, tunnels, vlonders, trappen en overige kunstwerken.

Wat gaan we daarvoor doen?
Aan de hand van periodieke inspecties wordt de meerjarige onderhoudsplanning geactualiseerd. De benodigde onderhouds- en herstelmaatregelen worden planmatig uitgevoerd zodat de constructieve veiligheid en functionaliteit van de kunstwerken gewaarborgd blijven.

Wat mag het kosten?
De beschikbare middelen zijn gebaseerd op de actuele beheerrapportages en onderhoudsplanning.

Civiele kunstwerken en bruggen	
Bruggen	30 st.
Trappen	37 st.
Banken/ligbedden	1 st.
Vlonders/looplijn	22 st.
Strandovergangen	3 st.
Tunnel	1 st.

Speelvoorzieningen

Wat willen we bereiken?
Veilige, aantrekkelijke en toegankelijke speelvoorzieningen voor alle kernen.

Wat gaan we daarvoor doen?
Jaarlijks worden technische veiligheidsinspecties uitgevoerd, aangevuld met visuele controles gedurende het jaar. Op basis van de inspectieresultaten worden onderhoudsmaatregelen uitgevoerd en speeltoestellen vervangen.

Wat mag het kosten?
De middelen voor onderhoud en vervanging zijn opgenomen in de exploitatie en het investeringsprogramma.

Speelterreinen	
Speelterreinen (incl. Groede Podium)	70
Speeltoestellen	412

Gebouwen

Wat willen we bereiken?
Duurzaam, veilig en toekomstbestendig gemeentelijk vastgoed dat aansluit bij de maatschappelijke behoeften.

Wat gaan we daarvoor doen?
Het Duurzaam Meerjaren Onderhoudsplan vormt de basis voor onderhoud, vervangingsinvesteringen, wettelijke keuringen en verduurzaming. Er zijn energiescans uitgevoerd om verdere verduurzamingsmaatregelen in beeld te brengen. Voor de verduurzamingsopgave hanteren we de Routekaart 2027-2050 waarbij per object wordt beoordeeld of behoud, herontwikkeling of afstoting de meest doelmatige oplossing is. Verder monitoren we onze gebouwen op energieverbruik, emissies en WEii-scores (Werkelijk Energie intensiteit indicator)

Wat mag het kosten?
De benodigde middelen zijn opgenomen in het DMJOP, de exploitatiebegroting en het investeringsprogramma.

Gebouwen	
Gebouwen	121

Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn organisaties waaraan de gemeente zich bestuurlijk en financieel verbonden heeft. Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) geeft als definitie: een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publieke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.
Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.
Een verbonden partij komt tot stand wanneer er een publiek belang is bij de uitvoering van een taak die de gemeente niet per se zelf hoeft uit te voeren en andere instrumenten zoals bijvoorbeeld inkoop of subsidie niet toereikend zijn. Het heeft in dat geval een meerwaarde om een zelfstandige organisatievorm te kiezen die het beste past bij de uitvoering. De gemeente Sluis blijft wel de eindverantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. De gemeente Sluis heeft met veel instanties een relatie, het is niet de bedoeling om over elk van hen in dit kader te rapporteren. Het criterium dat wordt gehanteerd is de combinatie van een aanmerkelijk financieel en bestuurlijk belang. Hierna wordt ingegaan op de belangrijkste verbonden partijen.

Overzicht verbonden partijen

De verbonden partijen zijn onderverdeeld in:
- publiekrechtelijke organisaties;
- vertegenwoordiging in vennootschappen/stichtingen en verenigingen.

Deelname in publiekrechtelijke rechtspersonen (WGR)	Vertegenwoordiging in vennootschappen (BV/NV)/ Stichtingen en Verenigingen
1. Veiligheidsregio Zeeland	9. ZEH N.V.
2. Sabewa Zeeland	10. NV Economische Impuls Zeeland
3. Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)	11. GBE Aqua B.V.
4. Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland	12. Stedin NV
5. Publiek Vervoer	13. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
6. Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Zeeland (GGD)	
7. Dethon	
8. Sociaal Domein	

Veiligheidsregio Zeeland

Verband	
Naam	Veiligheidsregio Zeeland
Website	www.vrzeeland.nl
Vestigingsplaats	Middelburg
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	De VRZ heeft doelstellingen en prioriteiten vastgelegd in haar meerjarenbeleidsplan 2022-2025. Dit plan is verlengd. In 2027 wordt een nieuw meerjarenbeleidsplan vastgesteld.
	Het beleidsplan is tot stand gekomen met medewerking van de medewerkers VRZ, bestuurders, gemeenteraadsleden en onze netwerkpartners.
	Het beleidsplan is gebaseerd op het Regionaal Risicoprofiel en kent acties op de volgende onderwerpen:
	Energietransitie, digitale afhankelijkheid, geopolitieke dreigingen, klimaatverandering, maatschappelijke onrust, toenemende hyperconnectiviteit, verdichting en demografische ontwikkelingen.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Middelburg, Vlissingen, Goes, Terneuzen, Schouwen-Duiveland, Tholen, Noord-Beveland, Borsele, Reimerswaal, Hulst, Kapelle en Tholen.
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur
Portefeuillehouder	Burgemeester mr. M.M.D. Vermue
Financiële positie	
Totale begroting (exploitatie)	€ 52.092.826
Bijdrage gemeente Sluis (raming 2027)	€ 3.179.520
Eigen Vermogen (raming 2027)	€ 1.152.806
Vreemd Vermogen (raming 2027)	€ 53.704.161
Bedrijfsresultaat (raming 2027)	€ 11.300
Ontwikkelingen	
Veiligheidsregio Zeeland presteert in 2027 het nieuwe meerjarig beleidsplan. Risico's De financiële situatie voor de Veiligsregio Zeeland staat onder druk. De meerjarenraming laat onder meer fors oplopende kapitaallasten zien, wat leidt tot een verhoging van de gevraagde gemeentelijke bijdrage.	

Sabewa Zeeland

Verband	
Naam	Sabewa Zeeland
Website	www.sabewazeeland.nl
Vestigingsplaats	Terneuzen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	Het beogen dat de werkzaamheden op een zodanige schaal worden georganiseerd dat hierdoor minder sprake is van kwetsbaarheid, dat de kwaliteit gehandhaafd of mogelijk verbeterd wordt en efficiencyvoordeel wordt behaald.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Reimerswaal, Terneuzen, Tholen en Waterschap Scheldestromen
Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Totale begroting (exploitatie)	€ 8.359.624
Bijdrage gemeente Sluis (raming 2027)	€ 833.521
Eigen Vermogen (raming 2027)	€ 0
Vreemd Vermogen (raming 2027)	€ 18.206.138
Bedrijfsresultaat (raming 2027)	€ 0
Ontwikkelingen	
Sabewa Zeeland heeft inmiddels voor de uitvoering van de Wet WOZ de hoogste waardering van de Waarderingskamer ontvangen, namelijk een viersterrenwaardering. Tevens is er voor de jaren 2027-2031 een nieuw visiedocument opgesteld opgebouwd uit twee fasen. De eerste fase 2027-2029 is gericht op het op orde houden van het fundament. Dit betekent een voorspelbare aanslag die uitlegbaar is voor inwoners, gebruik van actuele gegevens en meer burgercontact naar voren halen in de aanslagketen. Tevens ligt de focus voor 2027 op een stabiel en toekomstbestendig belastingplatform waarbij datalight wordt gewerkt. Verder wordt gefocussed op het borgen van informatieveiligheid en strategische personeelsplanning om kwetsbaarheid te verminderen. De aantallen bezwaren dalen en burgers nemen vaker rechtstreeks contact op met Sabewa. Focus ligt op snellere afhandeling van bezwaren en beroepen binnen de gestelde termijn en meer grip debiteurenstanden door sociaal invorderen.	

Openbaar Lichaam Afvalstoffenverwijdering Zeeland (OLAZ)

Verband	
Naam	Openbaar lichaam afvalstoffenverwijdering Zeeland (O.L.A.Z.)
Website	www.olazzeeland.nl
Vestigingsplaats	Kapelle
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	Het OLAZ heeft tot doel de behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van de verwerking van afval. In dat kader hebben de 13 Zeeuwse gemeenten hun bevoegdheden en taken op het gebied van de verwerking van het door of na mens de gemeenten ingezamelde huishoudelijke afval overgedragen aan OLAZ. De gemeenten zijn op grond van de gemeenschappelijke regeling verplicht door of namens hen ingezamelde huishoudelijk afval ter verwerking aan te bieden aan verwerkers waarmee OLAZ een verwerkingscontract heeft.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen.
Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Totale begroting (exploitatie begroting 2027)	€ 27.010.812
Bijdrage gemeente Sluis (begroting 2027)	€ 1.703.650
Eigen Vermogen (begroting 2027)	€ 885.000
Vreemd Vermogen (begroting 2027)	€ 35.736.000
Bedrijfsresultaat (begroting (2027)	€ 0
Ontwikkelingen	
Inzameling: -Minder opbrengst van OPK (oud papier en karton) door de steeds verdergaande digitalisering. -Minder aanbod van flessenglas -Minder verwerkings-en transportkosten PMD (plastic, metalen verpakkingen en drankkartons) Onzekere factoren: -Tarief van de verbrandingsbelasting; -Bonus/malus regeling PMD (korting op basis van de kwaliteit van het geleverde afval). Milieustraten: Steeds meer afvalstromen moeten op de milieustraten gescheiden worden ingezameld. Daarnaast wordt de inzameling aan strengere voorwaarden verbonden om afkeur te voorkomen en recycling beter mogelijk te maken. Deze ontwikkelingen zorgen voor steeds	

hogere kosten voor de milieustraten. Om deze reden is er nu toegangscontrole en worden haalbaarheidsonderzoeken naar circulaire ambachtscentra uitgevoerd.

Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland

Verband	
Naam	Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zeeland
Website	www.rud-zeeland.nl
Vestigingsplaats	Middelburg
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	RUD Zeeland staat voor een schoon en veilig Zeeland in opdracht van de dertien Zeeuwse gemeenten en de provincie Zeeland. Dit doen ze klantvriendelijk, professioneel, doelmatig en conform vastgelegde kwaliteitseisen en dienstverleningsnormen.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen, de provincie Zeeland.
Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Totale begroting (exploitatie)	€ 23.523.000
Bijdrage gemeente Sluis (raming 2027)	€ 1.666.500
Eigen Vermogen (raming 2027)	€ 790.000
Vreemd Vermogen (raming 2027)	€ 6.409.000
Bedrijfsresultaat (raming 2027)	€ 0

Ontwikkelingen

De ontwerpbegroting van de RUD is beleidsarm. Volgens de afspraken binnen de VZG zijn alleen de bestaande afspraken opgenomen in de ontwerpbegroting. Dat geldt ook voor veranderingen in bestaand beleid en wettelijke wijzigingen. De ontwerpbegroting 2027 borduurt voort op de begroting van 2026.
De begroting 2027 bevat de jaarschijf 2027 (+ 1 fte) uit het ingroeimodel robuuste RUD. Ook zijn de opleidingskosten (3% van de loonsom) en kosten voor innovatie (1% van de begroting) opgenomen. Deze vallen hoger uit, omdat de kosten voor de dienstverlening hoger zijn. Tot slot bevat de begroting de benodigde middelen voor de nieuwe dienstverlening en huisvesting.

Ontwikkelingen
In de begroting 2027 zijn de volgende ontwikkelingen nog niet opgenomen.

- In de loop van 2026 heeft nadere prioritering plaatsgevonden van kosten die nu in de begroting 2027 als generieke kosten zijn opgenomen. Deze functies zullen in 2026 begrotingstechnisch worden ondergebracht bij de producten waar ze betrekking op hebben.
- De gevolgen van invoering Omgevingswet (bijvoorbeeld aanpassing kentallen);
- De gevolgen van de evaluatie van de kentallen;
- De herijking van de financieringssystematiek;
- De gevolgen van het onderhandelingsresultaat tussen het IPO en de vakbonden FNV, CNV, AVV en CMHF Overheid evoor de Cao Provinciale Sector 2026-2028. Op het

moment van aanbieden van de begroting, moest de instemming van de leden nog plaatsvinden.
- Op de ontwerpbegroting 2027 is door de raad op 24 september 2026 een negatieve zienswijze afgegeven.

Publiek Vervoer Zeeland

Verband	
Naam	Publiek Vervoer Zeeland
Website	www.reizendoorzeeland.nl
Vestigingsplaats	Terneuzen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	De GR Publiek Vervoer Zeeland combineert het reguliere openbaar vervoer (lijndienst) en het traditionele doelgroepenvervoer tot één vervoerssysteem. Daarmee wil Zeeland ook in de toekomst de bereikbaarheid van werk, voorzieningen en andere maatschappelijke functies voor inwoners en bezoekers waarborgen tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. De gemeenschappelijke regeling is eigenaar van de Mobiliteitscentrale Zeeland BV (MCZ). Deze vervoerscentrale regisseert het publieke vervoerssysteem (combinatie van regulier openbaar vervoer en doelgroepenvervoer) in Zeeland en Goeree-Overflakkee.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Deelnemers zijn de 13 Zeeuwse gemeenten en de Provincie Zeeland.
Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
Portefeuillehouder	Wethouder P.E.M. van de Vijver-van Deursen
Financiële positie	
Totale begroting (exploitatie)	€ 20.802.550
Bijdrage gemeente Sluis (raming 2027)	€ 1.404.171
Eigen Vermogen (raming 2027)	€ 0
Vreemd Vermogen (raming 2027)	€ 1.931.702
Bedrijfsresultaat (raming 2027)	0
Ontwikkelingen	
In 2027 ligt de nadruk bij Publiek Vervoer Zeeland op de verdere doorontwikkeling van het geïntegreerde vervoerssysteem, de optimalisatie van Flex-vervoer, de versterking van de Mobiliteitscentrale Zeeland als regieorganisatie, datagedreven sturing op bereikbaarheid en klanttevredenheid en het realiseren van deze ambities binnen de afgesproken financiële kaders.	

Gemeenschappelijke gezondheidsdienst Zeeland

Verband	
Naam	GGD Zeeland
Website	www.ggdzeeland.nl
Vestigingsplaats	Goes
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	Het openbaar lichaam is ingesteld met als doel behartigen van de gezamenlijke belangen van de deelnemers met bovenstaande wet- en regelgeving. Gerefereerd wordt aan de Wet publieke gezondheid, de Wet veiligheidsregio's en de Wet op de lijkbezorging.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Borsele, Goes, Hulst, Kapelle, Middelburg, Noord-Beveland, Reimerswaal, Schouwen-Duiveland, Terneuzen, Tholen, Veere en Vlissingen
Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur
Portefeuillehouder	Wethouder P.E.M. van de Vijver-van Deursen
Financiële positie	
Totale begroting (exploitatie)	€ 39.017.693
Bijdrage gemeente Sluis (raming 2027)	€ 1.455.166
Eigen Vermogen (raming 2027)	€ 3.269.270
Vreemd Vermogen (raming 2027)	€ 26.368.342
Bedrijfsresultaat (raming 2027)	€ 0
Ontwikkelingen	
Nog meer dan voorheen wordt ingezet op de beweging van zorg naar gezondheid. De GGD speelt hierin een actieve rol. GGD Zeeland brengt hierin haar kennis over gezondheid, data, leefstijl en leefomgeving in. In 2027 werken we toe naar een Zeeuwse Preventie Aanpak, wat een belangrijk fundament vorm om preventie structureel en regionaal te organiseren. Er wordt gebouwd aan een regionale preventie infrastructuur waarin kennis, data, effectieve interventies en domeinoverstijgende samenwerking samenkomen. De GGD vervult hierin een coördinerende en verbindende rol. Een belangrijke prioriteit binnen de begroting 2027 is het wachtlijstvrij werken bij Veilig Thuis. Er ligt focus op het wegwerken van de wachtlijsten en het voorkomen dat deze opnieuw ontstaan. De vorming van één gemeenschappelijke regeling met Veiligheidsregio Zeeland, de samenwerking en huisvesting, loopt ook in 2027 door.	

Dethon

Verband	
Naam	Dethon
Website	www.dethon.nl
Vestigingsplaats	Terneuzen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Inhoud	
Doelstelling en Visie	Dethon voert voor de gemeente de taken op grond van de oude Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) uit. Daarnaast heeft Dethon een belangrijke rol in de uitvoering van een aantal gemeentelijke Participatiewet en Wet inburgering. Het gaat om het ontwikkelen van arbeidsvaardigheden en het vormgeven van gesubsidieerde arbeid en beschut werk.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Naast Sluis: de gemeenten Hulst en Terneuzen
Vertegenwoordiging	Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
Portefeuillehouder	Wethouder P.E.M. van de Vijver-van Deursen
Financiële positie	
Totale begroting (exploitatie)	€ 15.399.000
Bijdrage gemeente Sluis (raming 2027)	€ 794.934
Eigen Vermogen (raming 2027)	€ 570.000
Vreemd Vermogen (raming 2027)	€ 14.348.000
Bedrijfsresultaat (raming 2027)	€ 0
Ontwikkelingen	
De huidige gemeenschappelijke regeling is vernieuwd. En een aantal nieuwe dienstverleningsovereenkomsten tussen de deelnemende gemeenten en de GR worden ontwikkeld en een aantal bestaande geactualiseerd. Tot slot is er aandacht voor het ontwerpen van een meer beleidsrijke begroting.	

GR Sociaal Domein

Verband	
Naam	GR Sociaal Domein
Website	
Vestigingsplaats	Goes
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Zeeuwse gemeenten
Vertegenwoordiging	Algemeen bestuur
Portefeuillehouder	Wethouder P.E.M. van de Vijver-van Deursen
Financiële positie	
Totale begroting (exploitatie)	€ 15.774.436
Bijdrage gemeente Sluis (raming 2027)	€ 293.790
Eigen Vermogen (raming 2027)	€ 2.529.000
Vreemd Vermogen (raming 2027)	€ 32.429.000
Bedrijfsresultaat (raming 2027)	€ 0
Ontwikkelingen	

De nieuwe gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein en Jeugdregio Zeeland treedt per 1 januari 2027 in werking en is een samenvoeging van de volgende organisaties/teams:

- SWVO;
- CZW Bureau;
- Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland (IJZ); en
- het programmateam Zeeuwse Samenwerking Sociaal Domein (ZSSD).

Vanuit de vier E's, eenvoudig, eenduidig, efficiënt en effectief wordt er integraal uitvoering gegeven aan de taken binnen het sociaal domein die we met (een deel van) de dertien Zeeuwse gemeenten samen moeten of willen doen voor alle inwoners van Zeeland.

ZEH N.V.

Verband	
Naam	ZEH NV
Website	www.zeh.nl
Vestigingsplaats	Middelburg
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Inhoud	
Doelstelling en Visie	ZEH N.V. richt zich op productie, handel en levering van energieproducten en -diensten op de zakelijke markt.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Provincies Zeeland, Noord-Brabant en Zuid-Holland. Gemeenten: Sluis, Terneuzen, Hulst, Vlissingen, Middelburg, Veere, Borsele, Goes, Kapelle, Reimerswaal, Noord-Beveland, Tholen, Schouwen-Duiveland, Woensdrecht, Bergen op Zoom en Goeree-Overflakkee.
Vertegenwoordiging	Algemene vergadering aandeelhouders
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Totale begroting (exploitatie)	-
Dividend Gemeente Sluis (raming 2027)	2.439.000
Eigen Vermogen 31-12-2024	-
Vreemd Vermogen 31-12-2024	-
Bedrijfsresultaat (2024)	-
Ontwikkelingen	
Het College heeft een voorgenomen besluit genomen om in te stemmen met de verkoop ZEH Energy BV aan het Rijk. Daarmee wordt met name beoogd om de gewenste levensduurverlenging van de kerncentrale te borgen en het risico van de energiemarkt te verplaatsen naar het Rijk. Eind 2026 neemt de aandeelhoudersvergadering hierover een besluit, waarna er (bij instemming) een laatste eenmalige dividenduitkering voorzien wordt in 2027. In de Kadernota is reeds ingespeeld op het vervallen van de dividenduitkering na 2027. Over de verdere besteding/bestemming van de dividenduitkering in 2027 wordt een separaat raadsvoorstel voorbereid. De gemeente blijft aandeelhouder van ZEH NV, maar vanuit de resterende bedrijfsonderdelen zijn er geen verdere dividenduitkeringen meer te verwachten.	

NV Economische Impuls Zeeland

Verband	
Naam	NV Economische Impuls Zeeland
Website	www.impulszeeland.nl
Vestigingsplaats	Vlissingen
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Inhoud	
Doelstelling en Visie	NV Economische Impuls Zeeland (Impuls) werkt samen met ondernemers aan een innovatief en economisch gezond Zeeland. Dit doen ze onder andere door ondernemers hulp te bieden bij het vestigen van bedrijven en door verschillende projecten te ondersteunen.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Gemeente Borsele, gemeente Goes, gemeente Hulst, gemeente Kapelle, gemeente Middelburg, gemeente Noord-Beveland, gemeente Reimerswaal, gemeente Schouwen-Duiveland, gemeente Sluis, gemeente Terneuzen, gemeente Tholen, gemeente Veere, gemeente Vlissingen, Provincie Zeeland en Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Totale baten (exploitatie 2025)	€ 7.214.331
Bijdrage Gemeente Sluis 2027	€ 29.000
Eigen Vermogen 31-12-2025	€ 27.111.278
Vreemd Vermogen 31-12-2025	€ 2.272.308
Bedrijfsresultaat (2025)	-/- € 608.471
Ontwikkelingen	
De kerntaken van Impuls Zeeland zijn innoveren, investeren en internationaliseren. Geopolitieke ontwikkelingen, onzekerheid in internationale ketens én structurele vraagstukken zoals energie en ruimte op het stroomnet maakten ondernemen complexer en minder voorspelbaar. Tegelijkertijd neemt in deze dynamiek de behoefte aan richting en handelingsperspectief toe. Ondernemers wilden vooruit, blijven investeren en keuzes maken voor de langere termijn **Interne organisatie** In 2026 heeft er een herstructurering van NV Economische Impuls Zeeland plaats gevonden en is het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat toegetreden.	

GBE Aqua B.V.

Verband	
Naam	Gemeenschappelijk Bezit Evides Aqua B.V. (afgekort GBE Aqua B.V.)
Website	
Vestigingsplaats	Middelburg
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Inhoud	
Doelstelling en Visie	De vennootschap heeft ten doel het houden en beheren van aandelen in Evides (50%). De andere 50% van de aandelen van Evides zijn in handen van GBE (Gemeenschappelijk bezit Evides).
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Provincie Zeeland, de Zeeuwse gemeenten, gemeente Goeree-Overflakkee, gemeente Woensdrecht en gemeente Bergen op Zoom
Vertegenwoordiging	Algemene vergadering van Aandeelhouders
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Totale baten (exploitatie 2024), resultaat deelnemingen	N.V.T.
Dividend Gemeente Sluis (raming 2027)	€ 195.000
Eigen Vermogen 31-12-2024	€ 313.081.059
Vreemd Vermogen 31-12-2024	€ 1.610.098
Bedrijfsresultaat (2024)	€ 31.342.466
Ontwikkelingen	
Er worden voorbereidingen getroffen voor een vereenvoudiging van de aandelenconstructie van Evides. Momenteel hebben de gemeenten een belang via GBE Aqua BV van 50% in Evides. Het is de bedoeling om de aandelen in GBE Aqua BV om te zetten naar een rechtstreeks belang in Evides. Dit betreft met name een technische omzetting, het financiële en bestuurlijke belang blijft ongewijzigd.	

Stedin N.V.

Verband	
Naam	Stedin NV
Website	www.stedingroep.nl
Vestigingsplaats	Rotterdam
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Inhoud	
Doelstelling en Visie	Stedin Groep concentreert zich op alle activiteiten die samenhangen met het aanleggen, beheren en onderhouden van energienetten. Daarnaast faciliteert Stedin Groep de energiemarkt. Stedin Groep bestaat uit verschillende bedrijfsonderdelen: netbeheerder Stedin opereert in de gereguleerde markt, infrapartners NetVerder en DNWG voeren niet-gereguleerde activiteiten uit. Samen zorgen we ervoor dat al onze klanten kunnen beschikken over (duurzame) energie om te leven, werken en ondernemen.
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Staat der Nederlanden, Provincies Zeeland en Utrecht, 61 gemeenten: waaronder de Zeeuwse gemeenten Sluis, Terneuzen, Hulst, Middelburg, Veere, Borsele, Goes, Kapelle, Reimerswaal, Noord-Beveland, Tholen, Schouwen-Duiveland en verder o.a. Rotterdam en Den Haag
Vertegenwoordiging	Algemene vergadering aandeelhouders
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Totale begroting (exploitatie)	N.V.T.
Dividend Gemeente Sluis (raming 2027)	€ 4.700
Eigen Vermogen 31-12-2024	€ 3.370.000.000
Vreemd Vermogen 31-12-2024	€ 5.704.000.000
Bedrijfsresultaat (2024)	€ 158.000.000
Ontwikkelingen	
Geen specifieke ontwikkelingen.	

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Verband	
Naam	N.V. Bank Nederlandse gemeenten
Website	www.bng.nl
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Bestuurlijke relatie	
Deelnemers	Nederlandse gemeenten
Vertegenwoordiging	Aandeelhouder
Portefeuillehouder	Wethouder C. Simons
Financiële positie	
Dividend Gemeente Sluis (raming 2027)	€ 11.700
Eigen Vermogen 01-01-2023	€ 4.615.000.000
Eigen Vermogen 31-12-2023	€ 4.721.000.000
Vreemd Vermogen 01-01-2023	€ 107.459.000.000
Vreemd Vermogen 31-12-2023	€ 110.819.000.000
Bedrijfsresultaat (2023)	€ 254.000.000
Ontwikkelingen	
De BNG Bank is van en voor de publieke sector. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Dat is de drijfveer. Op basis van deze purpose heeft BNG Bank in 2020 de strategie aangescherpt met het programma *Ons Kompas Naar Impact*. Strategische prioriteiten hierin zijn: 1. Focus op de publieke sector; 2. Vergroten klantpartnerschap.	

Paragraaf Financiering

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) geeft de wettelijke kaders voor de treasuryfunctie van decentrale overheden. Een belangrijk uitgangspunt van de wet is dat een gemeente voorzichtig moet omgaan met publieke middelen. Dit uit zich onder andere in de beheersing van renterisico's. Hierbij gelden als wettelijke normen de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Beleid en ontwikkelingen

Aantrekken geldlening

Indien de gemeente Sluis geld nodig heeft, kan er 'kort' geld of 'lang' geld aangetrokken worden. Op het moment dat de gemeente geld nodig heeft, wordt gekeken naar de op dat moment geldende marktomstandigheden en voorwaarden:

- de kasgeldlimiet is niet overschreden. De kasgeldlimiet is het maximumbedrag aan leningen en kredieten dat de gemeente mag opnemen;
- zolang de rente van kort geld lager is dan bij lang geld worden alleen kasgeldleningen afgesloten;
- omzetten van kort geld naar lang geld wanneer:
    - de kasgeldlimiet overschreden wordt;
    - kort geld duurder wordt dan lang geld.

Wanneer er een langlopende lening aangetrokken wordt, gelden de volgende voorwaarden die de gemeente heeft vastgesteld:

- langlopende geldleningen worden in principe voor 25 jaar aangegaan;
- bij een gunstig rentepercentage wordt gekeken of een langere looptijd gewenst is;
- bij het aangaan van een nieuwe lening worden bij verschillende partijen offertes opgevraagd;
- Gemeente Sluis heeft geen geldlening met tussentijdse rentewijzigingen;
- Gemeente Sluis voldoet aan de renterisiconorm.

Kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Begrotingstotaal	123.457	122.480	120.677	125.205
Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	10.494	10.411	10.258	10.642

Renterisiconorm (bedragen x € 1.000)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Begrotingstotaal	123.457	122.480	120.677	125.205
Renterisiconorm 20% (van begrotingstotaal)	24.691	24.496	24.135	25.041
Aflossingen vaste schuld	2.252	2.252	2.078	2.338
Ruimte onder de renterisiconorm	22.440	22.244	22.057	22.703

Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

Als gemeente Sluis maken we onder de huidige omstandigheden zoveel mogelijk gebruik van 'kort' geld aangezien dit voordeliger is dan 'lang' geld. Volgens de prognose zal in 2027 geen langlopende geldlening worden aangetrokken.

Veel gemeenten, zoals ook Sluis, trekken niet voor iedere investering een aparte lening aan, maar financieren het geheel van investeringen (integrale financiering). De rentelasten worden door middel van de renteomslagmethode toegerekend aan alle investeringen en maken vervolgens

deel uit van de betreffende programma's. Voor 2027 bedraagt het renteomslagpercentage 0,00%. De totale rentelasten die worden toegerekend bedragen € 0.

Renteschema			**x € 1.000**
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering	€	517
b.	De externe rentebaten	-/- €	517
	Totaal door te rekenen externe rente	€	0
c.	Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- €	0
	Saldo door te rekenen externe rente	**€**	**0**
d1.	Rente over eigen vermogen	€	0
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	€	0
	De aan taakvelden toe te rekenen rente	**€**	**0**
e.1	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/- €	0
e.2	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (annuïteit)	-/- €	0
f.	**Renteresultaat op het taakveld Treasury**	**€**	**0**

Paragraaf Bedrijfsvoering

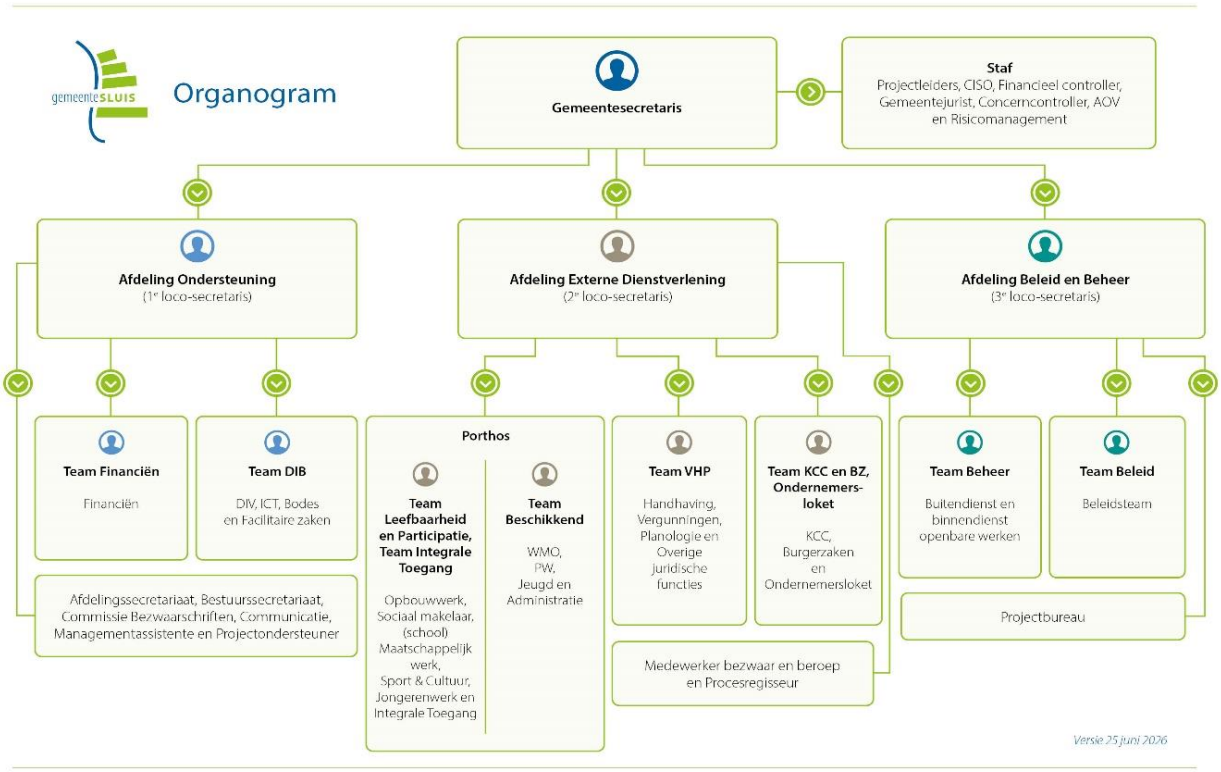
In deze paragraaf maken we een doorkijk naar de ontwikkelingen in 2027 op het gebied van de bedrijfsvoering. Conform de richtlijnen van het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) lichten we in deze paragraaf ook de overhead toe.

Formatie

Voor een gemeente van onze omvang, heeft Sluis een groot en veelzijdig takenpakket. Er zijn wettelijke taken, tijdelijke dossiers en een grote portefeuille aan projecten. Het bestuurlijke ambitieniveau is hoog. Dagelijks zetten circa 250 mensen zich in om de taken en uitdagingen uit te voeren. Dat zijn medewerkers in vaste dienst, en collega's die ons tijdelijk versterken voor bijvoorbeeld de projecten of grote klussen. Het bewaken van evenwicht tussen menskracht en het takenpakket is ook in 2027 een doorlopend punt van aandacht.

Organogram

Het organogram per 1 januari 2027 ziet er als volgt uit:

Van Kans naar Kracht

Onze organisatie werkt vanuit de organisatievisie Van Kans naar Kracht (2026). Hierin staat wat mensen van ons mogen verwachten, en hoe we werken. We kijken daarin vooruit: hoe zien we de toekomst, welke organisatie willen we zijn en wat vraagt dat? De organisatievisie helpt daarnaast om – waar nodig – keuzes te maken en prioriteiten te stellen.

Van Kans naar Kracht is gebaseerd op de missie, visie en kernwaarden uit het rapport Sluis Opgeschut (2018). Sluis Opgeschut kwam tot stand na een zorgvuldig proces waarin een brede vertegenwoordiging uit de organisatie, het college, de gemeenteraad en externe belanghebbenden betrokken waren.
Naast de missie, visie en kernwaarden omvatte dit rapport projecten op het gebied van Strategie (processen, beheersing, dienstverlening) en Cultuur (houding, gedrag en samenwerking). De deelprojecten uit Sluis Opgeschut zijn grotendeels afgerond, of in uitvoering. Daarnaast is er de laatste jaren veel veranderd in gemeenteland. We vinden het belangrijk dat onze organisatie hierop goed blijft aansluiten. Deze twee dingen samen, maken dat Sluis Opgeschut is herijkt en omgevormd tot de nieuwe organisatievisie.

- Missie
  Onze organisatie is er voor burgers, bedrijven, bezoekers en het bestuur van de gemeente Sluis. We zijn betrokken, proactief en werken samen met partners. Professionaliteit en integraliteit staan centraal.

- Visie
  We denken mee met onze klanten, activeren hen, kennen hun wensen en stemmen onze dienstverlening en rol daarop af. Onze basis is op orde en wij werken integraal. We zijn een toekomstbestendige en wendbare organisatie die voortdurend investeert in kennis, vaardigheden, technologie en samenwerking met partners.

- Kernwaarden
  Waarden die wij uitdragen aan onze klanten zijn: Proactief, Integraal, Betrokken en Professioneel.

Van Kans naar Kracht heeft 4 organisatiedoelen:

1. **Maatschappelijke opgaven als leidend principe**
   De behoeftes van inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen staan centraal in wat we doen.
2. **Helderheid in rollen, taken en verantwoordelijkheden**
   Er is helderheid en zuiverheid in rollen, taken en verantwoordelijkheden. Binnen onze organisatie, en in samenspel met het bestuur. Dit zowel op papier, als in gedrag. We stimuleren het integraal werken (matrixorganisatie).
3. **Besturingsprocessen zijn op orde**
   De besturingsprocessen zijn goed ingericht. Denk aan het besluitvormingsproces, de bestuurlijke jaaragenda en de Planning & Controlcyclus. Er ligt focus op informatieveiligheid en privacy. We investeren in proces- en datakwaliteit.
4. **Vrijheid van ondernemerschap**
   De wereld om ons heen verandert voortdurend. Hierop inspelen vraagt om ondernemerschap en veranderkracht. We stimuleren de vrijheid om vernieuwend en innovatief te zijn.

Speerpunten

Uit de organisatiedoelen komen 7 hoofdthema's, waarmee we in 2027 verder aan de slag gaan.

1. **Medewerkers zijn ons kapitaal**
   Het binden en boeien van mensen staat centraal. Dit met aandacht voor vitaliteit, gezondheid en plaats- en tijdsonafhankelijk werken. Er is een traineeprogramma en er zijn stageplaatsen. De primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden zijn goed. Samen met onze Arbodienst monitoren we (potentieel) verzuim.
2. **Continue leren als basis voor innovatie en groei**
   We stimuleren van opleidingen, kennis, vaardigheden. Persoonlijke groei en interne doorstroommogelijkheden zijn uitgangspunten. We maken gebruik van landelijke opleidingscentra, de Zeeland Academy en eigen kennis (interne scholing).
3. **Integraal werken**
   Voor het realiseren van de maatschappelijke opgaven, werken we over grenzen van teams en afdelingen heen. Om integraal werken te ondersteunen, krijgen portfolio-, project en programmamanagement een belangrijkere plaats in de organisatie.
4. **Leiderschap**
   We stimuleren bij onze medewerkers het persoonlijk eigenaarschap en leiderschap.
5. **Dienstverlening**
   We geven uitvoering aan de Visie op dienstverlening.
6. **Technologische en systeemontwikkeling**
   We stimuleren digitale vaardigheid en technologische mogelijkheden om onze dienstverlening en bedrijfsvoering te ondersteunen.
7. **Samen werken, samenwerken en focus**
   We staan voor goede kwantiteit en kwaliteit. We monitoren de balans tussen opgaven en menskracht. Bij disbalans doen we oplossingsgerichte voorstellen. We werken samen in eigen huis, én daarbuiten. In Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland, de P10, het grensoverschrijdend overleg (GOS) en de stedenband met Amsterdam, Heerlen en Eemsdelta. Samenwerken is voor ons halen en brengen.

Huisvesting

Op 4 juli 2024 besloot de gemeenteraad om Time Out aan te wijzen als locatie voor het nieuwe gemeentehuis. Eind 2025 besloten Zorgsaam en de gemeente om door te gaan met Vitaal Oostburg, maar via een andere route (elk ontwikkelt op eigen terrein). Het proces werd inzet tot ontbinding van de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) en Grondruilovereenkomst (GROK). De uitvoering van het raadsbesluit over de Time Out locatie werd toen stil gelegd, in afwachting van de nieuwe bestuursperiode. In het coalitieakkoord staat dat uitvoering wordt gegeven aan de raadsbesluiten Vitaal Oostburg, waaronder het gemeentehuis. De voorbereiding voor Time Out wordt ter hand genomen. In de tussenliggende periode worden in het gemeentehuis enkele aanpassingen gedaan om Arbo-eisen en veiligheid te borgen.
Op 18 december 2025 heeft de gemeenteraad middelen beschikbaar gesteld voor de realisatie van een nieuwe gemeentewerkplaats in Oostburg. De voorbereiding daarvan loopt.

Interne veiligheid

Onze organisatie heeft een BHV-team, een ARBO-coördinator, twee preventiemedewerkers en een coördinator interne veiligheid (tevens agressiecoördinator). We hechten aan het kunnen uitvoeren van een veilige, publieke taak. Meer dan voorheen is er sprake van (agressie)incidenten of andere situaties die impact hebben. In geval van nood kan een beroep worden gedaan op het Interventieteam (inzet tijdens agressie-incidenten). Ons agressieprotocol wordt geactualiseerd, waarbij aansluiting is gezocht bij het traject van de Zeeuwse norm weerbare overheid.

Voor opvang en zorg na ingrijpende gebeurtenissen is er het Collegiaal Opvangteam, dat uit eigen (hiertoe opgeleide) mensen bestaat. Onze organisatie heeft een externe vertrouwenspersoon voor zowel klachten over ongewenst gedrag als over integriteitsschendingen. Daarnaast kan bedrijfsmaatschappelijk werk ter ondersteuning ingeschakeld worden voor kortdurende hulpverlening.

Rechtmatigheid en control

We streven naar een rechtmatige, doelmatige en doeltreffende uitvoering van onze taken. De nadruk ligt in 2027 op rechtmatigheid en de ambitie ‘Financieel in Control’. Over de rechtmatigheid leggen we, net als in voorgaande jaren, verantwoording af via de rechtmatigheidsverantwoording Daartoe worden interne controlewerkzaamheden verricht. Deze zijn de basis voor:

- Het inzicht in de financiële rechtmatigheid
- Het voldoen aan de voorwaarden en eisen in externe wetgeving en intern door de raad vastgestelde verordeningen.

De bevindingen uit interne controles worden benut om processen verder te verbeteren en beheersmaatregelen te versterken. We rapporteren daarover in de paragraaf Bedrijfsvoering van de documenten in de P&C-cyclus. Voor 2027 is de ambitie om:

- Informatieveiligheid en privacy en juridische kwaliteitszorg een plek te geven in de interne controlewerkzaamheden en
- Projectcontrol te borgen in de bestuurlijke majeure projecten.

De ontwikkeling die we voorstaan, is een beweging van interne controle, naar control en van controleren naar beheersen. Niet het constateren van afwijkingen achteraf staat centraal, maar het continu monitoren, bijsturen en versterken van de interne beheersing. Zo worden we aantoonbaar én duurzaam ‘Financieel in control’. De auditcommissie wordt hierin betrokken. Ook betrekken we nadrukkelijk onze verantwoordelijkheden in het kader van de Regiodeal en de gelden vanuit het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Onderwerpen waarover wij verantwoording afleggen in de SISA-verantwoording bij de jaarrekening.

Informatiebeveiliging en privacy

Als gemeente werken we veel met privacygevoelige informatie. Informatiebeveiliging en beheersmaatregelen om risico’s te beperken, zijn dan ook belangrijk. De wettelijke eisen op deze punten worden steeds hoger. Op 17 oktober 2024 werd de Europese richtlijn NIS2 van kracht. Op 15 augustus 2026 trad de Nederlandse Cyberbeveiligheidswet in werking.

Op 7 november 2024 stelde de gemeenteraad krediet beschikbaar voor de uitvoering van het Programmaplan Informatiebeveiliging. Hieronder vallen de projecten Beleid en organisatie, Veilig personeel, Technische maatregelen, Continuïteit van bedrijfsvoering en Leveranciersmanagement. Met dit programmaplan werken we toe naar de eisen die NIS2 stelt. We hebben inmiddels 60% bereikt van de eisen en maatregelen. De volledige oplevering is voorzien medio 2027.

Paragraaf Grondbeleid

In deze paragraaf Grondbeleid geven we een beknopte toelichting op het te voeren grondbeleid in 2027. De paragraaf Grondbeleid heeft in de begroting een kaderstellend karakter en in de jaarstukken bevat de paragraaf een verantwoording van hetgeen in de begroting is opgenomen.

Volgens artikel 16 Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) bevat de paragraaf grondbeleid ten minste de volgende onderwerpen:

1. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
2. Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
5. De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

De wijze waarop vorm wordt gegeven aan deze onderwerpen in de paragraaf Grondbeleid is vormvrij. De gemeente Sluis beschikt over een afzonderlijke nota Grondbeleid, waardoor de paragraaf Grondbeleid meer een samenvattend karakter heeft, maar wel zelfstandig leesbaar moet blijven.

Visie

Op 25 februari 2021 stelde de raad het visiedocument Krachtig Verbonden 2021 vast, met daarin de doelstellingen ('wat willen we bereiken') van het ruimtelijk beleid benoemd. In het visiedocument is tevens de basis opgenomen voor de gemeentelijke bevoegdheden met betrekking tot verevening van bovenplanse kosten en bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen. Deze zijn nader uitgewerkt in de Nota Grondbeleid 2021 (vastgesteld door de gemeenteraad op 23 september 2021). In de Nota Grondbeleid 2021 wordt een duidelijke link gelegd tussen de beoogde beleidsdoelen zoals geformuleerd in het visiedocument en het te voeren grondbeleid om deze beleidsdoelen te bereiken.

Als uitwerking op het visiedocument is voor het beleidsveld Wonen op 22 juni 2023 het Beleidsplan Wonen 2023 –2032 gemeente Sluis vastgesteld. Eén van de uitvoeringsacties van het beleidsplan betreft de aanpak van de bestaande woningvoorraad met een transitieambitie van circa 1.750 woningen die aan de voorraad worden onttrokken. Voor de ondersteuning van het transitieprogramma is een nieuw vereveningsfonds, Voorziening Transitie Woningvoorraad, opgericht en is de bestaande Voorziening Gebiedsontwikkeling komen te vervallen. De Nota Grondbeleid 2021 is hierop aangepast (1e herziening) en eveneens op 22 juni 2023 vastgesteld. Eind 2025 heeft een evaluatie van het Beleidsplan Wonen plaatsgevonden. Naar aanleiding van deze evaluatie is het beleidsplan Wonen deels ingetrokken. Ook is de vereveningsbijdrage bijgesteld. Dit heeft gevolgen voor de Voorziening Transitie Woningvoorraad. In de aangepaste Nota Grondbeleid (december 2025) zijn de te vragen vereveningsbijdragen en de beoogde bestedingsdoelen verwerkt met aandacht voor uitvoerbaarheid en het behoud van een evenwichtige woningmarkt.

Op 18 december 2025 is de Economische agenda vastgesteld. De agenda is gebaseerd op het scenario 'Groei als economische katalysator'. Dit scenario sluit aan bij regionale en nationale trajecten zoals de Strategische Regiovisie Zeeuws-Vlaanderen, Zeeland 2050 en het Nationaal Programma Vitale Regio's. In deze agenda is een eerste aanzet gegeven om de zogenaamde krimp, waar Zeeuws-Vlaanderen mee te maken had, om te buigen naar groei.

Op grond van de Omgevingswet is iedere gemeente verplicht om voor 1 januari 2027 te beschikken over een omgevingsvisie. De Omgevingsvisie 'Sluis op de grens van morgen' gaat over de fysieke leefomgeving en maakt daarin richtinggevende keuzes. De omgevingsvisie is een doorvertaling van bestaande, vastgestelde beleidsdocumenten, daarbij rekening houdend met de groeiambities uit de Economische Agenda. De omgevingsvisie bestaat uit een bundeling van verschillende beleidsstukken, die per thema vertaald zijn op kaarten. Op basis van de vastgestelde Omgevingsvisie zal in 2027-2028 eveneens een totale herziening plaatsvinden van de Nota Grondbeleid 2021. Ook de doelstellingen uit het coalitieakkoord voor de periode 2026-2030 in relatie tot het grondbeleid worden hierin verwerkt.

Uitvoering Grondbeleid

In de Nota Grondbeleid worden de instrumenten weergegeven die de gemeente kan inzetten om de vastgestelde ruimtelijke beleidsdoelen te bereiken. Daarbij dient onderscheid te worden gemaakt tussen actief grondbeleid, passief (faciliterend) grondbeleid of een tussenvorm waarbij sprake is van een samenwerking met private partijen. Van actief grondbeleid kan alleen sprake zijn als de te ontwikkelen gronden in eigendom zijn van de gemeente of in eigendom worden verworven.

De Nota Grondbeleid 2021 is gericht op het voeren van situationeel grondbeleid. Dit betekent dat per ontwikkellocatie of project wordt gekeken naar de gewenste vorm van grondbeleid: actief, facilitair of een tussenvorm (samenwerking). Zo kan de gemeente verantwoord en gecontroleerd sturen op de ruimtelijke ambities en doelstellingen en per project bekijken welke vorm van grondbeleid het meest geschikt is om de ruimtelijke beleidsdoelstelling te bereiken. Ook het risicoprofiel en de opbrengstpotentie zijn belangrijke factoren voor de keuze van de vorm van grondbeleid.

Situationeel grondbeleid vereist van de gemeentelijke organisatie dat zij keuzes kan overzien en initiëren, zo nodig in samenwerking met marktpartijen. Hoeveel gemeentelijke regie gewenst is op een ontwikkellocatie, wordt voor een belangrijk deel bepaald door de doelstellingen en ambities per locatie. Deze vloeien voort uit het gemeentelijk beleid zoals vastgelegd in onder andere het coalitieakkoord en de verschillende beleidsstukken op het gebied van de fysieke leefomgeving.

Gemeentelijke grondexploitaties

Bij gemeentelijke grondexploitaties is sprake van actief grondbeleid. Actief grondbeleid houdt in dat de gemeente een initiërende en actieve rol heeft en gedurende het gehele proces de regie in eigen handen houdt. De gemeente verwerft en verkoopt zelf de gronden en draagt zorg voor het bouw- en woonrijp maken, het inrichten van de openbare ruimte en het aanleggen van de infrastructuur. De bouwrijpe gronden worden uiteindelijk door de gemeente aan derden uitgegeven die vervolgens zorg dragen voor de bouw van het vastgoed.

De actieve grondexploitaties in 2027 betreffen de locatie van de bedrijventerrein Deltahoek uitbreiding evenals de nieuwe uitbreidingslocatie bij bedrijventerrein De Vlaschaard (Vlaschaard IV).

Daarnaast is met name Vitaal Oostburg een project waar de gemeente op eigen gronden ca 300 tot 350 woningen kan realiseren in de vorm van actief grondbeleid.

In 2027 wordt een aanvang gemaakt met het opstellen van een startnotitie en een plan van aanpak voor actieve grondpolitiek, als basis voor de herziening van de Nota grondbeleid 2021. In

de startnotitie zal nader worden uitgewerkt hoe wij als gemeente onze rol voor ons zien in het kader van gebiedsontwikkeling. Daarbij zal niet alleen worden gekeken naar de vorm van grondbeleid maar ook naar andere instrumenten (bv. erfpacht) met als doel om het toekomstige woningaanbod zoveel als mogelijk aan te laten sluiten bij de woningvraag in relatie tot de groeistrategie.

Materiële vaste activa

De gemeente heeft verschillende gronden in eigendom die in het verleden om strategische redenen zijn aangekocht maar niet in exploitatie zijn genomen. Deze gronden maken met ingang van 1 januari 2016 deel uit van de materiële vaste activa. Een groot deel van de gronden die in het verleden zijn aangekocht voor het plan Waterburg, zal worden ingezet voor de ontwikkeling van de sport- en onderwijscampus en de woningbouwopgave in het project Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen, deelgebied Oostburg.

Aansluitend op de bedrijventerreinen Deltahoek Uitbreiding en Technopark 2e fase is in totaal ca. 4,14 ha ingevuld met zonneparken (1,9986 ha in Breskens en 2,1391 ha in Schoondijke). Deze zonneparken zullen gedurende een periode van dertig jaar door een derde worden geëxploiteerd. Na het verstrijken van die termijn worden de gronden geheel ontruimd en komt de grond opnieuw beschikbaar voor de gemeente.

In 2026 zijn de gronden voor de nieuwe werkplaats Oostburg overgeheveld van de grondexploitatie (Stampershoek 5^{e} fase) naar de materiële vaste activa.

Voor een aantal andere locaties geldt dat de gemeentegronden in eigendom worden overdragen aan een derde partij die vervolgens deze gronden zal ontwikkelen (passief/faciliterend grondbeleid).
Het betreft o.a. de gronden van de voormalige Euregiotuinen en het daaraan aansluitende perceel (totaaloppervlakte ca. 13 ha) in Oostburg. Hiervoor is door een derde partij een plan ontwikkeld voor dagrecreatie met ondergeschikte verblijfsrecreatie. Na het onherroepelijk worden van het bestemmingsplan (vastgesteld in 2024) worden de gronden in eigendom overgedragen.

Ook de locatie van de voormalige christelijke basisschool CBS aan de Europastraat in Breskens is een voorbeeld. Deze locatie is vrijgekomen na realisatie van het multifunctioneel centrum De Korre in Breskens. Voor deze locatie is – in samenhang met het naastgelegen perceel Europastraat 7 – door een derde partij een plan ontwikkeld voor de realisatie van 33 woningen.

Grondexploitaties door derden

Veruit de meeste woningbouwlocaties die beschikbaar zijn/ontwikkeld zullen worden, zijn in handen van particuliere ontwikkelaars. De gemeente draagt – indien nog niet geregeld - zorg voor het planologisch mogelijk maken van de gewenste ontwikkeling. Het gaat dan om faciliterend (passief) grondbeleid en een volledige private ontwikkeling. De gemeente verhaalt haar kosten op de ontwikkelende partij. Dit wordt vastgelegd in een anterieure overeenkomst.

Programma Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen

Het programma Vitaal West Zeeuws-Vlaanderen omvat diverse (deel)projecten die betrekking hebben op integrale gebiedsontwikkeling in o.a. Oostburg en IJzendijke met als doel het behoud en de versterking van voorzieningen op het gebied van wonen, zorg, sport en onderwijs. In dit programma werkt de gemeente samen met andere stakeholders.

Aanvankelijk zou Vitaal Oostburg worden gerealiseerd in nauwe samenwerking met ZorgSaam. Hiertoe was zowel een Samenwerkingsovereenkomst als een Grondruilovereenkomst gesloten. In december 2025 heeft het college van B&W en het bestuur van ZorgSaam besloten om de wijze van samenwerken, zoals die was vastgelegd in de overeenkomsten, te beëindigen. Na beëindiging ontwikkelen ZorgSaam en gemeente Sluis elk op eigen gronden.

Het programma Vitaal Oostburg wordt vormgegeven door het op te delen in deelprojecten. Op 4 juli 2024 heeft de gemeenteraad besloten om in te stemmen met locatie Time Out als locatie voor de realisatie van het nieuwe gemeentehuis. In 2025 heeft de raad het ruimtelijk kader vastgesteld voor het winkelcentrum van Oostburg en uitgangspunten geformuleerd voor de ontwikkeling van de sportcampus en toekomstig Zwin College. In 2026 heeft een eerste ruimtelijke verkenning plaatsgevonden van de verschillende deelgebieden zijnde het centrumgebied (huidige locatie gemeentehuis) en de Zuidwestrand (huidige locatie Zwin College, beoogde locatie sport- en onderwijscampus en het agrarisch gebied waar “wonen in het groen” zal worden gerealiseerd). In 2027 worden de verschillende deelgebieden verder uitgewerkt.

Prognose

De prognose in de paragraaf Grondbeleid heeft als doel informatie te geven over welke invloed het grondbeleid heeft op de financiële positie van de gemeente, zowel voor het begrotingsjaar als voor de komende jaren. Het gaat in het geval van de gemeente Sluis om de prognose van de uitkomsten van de actieve grondexploitaties. Er is geen sprake van uitvoering van gebiedsontwikkeling via samenwerkingsverbanden.

Op 5 februari 2026 zijn de herziene exploitatieopzetten van de bedrijventerreinen Stampershoek 5e fase en Deltahoek Uitbreiding met ingang van 1 januari 2026 vastgesteld. Op 21 mei 2026 is de exploitatieopzet voor het bedrijventerrein Vlaschaard IV vastgesteld. De financiële consequenties hiervan zijn verwerkt in de jaarstukken 2026.

Grondexploitatie Bedrijventerreinen

Naam	Nog te verkopen voorraad grond in m² per 31-12-2026	Bruto boekwaarde per 31-12-2026	Reeds getroffen voorzieningen	Netto boekwaarde per 31-12-2026
Stampershoek 5e fase, Oostburg	0	0	0	0
Deltahoek (uitbreiding), Breskens	2.502	-21.500	0	-21.500
Vlaschaard IV	30.360	1.141.000	0	1.141.000
Totalen:	**32.862**	**1.119.500**	**0**	**1.119.500**

Bij de laatste herziening van de exploitatieopzet Stampershoek 5e fase is voorzien dat deze exploitatie eind 2026 wordt afgesloten.

Onderbouwing en uitgangspunten bij (tussentijdse) winstneming

De grondexploitatie Deltahoek Uitbreiding is een winstgevende exploitatie. Op deze grondexploitatie is tussentijdse winst genomen in 2021 (€ 135.000), in 2022 (€ 329.478), in 2023 (€ 249.280), in 2024 (€ 44.305), en opnieuw in 2025 (€ 169.370).

Beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico’s

Aan het uitvoeren van grondbeleid zijn risico’s verbonden. Deze risico’s worden beheerst door middel van risicomanagement. Onderdeel hiervan is naast het voorkomen en beperken van risico’s ook het vormen van reserves (weerstandscapaciteit) om de nadelen van het eventueel voordoen van risico’s te kunnen opvangen. De gemeente Sluis beschikt over een reserve grondexploitatie die in het verleden is gevormd op basis van winsten die zijn gerealiseerd ten behoeve van het opvangen van risico's in de toekomst. In de bepaling van het weerstandsvermogen wordt rekening gehouden met risico's in de grondexploitatie. Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit wordt met de reserve grondexploitatie rekening gehouden. Deze reserve kent geen maximale hoogte. De reserve grondexploitatie heeft per 1 januari 2026 een omvang van € 2.338.604.
Inzake de beheersing van de risico’s handelt de gemeente conform de aanbevelingen en de uitspraken van het BBV.

Openbaarheidsparagraaf

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel een transparante en toegankelijke overheid te bevorderen. Openbaarheid van overheidsinformatie versterkt de democratische controle, vergroot het vertrouwen van inwoners in het openbaar bestuur en draagt bij aan een betere dienstverlening. De gemeente Sluis werkt stapsgewijs aan de implementatie van de Woo en volgt daarbij de landelijke fasering van actieve openbaarmaking. Tegelijkertijd wordt verder geïnvesteerd in een toekomstbestendige informatiehuishouding als randvoorwaarde voor duurzame openbaarheid.
In 2026 zijn verdere stappen gezet in de professionalisering van de Woo-processen, de aansluiting op landelijke voorzieningen en de verbetering van de informatiehuishouding. In 2027 ligt de nadruk op het verder verankeren van deze ontwikkelingen in de reguliere werkprocessen en het vergroten van de bestuurlijke beheersing op het gebied van openbaarheid.

Actieve openbaarmaking

De gemeente Sluis hanteert het uitgangspunt ‘actief openbaar, tenzij’. Dit betekent dat informatie in beginsel openbaar wordt gemaakt, tenzij wettelijke uitzonderingsgronden, zoals privacy-, veiligheids- of bedrijfsbelangen, zich daartegen verzetten.
De Woo kent zeventien categorieën informatie die gefaseerd verplicht actief openbaar worden gemaakt. In 2027 sluit de gemeente aan op de landelijke implementatieplanning en worden de reeds ingevoerde categorieën verder geborgd in de organisatie. Daarnaast wordt gewerkt aan de voorbereiding van aanvullende categorieën die voor gemeenten verplicht worden gesteld.
In 2027 ligt de nadruk op:

- het structureel publiceren van Woo-besluiten via de landelijke Woo-index;
- het publiceren van convenanten overeenkomstig de landelijke verplichtingen;
- het verbeteren van de kwaliteit, actualiteit en toegankelijkheid van openbaar gemaakte informatie;
- het verder inrichten van processen en systemen voor actieve openbaarmaking;
- het vergroten van de vindbaarheid van documenten voor inwoners en bedrijven.

Passieve openbaarmaking

Passieve openbaarmaking vindt plaats op verzoek van inwoners, bedrijven of instellingen. De gemeente blijft inzetten op een tijdige, zorgvuldige en uniforme afhandeling van Woo-verzoeken. Daarbij wordt actief contact gezocht met verzoekers om verzoeken waar mogelijk te verduidelijken of af te bakenen, zodat informatie sneller beschikbaar kan worden gesteld.
In 2027 wordt verder gewerkt aan:

- verdere optimalisatie van het Woo-proces;
- verdere digitalisering van de behandeling van Woo-verzoeken;
- integratie van Woo-processen in het zaaksysteem;
- verbetering van de zoekbaarheid van reeds openbaar gemaakte documenten;
- verdere opleiding en ondersteuning van medewerkers op het gebied van de Woo en openbaarheidsafwegingen.

Door centrale regie op de afhandeling van Woo-verzoeken wordt gestreefd naar een uniforme werkwijze, consistente besluitvorming en beheersing van juridische risico's.

Informatiehuishouding

Een goede informatiehuishouding vormt de basis voor zowel actieve als passieve openbaarmaking. De gemeente Sluis werkt daarom verder aan het verbeteren van de opslag, vindbaarheid, toegankelijkheid en duurzame bewaring van informatie.

Hierbij wordt aangesloten bij de eisen uit de Woo en de nieuwe Archiefwet. De beperkingsgronden uit de nieuwe Archiefwet sluiten aan op de weigeringsgrondenuit de Woo.
In 2027 wordt bijzondere aandacht besteed aan:

- verdere inrichting en optimalisatie van het zaaksysteem;
- verbetering van metadata en documentstructuren;
- uniforme opslag van documenten;
- duurzame digitale toegankelijkheid van informatie;
- aansluiting op landelijke voorzieningen zoals de Woo-index;
- het bevorderen van Woo-proof werken binnen de organisatie.

Privacy en informatiebeveiliging

Openbaarheid vraagt om een zorgvuldige afweging tussen transparantie en bescherming van persoonsgegevens. Bij de inrichting van processen en systemen wordt rekening gehouden met de uitgangspunten van privacy by design. Daarbij wordt een evenwicht gezocht tussen gegevensminimalisatie, wettelijke bewaarplichten, informatiebehoeften en een adequate dossieropbouw.
Daarnaast blijft de gemeente investeren in informatiebeveiliging, bewustwording en het zorgvuldig omgaan met vertrouwelijke informatie. Door medewerkers te stimuleren Woo-proof te schrijven, wordt openbaarmaking eenvoudiger, sneller en juridisch beter beheersbaar.

Governance

Het college van burgemeester en wethouders is bestuurlijk verantwoordelijk voor de uitvoering van de Woo. De ambtelijke aansturing vindt plaats binnen de reguliere lijnverantwoordelijkheid, waarbij informatiebeheer, juridische zaken, privacy, informatiebeveiliging en archiefbeheer gezamenlijk bijdragen aan de uitvoering.
De voortgang van de implementatie wordt periodiek gemonitord. Belangrijke ontwikkelingen, knelpunten en behaalde resultaten worde n gerapporteerd via de planning- en controlcyclus. Hiermee wordt de gemeenteraad in staat gesteld zijn kaderstellende en controlerende rol uit te oefenen.

Risico's en aandachtspunten

De verdere implementatie van de Woo blijft een ontwikkeling die afhankelijk is van beschikbare capaciteit, technologische ontwikkelingen en landelijke besluitvorming. Belangrijke aandachtspunten voor 2027 zijn:

- de beschikbare personele capaciteit voor uitvoering van Woo-taken;
- de kwaliteit en volledigheid van metadata;
- de toegankelijkheid van oudere archieven en historische informatie;
- de complexiteit en omvang van Woo-verzoeken;
- de balans tussen openbaarheid, privacy en informatiebeveiliging;
- afhankelijkheden van landelijke voorzieningen en ontwikkelingen.

Door deze risico's periodiek te monitoren en waar nodig beheersmaatregelen te treffen, wordt gewerkt aan een beheerste verdere implementatie van de Woo.

Prestatie-indicatoren 2027

Om de voortgang van de uitvoering inzichtelijk te maken, worden de volgende indicatoren gemonitord:

- percentage Woo-verzoeken dat binnen de wettelijke termijn is afgehandeld;
- aantal actief openbaar gemaakte Woo-besluiten;

- aantal gepubliceerd convenanten en overige verplicht openbaar te maken documenten;
- percentage dossiers dat voldoet aan de gemeentelijke eisen voor metadata en documentregistratie;
- aantal medewerkers dat opleiding of instructie heeft ontvangen op het gebied van Woo-proof werken;
- ontwikkeling van de vindbaarheid en toegankelijkheid van actief openbaar gemaakte informatie.

De resultaten worden betrokken bij de verantwoording over 2027 en vormen de basis voor verdere verbetering van de uitvoering.

Vooruitblik

De implementatie van de Woo is een meerjarig ontwikkeltraject. In 2027 zet de gemeente Sluis verdere stappen in de professionalisering van actieve openbaarmaking, de afhandeling van Woo-verzoeken en de verbetering van de informatiehuishouding. Door aandacht te besteden aan prestaties, risico's, governance en organisatieontwikkeling wordt gewerkt aan een transparante, betrouwbare en toekomstbestendige overheid, waarin openbaarheid een vanzelfsprekend onderdeel vormt van de dagelijkse werkzaamheden

Paragraaf Projecten

In deze paragraaf leest u uit welke programma's en majeure (grote) projecten ons portfolio op het moment van uitvragen bestaat.

We benoemen eerst de actuele programma's en daarna de lopende majeure projecten. Elk onderdeel is op dezelfde manier opgebouwd om eenduidigheid te bewaken en integraliteit te bevorderen. We informeren u over het beoogde doel van het programma of project en wat wij in 2027 willen bereiken. Daarnaast benoemen we of het een bestuurlijk majeur of organisatie majeur programma of project betreft.

We onderscheiden twee typen:

- Bestuurlijk majeur: programma's of projecten met impact op het beleid of bestuurlijke keuzes. U vindt deze terug in deze begroting en we rapporteren erover in de bestuursrapportages.
- Organisatie majeur: grotere organisatie-brede programma's of projecten met impact op de bedrijfsvoering. Ook deze projecten vindt u terug in de begroting. En bij afwijkingen rapporteren we erover in de bestuursrapportages.

Daarnaast zijn er kleinschaligere projecten die binnen een afdeling plaatsvinden. Deze reguliere (lijn)projecten behoren op dit moment niet tot het portfolio.

Actuele programma's

Een programma is een samenhangende, strategische groep van gerelateerde projecten en activiteiten die gezamenlijk worden beheerd om specifieke doelen en resultaten te bereiken. Een programma is overkoepelend en langlopend (meerdere jaren) waarbij onderliggende projecten tussentijds worden afgerond.

Ons portfolio bevat momenteel de onderstaande programma's. In de tabel leest u de naam van het programma terug, het beoogde doel en welke resultaten we in 2027 willen bereiken.

Bestuurlijk majeur		
Naam	**Doel (lange termijn)**	**2027 (korte termijn)**
Vitaal Oostburg	Vitaal Oostburg is voortgekomen uit de behoefte om kwalitatief hoogwaardige voorzieningen te hebben en te behouden. We bevinden ons in de situatie waarin sprake is van verouderd vastgoed dat hoge investeringen vergt vanuit verduurzaming en toekomstbestendigheid. Zowel in de zorg, het onderwijs, sport als het gemeentehuis. De groeiambitie is hieraan toegevoegd: nieuwe inwoners aantrekken die bijdragen aan de invulling van de wringende personeelsbehoefte en de bedrijvigheid in de regio helpen te behouden en te versterken. In	Na de formele beëindiging van de Samenwerkings- en Grondruilovereenkomst ontwikkelen ZorgSaam en de gemeente Sluis nu elk op eigen gronden. Het directe gevolg hiervan is dat het Centrumgebied waar eerst het Centrum voor Wonen met Zorg zou komen, beschikbaar is voor andere invulling. Hierover moet in 2027 een besluit worden genomen aangezien dit van invloed is op de rest van de ontwikkeling. Het is de doelstelling dat de "gebiedspuzzel" dit jaar kan

	2030 willen we komen tot een inwonertal van 30.000. Hiervoor zijn ca 3.000 extra woningen nodig die hoofdzakelijk in de vijf woonkernen gerealiseerd worden. Een groot deel daarvan is voorzien in of nabij de kern Oostburg.	worden gelegd zodat de uitwerking hiervan van start kan. Een bijkomende doelstelling voor dit jaar is minimaal duidelijkheid verkrijgen over de verwerving van benodigde gronden cq desbetreffende verwervingen realiseren.
Havengebied Breskens	In 2016 is het Masterplan voor het havengebied Breskens vastgesteld. Het plan had/heeft tot doel om de haven, die van het rijk is overgenomen, om te vormen tot een toeristische hotspot waarbij een nadrukkelijke historische link wordt gelegd met de visserij. Het catch-to-plate concept. Tussentijds is daar een opgave bij gekomen. De damwanden van de kades verkeren in een (veel) slechtere staat dan bij de overdracht was bedoeld. Doelstelling voor de komende jaren is om het herstel hiervan te realiseren.	Doel in 2027 is het inrichtingstraject van het nieuwe Visserijmuseum afronden en de verantwoording van de provinciale subsidie hiervoor doen. Daarnaast streven we ernaar om het traject compensatie herstelkosten kadeconstructies af te ronden. Ook stellen we een voorlopig ontwerp damwandherstel op en starten we een traject voor haveninrichting (nautisch gedeelte) op.
Organisatie majeur		
Naam	**Doel (lange termijn)**	**2027 (korte termijn)**
Strategisch Informatie Beleid (SIB)	Structureel borgen van een betrouwbare, uniforme en toekomstbestendige informatie-huishouding die de gemeente in staat stelt om wetgeving tijdig en volledig te implementeren, rechtmatige en voorspelbare dienstverlening te leveren, informatieveiligheid duurzaam te waarborgen en veilig en integraal samen te werken in ketens - gebaseerd op de landelijke architectuurkaders Common Ground, GEMMA en ondersteund door i-Navigator.	Voor de organisatie-majeure projecten binnen het SIB wordt de komende periode gewerkt aan de verdere uitwerking van de vervolgstappen. De ervaringen uit de eerste fase, de vastgestelde organisatievisie en landelijke ontwikkelingen zoals Common Ground en GEMMA vormen hiervoor belangrijke uitgangspunten. Voor digitaal procesgericht werken loopt de implementatie binnen de geldende kaders door. De opgedane ervaringen bieden een goede basis voor de verdere ontwikkeling en implementatie in 2026 en 2027.

Informatiebeveiliging	Op 17 oktober 2024 werd de Europese richtlijn NIS2 van kracht. Met het Programma Informatiebeveiliging werken we aan de eisen die deze richtlijn stelt. Volgend op de NIS2 is op 15 augustus 2026 de Nederlandse Cyberbeveiligingswet in werking getreden..	Het programma Informatiebeveiliging is in volle gang. We hebben inmiddels 60% bereikt van de eisen en maatregelen, waaraan we moeten voldoen. We werken toe naar volledige oplevering medio 2027.

Binnen deze programma's lopen grote projecten. Denk daarbij aan de ontwikkeling van de Sportcampus in Oostburg en het Visserijmuseum in Breskens, maar bijvoorbeeld ook het inrichten van Bedrijfscontinuïteitsmanagement. We rapporteren in onze P&C producten niet afzonderlijk over deze projecten, maar op het (strategisch) niveau van het overkoepelende programma.

Actuele projecten

Een project is een eenmalige, omvangrijke activiteit met een harde afbakening in tijd, geld en een op te leveren resultaat. Het heeft een specifiek doel en een duidelijke begin- en einddatum. Het is kortdurend, met een doorlooptijd van minimaal 6 maanden.

Ons portfolio bevat momenteel de onderstaande majeure projecten die niet-gelieerd zijn aan een overkoepelend programma. In de tabel leest u de naam van het project terug, het beoogde doel en welke resultaten we in 2027 willen bereiken.

Bestuurlijk majeur		
Naam	**Doel (lange termijn)**	**2027 (korte termijn)**
Masterplan Nieuwvliet	Op 28 mei 2020 stelde de gemeenteraad het Masterplan Nieuwvliet-Bad vast bestaande uit 18 projecten. Het voornaamste doel is om Nieuwvliet-Bad toekomstbestendig te maken waardoor het (be)leefbaarder, veiliger en toegankelijker wordt voor zowel inwoners als toeristen. Inmiddels zijn deze eerste vijf projecten en het deelproject Sint Bavodijk fase twee afgerond.	Het project staat momenteel on hold waardoor er voor 2027 nog geen doelstellingen zijn geformuleerd.
Cadzand Bad Natuurlijk Stijlvol	Duidelijke visies en kaders voor de verdere ontwikkeling van de badplaats voor de komende tien tot vijftien jaar (tot 2035-2040) en het scheppen van de randvoorwaarden voor de verdere ontwikkeling van de identiteit van Cadzand-Bad.	Uitgangspunten, concept visies en kaders gereed.

Realisatie MFC IJzendijke	Met de realisatie van het MFC wordt ingezet op het bundelen van maatschappelijke voorzieningen, het versterken van de leefbaarheid in de kern en het creëren van een duurzame en toekomstbestendige huisvesting voor onderwijs, kinderopvang, sport en ontmoeting.	Met de betrokken stakeholders wordt een samenwerkingsovereenkomst gesloten. In gezamenlijkheid wordt een integraal programma van eisen opgesteld, waarna de aanbestedingsstrategie wordt bepaald en het aanbestedingstraject wordt uitgevoerd. In 2027 zijn alle lopende onderzoeken afgerond. Vervolgens wordt gestart met de procedure voor het wijzigen van het omgevingsplan.
Begraafplaatsen	Het project begraafplaatsen richt zich op de uitvoering van het vastgestelde Uitvoeringsplan Begraafplaatsen 2021-2036. De focus ligt op het gefaseerd uitvoeren van onderhouds- en verbetermaatregelen op de zestien gemeentelijke begraafplaatsen, gekoppeld aan de actualisatie van de begraafplaatsenadministratie.	Het volledige uitvoeringsplan wordt gerealiseerd. Hiermee wordt op alle zestien begraafplaatsen een duurzame verbetering van onderhoud, uitstraling en beheer bereikt. Daarnaast wordt de begraafplaatsadministratie volledig geactualiseerd en geïntegreerd in het beheer van de begraafplaatsen.
Subsidies	Doel van het project is om het nieuwe subsidiekader ‘Leefbare kernen en brede welvaart’ (vastgesteld in de gemeenteraad van september 2025) te implementeren door het vaststellen van daarbij passende subsidieregelingen.	Het doel in 2027 is om het project af te ronden met het vaststellen van de verschillende Subsidieregelingen. Na afronding wordt dit overgeheveld naar de lijnorganisatie en worden subsidieregelingen consequent aangepast aan nieuw vastgesteld beleid. Dit is een continu proces.
Herijking Evenementenbeleid	Doel van dit project is een toekomstbestendig (2028-2038) evenementenbeleid met een duidelijke visie en uitvoeringsregels voor evenementen in de gemeente Sluis. Aangevuld met een subsidieregeling voor evenementen.	Door middel van eigen onderzoek en participatie traject(en) een conceptvisie en uitvoeringsregels opstellen die zowel bestuurlijk als door de inwoners worden gedragen.
Digitalisering bouwarchief	Het analoog bouwarchief van de gemeente Sluis wordt gedigitaliseerd, beschikbaar via	Naar aanleiding van de motie ‘bevriezen archiefbesluit 2025’ stond de uitvoering van dit

	een collectiebeheersysteem en conform de Archiefwet 2026 onder beheer gebracht van een professionele archiefdienst.	project tot on-hold in afwachting van een scenarioverkenning en nieuwe besluitvorming. Conform het coalitieakkoord wordt het project voorgezet in 2027. Afronding is voorzien voor eind 2028.
Verhuizing analoge Archieven	Het analoog gemeentearchief Sluis wordt, conform de Archiefwet 2026, onder beheer gebracht van een professionele archiefdienst met een gediplomeerd gemeentearchivaris en waardevolle historische archiefstukken worden gedigitaliseerd	Naar aanleiding van de motie 'bevriezen archiefbesluit 2025' stond de uitvoering van dit project on-hold in afwachting van een scenarioverkenning en nieuwe besluitvorming. Conform het coalitieakkoord wordt het project voorgezet. Afronding van de verhuizing is voorzien voor het eerste kwartaal 2027. Daarnaast moet het analoog archief van de huidige gemeente Sluis (ná 2003) nog extern bewerkt en klaargemaakt voor overbrenging en digitalisering. De dekking van deze laatste stap wordt voorzien middels deze begroting.
Organisatie majeur		
Naam	**Doel (lange termijn)**	**2027 (korte termijn)**
Nieuwbouw gemeentewerkplaats	Het realiseren van een toekomstbestendige gemeentewerkplaats die de bedrijfsvoering van de buitendienst optimaal ondersteunt. Het gebouw wordt duurzaam, efficiënt en functioneel ingericht en biedt ruimte voor toekomstige ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie.	In 2027 wordt het definitief ontwerp voor de nieuwbouw van de gemeente werkplaats vastgesteld. Aansluitend worden de aanbestedingsstukken uitgewerkt en wordt de aanbestedingsprocedure voorbereid en gestart ten behoeve van de contractering van een aannemer.
Opstellen gemeentelijke Omgevingsvisie	Een ruimtelijk kader waarin alle ambities met een ruimtelijke component integraal zijn opgenomen. Dit dient als een visie voor onze groeiambitie en toetsingskader voor verschillende initiatieven	Visie vastgesteld eind 2026 en in 2027 onherroepelijk. Uitwerking van de visie kan via aparte trajecten lopen.

Opvang ontheemden Oekraïne, statushouders en asielopvang	Vanuit landelijke wetgeving heeft de gemenete Sluis de verantwoordelijkheid om opvang te realiseren. We werken toe naar het organiseren van een stabiel aanbod aan huisvesting van bijzondere doelgroepen in onze gemeente. Met aandacht voor draagkracht en draagvlak in de samenleving. De opvang en huisvesting wordt integraal geborgd met aandacht voor wonen, werk, zorg en onderwijs.	De achterstand huisvesting van statushouders is in 2027 planmatig weggewerkt. Er is in overleg met de provincie en het Rijk duidelijkheid met betrekking tot de invulling van de landelijke spreidingswet asielopvang. Wat betreft de opvang en huivesting van Oekraïense ontheemden krijgen gemeenten in 2027 te maken met nieuwe wetgeving en financiering. Hierop zullen wij ons moeten voorbereiden.

Paragraaf Subsidies

Op grond van de door uw raad vastgestelde Algemene subsidieverordening gemeente Sluis 2025 zijn de verschillende subsidieprogramma's, inclusief de daarbij behorende subsidieregelingen vastgesteld. Deze regelingen geven inzicht over de manier van subsidieverderdeling over 2027. De door uw raad beschikbaar gestelde budgetten per programma zijn hierin verder onderverdeeld. Dit leidt tot onderstaand overzicht.

Programma (x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Programma 1 - Duurzaam wonen en leven				
Volkshuisvestingfonds	1.830	2.151	2.205	2.205
Lokale Aanpak Isolatie	2.375	2.375	0	0
Isolatieteam Zeeland	150	150	0	0
Vergroening Schoolpleinen	5	5	5	5
Straatinitiatief Geveltuinen	2	2	2	2
Gratis Bomenactie	3	3	53	53
Circulaire Inwonersinitiatieven	15	15	15	15
Totaal	**4.380**	**4.701**	**2.280**	**2.280**
Programma 2 - Economische groei				
Recreatie en (Waardevol) Toerisme	20	20	20	20
Promotie	25	25	25	25
Ondernemersverenigingen	23	23	23	23
Economische Groei		200		
Stimuleringsregeling voor de arbeidsmarkt	PM	PM	PM	PM
Stimuleringsregeling behouden van jongeren en young professionals aan Zeeuws-Vlaanderen.	10	10	10	10
Totaal	**78**	**278**	**78**	**78**

Programma 3 - Gemeentelijke voorzieningen				
Onderwijs	1.000	1.000	1.000	1.000
Sport	450	400	425	450
Cultuur	775	625	650	675
Musea	650	550	425	450
Erfgoed	225	125	125	125
Media	725	650	675	700
Recreatie	75	90	85	90
Dorpshuizen	290	275	285	295
Totaal	**4.190**	**3.715**	**3.670**	**3.785**

Programma 4 - Sociaal domein				
Sociale leefbaarheid en inwonersparticipatie	215	215	215	215
Gezondheid en bereikbare en toegankelijke zorg	69	69	69	69
Bestaanszekerheid en maatschappelijke participatie	25	25	25	25
Dierenwelzijn	30	30	30	30
Totaal	**338**	**338**	**338**	**338**
Totaal	**8.985**	**9.031**	**6.312**	**6.427**

Bijlagen

Bijlage 1 - Investeringsplan

Omschrijving investering	Investeringskredieten				AT	Kapitaallasten			
bedragen x € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**		**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Vervanging bedrijfsvoertuigen GW 2027	161	-	-	-	10	16	17	17	17
Vervanging bedrijfsvoertuigen GW 2028	-	127	-	-	10	-	13	13	13
Vervanging bedrijfsvoertuigen GW 2029	-	-	200	-	10	-	-	20	21
Vervanging bedrijfsvoertuigen GW 2030	-	-	-	270	10	-	-	-	27
Fietsproject	15	-	-	-	3	5	5	5	5
Fietsproject	-	15	-	-	3	-	5	5	5
Fietsproject	-	-	15	-	3	-	-	5	5
Fietsproject	-	-	-	15	3	-	-	-	5
Rehabilitaties wegen 2027	878	-	-	-	40	22	25	26	22
Rehabilitaties wegen 2028	-	897	-	-	40	-	22	27	22
Rehabilitaties wegen 2029	-	-	917	-	40	-	-	23	23
Rehabilitaties wegen 2030	-	-	-	936	40	-	-	-	23
Vervanging openbare verlichting 2027 (masten)	311	-	-	-	40	8	9	9	8
Vervanging openbare verlichting 2028 (masten)	-	109	-	-	40	-	3	3	3
Vervanging openbare verlichting 2029 (masten)	-	-	51	-	40	-	-	1	1
Vervanging openbare verlichting 2030 (masten)	-	-	-	57	40	-	-	-	1
Vervanging openbare verlichting 2027 (armaturen)	219	-	-	-	20	11	12	12	11
Vervanging openbare verlichting 2028 (armaturen)	-	151	-	-	20	-	8	8	8
Vervanging openbare verlichting 2029 (armaturen)	-	-	133	-	20	-	-	7	7
Vervanging openbare verlichting 2030 (armaturen)	-	-	-	224	20	-	-	-	11
Civiele kunstwerken 2027	31	-	-	-	20	2	2	2	2
Civiele kunstwerken 2028	-	88	-	-	20	-	4	6	4
Civiele kunstwerken 2029	-	-	85	-	20	-	-	4	4
Civiele kunstwerken 2030	-	-	-	85	20	-	-	-	4
Speelterreinen 2027	93	-	-	-	10	9	10	10	9

Omschrijving investering	Investeringskredieten				AT	Kapitaallasten			
bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030		2027	2028	2029	2030
Speelterreinen 2028	-	32	-	-	10	-	3	3	3
Speelterreinen 2029	-	-	135	-	10	-	-	14	14
Speelterreinen 2030	-	-	-	175	10	-	-	-	18
Vrijvervalriool uit systeem 2027	2.568	-	-	-	80	32	42	44	32
Vrijvervalriool uit systeem 2028	-	2.815	-	-	80	-	35	49	35
Vrijvervalriool uit systeem 2029	-	-	1.687	-	80	-	-	21	21
Vrijvervalriool uit systeem 2030	-	-	-	3.375	80	-	-	-	42
Vrijvervalriool afkoppelen/verbetering 2027	417	-	-	-	80	5	7	7	5
Vrijvervalriool afkoppelen/verbetering 2028	-	189	-	-	80	-	2	3	2
Vrijvervalriool afkoppelen/verbetering 2029	-	-	775	-	80	-	-	10	10
Vrijvervalriool afkoppelen/verbetering 2030	-	-	-	750	80	-	-	-	9
Oppervlaktewater riolering opp. water en klimaat 2027	75	-	-	-	80	1	1	1	1
Oppervlaktewater riolering opp. water en klimaat 2028	-	75	-	-	80	-	1	1	1
Oppervlaktewater riolering opp. water en klimaat 2029	-	-	75	-	80	-	-	1	1
Oppervlaktewater riolering opp. water en klimaat 2030	-	-	-	50	80	-	-	-	1
Vrijvervalriolering renovatie/relining 2028	-	70	-	-	80	-	1	1	1
Vrijvervalriolering renovatie/relining 2029	-	-	884	-	80	-	-	11	11
Vrijvervalriolering renovatie/relining 2030	-	-	-	146	80	-	-	-	2
Gemalen/pompunits bouwkundig 2027	23	-	-	-	60	0	0	0	0
Gemalen/pompunits bouwkundig 2028	-	23	-	-	60	-	0	0	0
Gemalen/pompunits bouwkundig 2029	-	-	23	-	60	-	-	0	0
Gemalen/pompunits bouwkundig 2030	-	-	-	23	60	-	-	-	0
Gemalen/pompunits mechanisch 2027	12	-	-	-	20	1	1	1	1
Gemalen/pompunits mechanisch 2028	-	12	-	-	20	-	1	1	1
Gemalen/pompunits mechanisch 2029	-	-	12	-	20	-	-	1	1
Gemalen/pompunits mechanisch 2030	-	-	-	12	20	-	-	-	1
Gemalen elektrisch (MacTek/Aquaview++) 2027	91	-	-	-	12	8	8	8	8

Omschrijving investering	Investeringskredieten				AT	Kapitaallasten			
bedragen x € 1.000	2027	2028	2029	2030		2027	2028	2029	2030
Gemalen elektrisch (MacTek/Aquaview++) 2028	-	91	-	-	12	-	8	8	8
Gemalen elektrisch (MacTek/Aquaview++) 2029	-	-	72	-	12	-	-	6	6
Gemalen elektrisch (MacTek/Aquaview++) 2030	-	-	-	75	12	-	-	-	6
Persleidingen en drukriolering vervanging 2027	79	-	-	-	80	1	1	1	1
Persleidingen en drukriolering vervanging 2028	-	79	-	-	80	-	1	1	1
Persleidingen en drukriolering vervanging 2029	-	-	79	-	80	-	-	1	1
Persleidingen en drukriolering vervanging 2030	-	-	-	79	80	-	-	-	1
Drukriolering bouwkundig 2027	10	-	-	-	60	0	0	0	0
Drukriolering bouwkundig 2028	-	10	-	-	60	-	0	0	0
Drukriolering bouwkundig 2029	-	-	10	-	60	-	-	0	0
Drukriolering bouwkundig 2030	-	-	-	10	60	-	-	-	0
Drukriolering mechanisch 2027	5	-	-	-	20	0	0	0	0
Drukriolering mechanisch 2028	-	5	-	-	20	-	0	0	0
Drukriolering mechanisch 2029	-	-	5	-	20	-	-	0	0
Drukriolering mechanisch 2030	-	-	-	5	20	-	-	-	0
Drukriolering elektrisch 2027	118	-	-	-	12	10	10	10	10
Drukriolering elektrisch 2028	-	33	-	-	12	-	3	3	3
Drukriolering elektrisch 2029	-	-	88	-	12	-	-	7	7
Drukriolering elektrisch 2030	-	-	-	57	12	-	-	-	5
IBA renovatie en vervanging 2027	45	-	-	-	15	3	3	3	3
IBA renovatie en vervanging 2028	-	45	-	-	15	-	3	3	3
IBA renovatie en vervanging 2029	-	-	45	-	15	-	-	3	3
IBA renovatie en vervanging 2030	-	-	-	45	15	-	-	-	3
Strandbeleid: Verleggen ruiterpad N'vliet-Groede	75	-	-	-	25	3	3	3	3
MJOP 27	1.696	-	-	-	Div.	83	91	91	92
MJOP 28	-	624	-	-	Div.	-	30	35	35
MJOP 29	-	-	375	-	Div.	-	-	20	28

Omschrijving investering	Investeringskredieten				AT	Kapitaallasten			
bedragen x € 1.000	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**		**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
MJOP 30	-	-	-	828	Div.	-	-	-	29
Totaal	**6.921**	**5.488**	**5.666**	**7.217**		**220**	**390**	**579**	**730**

Bijlage 2 - Begrippenlijst

Begrip	Omschrijving
Balans:	Onderdeel van de jaarrekening. De balans geeft een overzicht van de bezittingen, vreemd en eigen vermogen (activa en passiva) van de gemeente.
Baten en lasten (stelsel van):	Een begrotingssysteem van baten en lasten houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het begrotingsjaar waarop zij betrekking hebben.
Begroting:	Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn. Het Besluit begroting en verantwoording onderscheidt een beleidsbegroting en de financiële begroting.
Bestuurlijk belang:	Een bestuurlijk belang heeft een gemeente wanneer ze een zetel heeft in het bestuur van een derde rechtspersoon of als ze stemrecht heeft.
Categoriale indeling:	Een categoriale indeling is een indeling van baten en lasten naar soorten zoals salarissen, rente en belastingen. Het concept Besluit begroting en verantwoording 2004 (nieuwe comptabiliteits- voorschriften) stelt verplicht dat gemeenten de begroting converteren naar categorieën in een apart document. Dit document wordt naar de toezichthouder en CBS gezonden. De voorgeschreven categorieën worden niet meer bij de comptabiliteitsvoorschriften zelf bepaald, maar bij ministeriële regeling.
Comptabiliteits voorschriften:	De comptabiliteitsvoorschriften zijn bij Koninklijk Besluit uitgevaardigde voorschriften voor de inrichting van begroting en de jaarrekening en het jaarverslag van de gemeente. Op dit moment geldt het Besluit begroting en verantwoording van 2004.
Dualisme:	Een dualistisch stelsel kenmerkt zich doordat de posities en bevoegdheden ontvlecht zijn. De raad richt zich primair op de kaderstellende en controlerende functie, het college op de uitvoerende functie. De wethouders zijn geen lid van de raad.

Begrip	Omschrijving
Financieel belang:	Een financieel belang heeft een gemeente indien de middelen die zij ter beschikking stelt verloren gaan in geval van faillissement van de verbonden partij (een derde rechtspersoon) en/of als financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.
Financiële positie:	Onderdeel van de financiële begroting, tevens de tegenhanger van de balans. De financiële positie van een gemeente geeft de grootte en samenstelling van het vermogen aan in relatie tot de baten en lasten.
Jaarrekening:	De jaarrekening is de tegenhanger van de financiële begroting; de jaarrekening gaat in op de realisaties van het afgelopen begrotingsjaar. De jaarrekening is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit: 1. het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting, 2. de balans en toelichting.
Jaarstukken:	De jaarstukken zijn onderverdeeld in het jaarverslag en de jaarrekening en is de tegenhanger van de begroting.
Jaarverslag:	Het jaarverslag is de tegenhanger van de beleidsbegroting en gaat met name in op de uitkomsten van de programma's over het afgelopen begrotingsjaar. Het jaarverslag is een onderdeel van de jaarstukken en bestaat uit: 1. de programmaverantwoording, 2. de paragrafen.
Overhead:	Voor de definitie van overhead is aansluiting gezocht bij de definitie in het kader van Vensters voor Bedrijfsvoering. Overhead is het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
Overzicht van baten en lasten:	Onderdeel van de financiële begroting/jaarrekening dat een overzicht geeft van alle baten en lasten die in de programma's zijn opgenomen.
Paragrafen:	Een paragraaf geeft volgens het Besluit begroting en verantwoording een dwarsdoorsnede van de begroting op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de beleidsbegroting als het jaarverslag.
Programma:	Een samenhangende verzameling van producten, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten, waaraan idealiter indicatoren gekoppeld kunnen worden.

Begrip	Omschrijving
Programmabegroting:	Een programmabegroting is een typering voor de begroting doordat de programma's in de begroting centraal staan. In het Besluit begroting en verantwoording wordt het woord programmabegroting niet gebruikt. Het kenmerk van de begroting volgens de voorschriften is dat de begroting is onderverdeeld in programma's, daarom wordt er ook wel naar verwezen als programmabegroting. De gemeente is vrij in de keuze van de programma's en in het aantal.
Programmaplan:	Een programmaplan behandelt per programma expliciet de maatschappelijke effecten en de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te verwezenlijken. Dit wordt gedaan aan de hand van de volgende drie vragen: Wat willen we? Wat gaan we ervoor doen? Wat gaat het kosten?
Programmaverantwoording:	Onderdeel van het jaarverslag. In de programmaverantwoording wordt per programma expliciet ingegaan op de beoogde maatschappelijke effecten en de wijze waarop getracht is deze effecten te verwezenlijken. De vragen: Wat wilden we? Wat hebben we ervoor gedaan? En Wat heeft het gekost? Zijn de centrale vragen die in dit deel beantwoord worden.
Risicomanagement:	Risicomanagement is het proces van identificeren en analyseren van risico’s en vervolgens het ontwerpen en implementeren van maatregelen om de kans van optreden van de risico’s te verminderen, oftewel om de schade, veroorzaakt door de risico’s, te minimaliseren. Risicomanagement is een in hoge mate gestandaardiseerd proces dat in alle gevallen de stappen inventariseren, analyseren, maatregelen nemen, bewaken kent.
Taakvelden:	Eenheden waarin de programma's of de eenheden in overzichten en bedragen in het programmaplan zijn onderverdeeld.
Taakveldenraming:	De taakveldenraming wordt volgens het Besluit begroting en verantwoording opgebouwd vanuit de programmabegroting en geeft alle gemeentelijke activiteiten weer in termen van taakvelden. De taakveldenraming is het begrotingsdocument van het college en heeft met name een beheersfunctie voor de uitvoering van de begroting.
Taakveldenrealisatie:	Een taakveldenrealisatie is de tegenhanger van de taakveldenraming en wordt na afloop van het begrotingsjaar opgesteld.
Verbonden partij:	Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarbij de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Bijlage 3 - Overzicht bestuurlijke taakvelden

	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
101	Afval	4.736	5.680	945
102	Milieu en duurzaamheid	2.078	128	-1.951
103	Regionale omgevingsdienst	1.681	-	-1.681
104	Begraafplaatsen	951	394	-558
105	Waterbeheer	3.127	5.268	2.141
106	Natuur en recreatie	6.792	598	-6.194
201	Burgerzaken	1.560	1.029	-530
202	Zorgloket / toegang	2.634	24	-2.610
203	Inkomensondersteuning	8.019	5.974	-2.045
204	Werk en dagbesteding	5.367	266	-5.101
205	Wmo	6.877	548	-6.329
206	Jeugdzorg	10.346	-	-10.346
301	Ruimte	1.045	76	-969
302	Woningbouw en renovatie	6.792	3.218	-3.573
303	Grondpolitiek en ontwikkeling	258	-	-258
401	Economische ontwikkeling	267	50	-217
402	Ondernemersloket	341	30	-311
403	Economische promotie	1.486	55	-1.431
404	Wegen	7.703	150	-7.553
405	Parkeren	788	-	-788
406	(Openbaar) vervoer	121	-	-121
407	Havens	1.401	-	-1.401

	Taakveld	Lasten	Baten	Saldo
408	Bedrijventerreinen	1.065	1.065	-
501	Gemeentelijke eigendommen	469	49	-420
502	Sport	2.952	698	-2.254
503	Cultuur en erfgoed	3.032	38	-2.994
504	Bibliotheek	755	24	-731
505	Inwonersparticipatie en Sociale basis	4.787	255	-4.532
506	Gezondheid en zorgvoorzieningen	1.485	20	-1.464
507	Onderwijs	3.238	883	-2.355
508	Veiligheid	4.291	8	-4.282
601	Bestuur	1.637	-	-1.637
602	Samenwerking	358	-	-358
701	Belastingen	915	27.641	26.726
702	Algemene uitkering	-	61.653	61.653
703	Financiering	759	3.168	2.409
704	Stelposten	603	-	-603
801	Overhead	16.855	342	-16.513
901	Vennootschapsbelasting	-	-	-
1001	Onvoorzien	50	-	-50
Totaal taakvelden, voor bestemming		**117.619**	**119.330**	**1.710**
1100	Mutaties reserves	1.210	4.127	2.917
Totaal taakvelden, na bestemming		**118.829**	**123.457**	**4.628**

Bijlage 4 - Indicatoren

Indicatoren

De gemeente Sluis past de basisset verplicht voorgeschreven indicatoren toe. Het doel van de verplichte basisset is het inzichtelijker maken van de begroting en een betere onderlinge vergelijkbaarheid van de gemeentebegrotingen mogelijk te maken. De verplichte indicatoren inclusief toelichting zijn opgenomen in bijlage 4.
Alle indicatoren en beschikbare cijfers zijn te ontsluiten via de website www.waarstaatjegemeente.nl. Op deze website is ook achtergrondinformatie beschikbaar over de bronnen en definities van de indicatoren en wat er precies wordt gemeten met de indicatoren.
Een aantal indicatoren uit de basisset is wellicht niet voor alle gemeenten beschikbaar, maar is wel van belang voor alle gemeenten. Gemeenten waarvoor de informatie beschikbaar is, moeten deze opnemen in de begroting. In de Regeling beleidsindicatoren is bepaald dat als de informatie niet beschikbaar is, de gemeenten deze niet op hoeven te nemen.

Pr	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1	Vestigingen	per 1.000 inw 15-64jr	LISA	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	nnb	275	**275**
1	Functiemenging	%	LISA	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.	nnb	49,8	**49,8**
2	Fijn huishoudelijk restafval	kg per inwoner	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg)	nnb	180	**182,6**
2	Hernieuwbare elektriciteit	%	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor	Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	nnb	50	**50**
3	Woonlasten éénpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	835	835	822

Pr	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
3	Woonlasten meerpersoonshuishouden	euro	COELO, Groningen	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.	931	931	918
3	WOZ-waarde woningen	duizend euro	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken	De gemiddelde WOZ-waarde van woningen.	334	319	346
3	Nieuwbouwwoningen	aantal per 1.000 woningen	ABF - Systeem Woningvoorraad	Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen.	9	9	**9**
3	Demografische druk	%	CBS - Bevolkingsstatistiek	De som van het aantal personen van 0 tot 19 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 19 tot 65 jaar.	87,5	87	**87**
4	Jongeren met delict voor rechter	%	CBS	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	nnb	0,4	**0,4**
4	Niet-sporters	%	CBS / RIVM - Gezondheidsenquête	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	nnb	56	**56**
4	Banen	per 1.000 inw 15-64jr	LISA	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	nnb	865	**865**
4	Netto arbeidsparticipatie	%	CBS - Arbeidsdeelname	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking.	68,9	75	**75**
4	Bijstandsuitkeringen	per 10.000 inw 18jr eo	CBS - Participatie Wet	Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 10.000 inwoners.	155,8	160	**160**

Pr	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
4	Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inw 15-65jr	CBS - Participatie Wet	Het aantal re-integratievoorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	nnb	97	**97**
4	Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	per 10.000 inw	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO	Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.	920	970	**970**
4	Werkeloze jongeren	%	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	nnb	1	**1**
4	Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	%	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12-23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.	nnb	2,8	**2,8**
4	Absoluut verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	nnb	4,5	**4,5**
4	Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs	Het aantal leer- of kwalificatieplichtige leerlingen (1.000 leerlingen) waarbij sprake is van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim gedurende 4 opeenvolgende lesweken.	nnb	22	**22**
4	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel	Het percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	nnb	2	**2**

Pr	Indicator	Eenheid	Bron	Beschrijving	Rekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
4	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Het percentage van jongeren tot 18 jaar die hulp en zorg ontvangen zoals deze bedoeld is in de Jeugdwet.	15,3	16	**15,5**
4	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	Het percentage van alle jongeren tot 18 jaar die onder jeugdbescherming vallen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt.	nnb	2	**2**
5	Veilige woon- en leefomgeving: Totaal aantal misdrijven	Per 10.000 inwoners	politie	Een geregistreerd misdrijf is een misdrijf door politie vastgelegd proces verbaal of ambtshalve vastgelegd proces verbaal. Misdrijven zijn feiten, strafbaar gesteld in wetboek van strafrecht en andere bijzondere wetten zoals de opiumwet, wet wapens en munitie en de wegenverkeerswet.		86	**71**
5	Sociale veiligheid: Onveiligheidsbeleving, onveiligheidsgevoelgens	Tov 2014 (2014 = 100)	Veiligheidsmonitor	Hoe onveilig men zich in eigen buurt voelt.		48	**5**0

Bijlage 5 - Meerjarenperspectief

(bedragen x € 1.000)		Begroting 2027			Begroting 2028			Begroting 2029			Begroting 2030		
Baten en lasten per programma		**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**	**Lasten**	**Baten**	**Saldo**
1	Openbare ruimte en Leefomgeving	19.365	12.067	7.298	19.658	13.384	6.274	20.125	13.579	6.546	20.623	13.824	6.800
2	Dienstverlening en Sociaal domein	34.803	7.841	26.962	36.071	8.488	27.583	35.004	8.421	26.582	35.730	8.569	27.161
3	Wonen	8.095	3.294	4.801	10.447	3.823	6.624	7.850	2.354	5.496	7.560	2.367	5.194
4	Economie en infrastructuur	13.172	1.350	11.822	13.513	1.103	12.410	13.084	838	12.246	13.540	1.097	12.443
5	Leefbaarheid en Voorzieningen	21.008	1.975	19.033	21.022	1.991	19.031	22.787	1.981	20.806	22.814	2.029	20.786
6	Bestuur en samenwerking	1.995	-	1.995	2.065	-	2.065	2.130	-	2.130	2.197	-	2.197
7	Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	2.277	92.461	-90.185	1.985	89.358	-87.373	1.655	90.590	-88.936	2.039	94.584	-92.545
801	Overhead	16.855	342	16.513	16.597	354	16.244	17.150	365	16.785	17.501	377	17.124
901	Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1001	Onvoorzien	50	-	50	50	-	50	50	-	50	50	-	50
Totaal saldo B en L voor bestemming		**117.619**	**119.330**	**-1.710**	**121.408**	**118.500**	**2.908**	**119.833**	**118.128**	**1.706**	**122.054**	**122.845**	**-791**
Toevoegingen/onttrekkingen aan reserves													
1100	Mutaties reserve	1.210	4.127	-2.917	664	3.980	-3.316	279	2.550	-2.271	820	2.361	-1.541
Totaal na bestemming		**118.829**	**123.457**	**-4.628**	**122.072**	**122.480**	**-408**	**120.112**	**120.677**	**-565**	**122.874**	**125.205**	**-2.331**
Resultaat				**4.628**			**408**			**565**			**2.331**

Bijlage 6 - Beleidskaders

Programma 1 – Openbare Ruimte en Leefomgeving

- Transitievisie Warmte (2021)
- Verordening Leningen Duurzaam en Langer Thuis Sluis (2022)
- Klimaatadaptiestrategie Zeeuws-Vlaanderen (2022)
- Integrale beleidsplan duurzaamheid;
- Nota Bodembeheer van de landbodem van Zeeuws-Vlaanderen (2023)
- Grondstoffenbeleid 2025-2029
- Welstandsnota (2022)
- Groenbeheerplan 2022-2031
- Gemeentelijk Rioleringsplan 2025-2029
- Beheerplan Openbare verlichting 2023-2032
- Notitie Verkoop en verhuur van openbare grond 2017
- Notitie Handhaving eigendomsrecht bij onrechtmatig gebruik gemeentegrond 2017
- Wegenbeheerplan 2023-2032
- Ruimtelijk Kader Oostburg
- Masterplan Landschapspark Zwinstreek 2024-2048

Programma 2 – Dienstverlening en Sociaal Domein

- Archiefverordening gemeente Sluis (gewijzigd 2025)
- Algemene subsidieverordening 2026
- Subsidiekader ‘leefbare kernen en brede welvaart’ gemeente Sluis 2026
- Regiovisie Beschermd Wonen Maatschappelijke opvang Zeeland 2022-2025
- Beleidsplan Integrale schuldhulpverlening Gemeente Sluis 2026-2030
- Visie op wonen, zorg, welzijn en voorzieningen gemeente Sluis 2024- 2028
- Regiovisie Jeugdhulp Zeeland 2023-2028

Programma 3 - Wonen

- Verordening Leningen Duurzaam en Langer Thuis Sluis (2022)
- Beleidsplan wonen (aangepast 2025)
- Visie op wonen, zorg, welzijn en voorzieningen gemeente Sluis 2024- 2028
- Prestatieafspraken met Woongoed ZVL
- Ambitiedocument Wederopbouw Oostburg: Kwaliteiten en kansen Toetsingskader bij afgifte omgevingsvergunningen
- Regionale Woonvisie Zeeuws-Vlaanderen (2022)

Programma 4 - Economie en infrastructuur

- Westerscheldekust visie (2022)
- Visie op Streekpromotie en Gastheerschap (2021)
- Stimuleringsprogramma Gezondheidstoerisme (2019)
- Strandbeleid Toekomst van het strand (2024)
- Zeeuwse Kustvisie (2017)
- Landelijk Kustpact 2026-2030
- Kadernota Recreatief verblijf (2012)
- Regionaal bedrijventerreinprogramma Zeeuws-Vlaanderen 2023-2032 (2023)
- Nota Grondbeleid 2021 plus 2^{e} herziening (2025)
- Masterplan Havengebied Breskens

- Ontwikkelingsplan Natuurlijk Stijlvol Cadzand-Bad (2006)
- Schilvisie Cadzand-Bad (2011)
- Beleidskader Foodregio West-Zeeuws-Vlaanderen (2021)
- Masterplan Nieuwvliet
- Algemene Verordening Ondergrondse infrastructuren Sluis (2014)
- Beleid voor kleinschalig kamperen in de gemeente Sluis
- Horecabeleid Sluis (2023)
- Nota Terrassenbeleid (2017)
- Nota Venten gemeente Sluis (2016)
- Marktverordening gemeente Sluis (2025)

Programma 5 - Leefbaarheid en Voorzieningen

- Subsidiekader ‘leefbare kernen en brede welvaart gemeente Sluis 2026
- Algemene Subsidieverordening gemeente Sluis 2026
- Beleidsplan Sociaal Domein gemeente Sluis 2026-2030
- Integrale Verordening Sociaal Domein gemeente Sluis 2026
- Regionale Nota Gezondheidsbeleid 2022-2025
- Regionaal Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2022 – 2025
- Cultuur- en erfgoedbeleid gemeente Sluis 2026 – 2032
- Beleidsplan musea Sluis 2025-2028
- Sportaccommodatiebeleid gemeente Sluis 2026-2034
- Sportnota gemeente Sluis 2026-2034
- Verordening bekostiging leerlingenvervoer gemeente Sluis 2022
- Beleidsplan Kindvoorzieningen gemeente Sluis 2021-2024
- Visie op wonen, zorg, welzijn en voorzieningen gemeente Sluis 2024- 2028
- Integraal veiligheidsbeleid 2023-2026 incl. bijbehorende uitvoeringsprogramma’s

Programma 6 - Bestuur en samenwerking

- Regiovisie Zeeuws-Vlaanderen
- Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid 2026-2030

Programma 7 - Algemene dekkingsmiddelen, Overhead, VPB en Onvoorzien

- Treasurystatuut 2025
- Financiële verordening 2025
- Controleverordening 2023
- Nota Reservebeleid 2025-2029
- Belastingverordeningen